

DE VERZOEKING VAN CHRISTUS IN DE WOESTIJN

7 PREKEN

Door

Dr. THOMAS MANTON

Bedienaar van het Evangelie te Londen.

Vertaald door

C. B. Van Woerden Jr. te Akkrum.

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG

2006

INHOUD

EERSTE PREEK

„Toen werd Jezus van den Geest weggeleid in de woestijn, om verzocht te worden van den duivel,“ Matthéüs 4 :1

TWEEDE PREEK

„En als Hij veertig dagen en veertig nachten gevast had, hongerde Hem ten laatste. En de verzoeker tot Hem gekomen zijnde, zeide: „indien Gij Gods Zoon zijt, zeg dat deze stenen broden worden“. Maar Hij antwoordende, zeide: „Daar is geschreven: De mens zal bij brood alleen niet leven, maar bij alle woord, dat door de mond Gods uitgaat“, Matthéüs 4 :2-4

DERDE PREEK

„Toen nam Hem de duivel mede naar de heilige stad en stelde Hem op de tinne des tempels en zeide tot Hem: Indien Gij Gods Zoon zijt, werp Uzelf neerwaarts, want daar is geschreven, dat Hij Zijn engelen van U bevelen zal en dat zij U op de handen zullen nemen, opdat Gij niet te eniger tijd Uw voet aan een steen aanstoot,“ Matthéüs 4 : 5, 6

VIERDE PREEK

„Jezus zeide tot hem: Daar is weerom geschreven: Gij zult den Heere uwen God niet verzoeken“, Matthéüs 4 : 7

VIJFDE PREEK

„Weerom nam Hem de duivel mede op een zeer hoge berg en toonde Hem al de koninkrijken der wereld en hunne heerlijkheid en zeide tot Hem: Al deze dingen zal ik U geven, indien Gij neervallende mij zult aanbidden“, Matthéüs 4 : 8, 9

ZESDE PREEK

„Toen zeide Jezus tot hem: Ga weg satan, want daar staat geschreven: De Heere uwe God zult gij aanbidden en Hem alleen dienen“, Matthéüs 4 : 10

ZEVENDE PREEK

„Toen liet de duivel van Hem af en zie, de engelen zijn toegekomen en dienden Hem“, Matthéüs 4:11

EERSTE PREEK

„Toen werd Jezus van den Geest weggeleid in de woestijn, om verzocht te worden van den duivel.” Matthéüs 4 :1.

De Heilige Schrift geeft ons de geschiedenis van Christus' verzoeking, welke ik trapsgewijze wens te behandelen.

Merk in het algemeen op:

Leerstelling. ***Het behaagde den Heere Jezus Christus, Zich te onderwerpen aan een buitengewone worsteling met de verzoeker, tot ons nut.***

- I. Ten eerste zal ik verklaren de natuur en omstandigheden van deze buitengewone strijd.
- II. Ten tweede wil ik de redenen noemen, waarom Christus Zich daaraan onderwierp.
- III. Ten derde zal ik aanwijzen, welk nut daarin voor ons gewas.

I. Wij zullen dan ten eerste spreken over de omstandigheden van deze buitengewone worsteling en zie hier dan:

1. De verzochte en de verzoekende Persoon. De Persoon, die verzocht werd, was de Heere Jezus Christus. De persoon, die verzocht, was de duivel.
2. De aanleiding tot deze strijd, Jezus werd van de Geest weggeleid.
3. De tijd, wanneer.
4. De plaats, de woestijn.

1. *De strijdende personen:* Jezus en de duivel, het Zaad van de vrouw en het zaad van de slang. Het was reeds lang geleden voorzeggd: “Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw, tussen uw zaad en haar Zaad; Datzelve zal u de kop vermorzelen, en gij zult Het de verzenen vermorzelen”.

Hier staat de Vrededorst tegenover de vorst der duisternis, Michaël tegenover de draak, de Leidsman van onze zaligheid tegenover onze grote vijand. De duivel is de grote werkmeester van goddeloosheid, zoals Christus is de Vorst des levens en der gerechtigheid. Dit zijn de strijders; de ene verwoestte de schepping Gods en de ander herstelde en vernieuwde ze.

Zie hier ook de aard en de wijze van de strijd. Het was niet slechts in de geest, dat Christus werd aangevallen en zo bejegend. Nee, Hij werd werkelijk verzocht, niet alleen in de geest of in de verbeelding. Het schijnt een inwendige strijd geweest te zijn, maar het was werkelijkheid. Zoals Paulus werd opgetrokken in de derde hemel, of het in het lichaam of buiten het lichaam geschied is, wist hij niet en wij kunnen het niet beoordelen, maar dat was ook werkelijkheid. Maar ik zal dit vraagstuk meer uitvoerig behandelen op zijn eigen plaats.

3. *Wat bewoog Hem of hoe werd Hij er toe gebracht in het strijdperk te treden met den satan?* Hij werd daartoe geleid door de Geest, waarmede bedoeld wordt een opwekking of aandrang van den Heiligen Geest, den Geest van God. Want in Lukas 4 : 1 lezen wij: „En Jezus, vol des Heiligen Geestes, keerde wederom van de Jordaan en werd door den Geest geleid in de woestijn”. Hij begaf Zich niet vrijwillig tot de verzoeking, maar door Gods bestel ging Hij van de Jordaan verder op, in de woestijn.

Wij leren hieruit:

Ten eerste, dat verzoeken niet komen bij toeval, niet uit de aarde, noch louter van den duivel; maar God beschikt ze tot Zijn eigen heerlijkheid en ten onzen nutte. De satan was zeer begerig, verlof te krijgen om Job te verzoeken: „En de Heere zeide tot den satan: Zie, al wat hij heeft zij in uwe hand, alleen aan hem strek uw hand niet uit”, Job 1 : 12. Dat was een vergunning, maar met een beperking. De duivel kan ons niet plagen of aanraken, tot dat God ons aan zijn verzoeken blootstelt. Zo lezen wij: „Simon, Simon, de satan heeft zeer begeerd u te ziften als de tarwe”. Hij kon zelfs niet in de kudde zwijnen varen, zonder verlof en vrijheid van Christus te vragen en te verkrijgen. „En de duivelen baden Hem, zeggende: Indien Gij ons uitwerpt, laat ons toe, dat wij in die kudde zwijnen varen”, Mattheüs 8 : 31. Deze wrede geest is gebonden in de ketenen van een onweerstandelijke Voorzienigheid, zodat hij geen schepsel kan kwellen zonder Gods toestemming. En dat is een grote geruststelling voor de gelovigen. Alle dingen, welke onze verzoeking betreffen, zijn bepaald en worden beschikt door God. Zo wij vrij zijn van verzoeking, laten wij er de Heere voor danken en bidt gedurig, dat Hij „ons niet wil leiden in verzoeking”. Zo wij verzocht worden, wanneer wij in satans handen zijn, weet dan, dat de satan in Gods hand is.

Ten tweede, indien wij onszelf aan God hebben toevertrouwd, zo zijn wij niet langer tot ons eigen beschikking of onder ons eigen bestuur, maar dan moeten wij er ons aan onderwerpen, in alles geleid, geregeld en bestuurd te worden door God. Zo was het met Christus. Hij werd voortdurend geleid door den Geest. Als Hij Zich terugtrekt in de woestijn, wordt Hij „geleid door den Geest”. Van Zijn terugkeer in Galiléa lezen wij: „Jezus keerde weer, door de kracht des Geestes, naar Galiléa”. De Heilige Geest leidde Hem ook tot deze worsteling en toen de strijd beëindigd was, leidde Hij Hem weer terug. Nu, er is een volmaakte gelijkenis tussen een christen en Christus. De christen wordt door den Geest heen en terug geleid en zo moeten wij in al onze handelingen ons door dezelfde Geest laten leiden. „Want zovelen als er door den Geest Gods geleid worden, die zijn kinderen Gods”, Rom. 8 : 14.

Ten derde, dat in alles, wat wij beginnen en ondernemen, wij hebben te letten op de roeping en aanstelling, die ons is gegeven. Als wij onszelf in gevaren of avonturen begeven, waartoe wij niet geroepen zijn, dan gaan wij buiten de ons gestelde grenzen, dan rijden wij het gebied des satans binnen en stellen onszelf bloot aan verzoeken. Christus ging niet uit eigen beweging de woestijn in, maar door Goddelijke aandrijving en zo kwam Hij ook de woestijn weer uit. Wij mogen, in de betrekking en in de weg, welke wij volgens onze roeping hebben te volgen, ons zelf wagen op de bescherming van de Goddelijke Voorzienigheid, zelfs wanneer verzoeken ons kennelijk bedreigen. God wil ons daarin beschermen en bewaren. Dat is op God te vertrouwen, maar wanneer wij buiten onze roeping gaan, dat is God verzoeken.

Ten vierde, vergelijk onze tekstwoorden met die in Markus 1 : 12: „En terstond dreef Hem de Geest uit in de woestijn”. Hier lezen wij van een krachtige aandrijving, een sterke aandrijving, zodanig, dat Hij ze niet gemakkelijk kon weerstaan of weigeren. Zo kunnen wij in de tekstwoorden vrijheid waarnemen. Hij werd geleid, maar in Markus bemerken wij een kracht en werkzame invloed. Hij werd gedreven, met een vrijwillige onderwerping daaraan. Zo ook kunnen de vrijheid van iemands wil, die door Gods Geest vernieuwd wordt, en de overwinnende kracht van genade samen gaan. Iemand kan geleerd en getrokken worden onder de prediking, zoals

Christus hier geleid en gedreven werd door de Geest naar de woestijn.

3. De tijd.

Ten eerste, onmiddellijk na Zijn doop. De doop van Christus komt overeen met onze doop, wat haar natuur in het algemeen betreft. De doop is onze inleiding tot de dienst van God of onze plechtige wijding van onszelf aan Hem. Dit sluit niet alleen werkzaamheid in, maar strijd. „En stelt uwe leden niet der zonde tot wapenen der ongerechtigheid, maar stelt uzelf Gode als uit de doden levend geworden zijnde en stelt uwe leden Gode tot wapenen der gerechtigheid”, Rom. 6 : 13. „Laat ons dan afleggen de werken der duisternis en aandoen de wapenen des lichts”, Rom. 13 : 12. De doop van Christus had dezelfde algemene natuur als de onze, maar niet dezelfde bijzondere natuur. De algemene natuur is een verbintenis aan God; het bijzondere gebruik van de doop is, om te zijn een zegel van het nieuwe verbond, om ons te zijn: „De doop der bekering tot vergeving der zonden”. Nu, dit was in Christus niet mogelijk, want Hij had geen zonden, waarvan Hij Zich moest bekeren en die Hem moesten worden vergeven. Maar Zijn doop was een verbintenis tot dezelfde strijd, als waartoe wij verbonden zijn. Hij kwam in de wereld met het doel en oogmerk om oorlog te voeren tegen zonde en satan. Hij verbindt Zich als de Overste, wij als gewone soldaten. Hij als Overste: „Hiertoe is de Zone Gods geopenbaard, opdat Hij de werken des duivels verbreken zou”, 1 Joh. 3 : 8. Door Zijn doop kwam Hij in het veld als Overste; wij zijn verbonden en hebben ondernomen onder Hem te strijden in onze rang en plaats.

Ten tweede, de Vader heeft Hem bij deze verbintenis in de doop een getuigenis gegeven door een stem van de hemel: „Deze is Mijn Zoon, Mijn Geliefde, in denwelken Ik Mijn welbehagen heb”. En de Heilige Geest was op Hem neergedaald in de gedaante van een duif, Matthéüs 3 : 16, 17. Nu, dadelijk hierop wordt Hij aangevallen door den verzoeker. Zo ook worden de kinderen Gods dikwijls blootgesteld aan grote verzoeken, na plechtige verzekeringen van Zijn liefde. Hiervan kunt gij een voorbeeld zien in Abraham: „En het geschiedde na deze dingen, dat God Abraham verzocht”, Gen. 22 : 1. Het geschiedde, nadat Hij Abraham had verzekerd, dat Hij was „zijn schild en loon, zeer groot” en nadat Hij hem zo vele vernieuwde verklaringen van Zijn gunst had gegeven. Ook Paulus ondervond dit, want hij schrijft: „Opdat ik mij door de uitnemendheid der openbaringen, niet zou verheffen, zo is mij gegeven een scherpe doorn in het vlees, namelijk een engel des satans, dat hij mij met vuisten slaan zou”, 2 Kor. 12 7. Dit schrijft hij, nadat hij is opgetrokken geweest in de derde hemel. Ook lezen wij in Hebr. 10 : 32: „Doch gedenkt der vorige dagen, in dewelke, nadat gij verlicht zijt geweest, gij veel strijd des lijdens hebt verdragen”. Dat was hun geschied, nadat zij ten volle overtuigd waren geworden van het Christelijk geloof en bedeed waren met de voorrechten en genaden, die er aan verbonden zijn. Gods handelwijze is teder en in overeenstemming met onze kracht, zodat Jacob de kudde niet harder dreef, dan de kleine kenden verdragen. Hij staat nooit toe, dat Zijn kastelen worden belegerd, dan nadat zij van leeftocht zijn voorzien.

Ten derde, ging de tijd direct vooraf aan Zijn intreden in Zijn profetisch ambt. Oefening in verzoeken maakt geschikt voor het leraarsambt. De verzoeken, waarmede Christus werd aangevallen, bereidden Hem voor tot het ingaan in het Koninkrijk van God, om arme zielen te verlossen uit hun dienstbaarheid en ze te leiden tot de vrijheid der kinderen Gods. „Van toen aan heeft Jezus begonnen te

prediken en te zeggen: „Bekeert u, want het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen”. De staat der rechtheid was onze gezondheid, de genade van den Verlosser was ons geneesmiddel, Christus was onze Geneesheer. Want de duivel had onze menselijke natuur vergiftigd. Daarom, wanneer Hij de weg der gezondmaking begon te openen, zo was het gepast, dat Hij bij ervaring de kracht van den verzoeker zou kennen en dat Hij zou weten, op welke wijze Hij zielen aanvalt en in gevaar brengt. Christus wilde ons ook tonen, dat leraars niet alleen mannen van wetenschap behoren te zijn, maar ook van ervaring.

4. De plaats of het veld, waar deze worsteling plaats had, was de woestijn, waar niets was dan wilde beesten. „En Hij was aldaar in de woestijn, veertig dagen, verzocht van den satan en was bij de wilde gedierten; en de engelen dienden Hem”, Markus 1 : 13. Op de vraag in welke woestijn Christus was, antwoorden wij, dat de gedachte van hen waarschijnlijk de juiste is, die menen, dat het was de grote woestijn, genoemd de woestijn van Arabië, in welke de Israëlieten veertig jaren dwaalden en waarin Elia veertig dagen en veertig nachten vastte. In deze eenzame plaats stelde de satan zijn uiterste kracht te werk tegen onzen Zaligmaker.

Dit leert ons:

Ten eerste, dat Christus alleen zijnde, worstelde met den satan, terwijl niemand met Hem was. Hieruit zien wij de kracht van onzen Verlosser, die bekwaam is geheel alleen den verzoeker te overwinnen, zonder enige bijstand en „ook volkomen kan zalig maken degenen, die door Hem tot God gaan”, Hebr. 7 : 25.

Ten tweede, dat de duivel gebruik maakt van onze eenzaamheid. Het is goed somtijds alleen te zijn. Maar dan hebben wij nodig vervuld te zijn met heilige gedachten of bezig te zijn in heilige oefeningen, opdat wij mogen worden bekwaam gemaakt te zeggen, evenals Christus: „Ik ben niet alleen, want de Vader is met Mij”, Joh. 16 : 32. Evenwel, onttrekking van de omgang met mensen, indien ze niet noodzakelijk is, stelt ons bloot aan verzoeken. Maar indien wij in de weg der Voorzienigheid alleen zijn, dan moeten wij Gods tegenwoordigheid en hulp verwachten.

Ten derde, dat wij oopen enkele plaats gevrijwaard zijn voor verzoeken of wij moesten ons hart kunnen achterlaten. David, toen hij wandelde op het dak van zijn huis, werd verstrikt door Bathseba's schoonheid. Lot, die kuis was in het onreine Sodom, beging bloedschande op de berg, waar hij alleen was met zijn gezin. Wanneer wij ons opsluiten in onze binnenkamer, kunnen wij den satan niet buitensluiten.

II. Wij zullen nu bezien de redenen, waarom Christus Zich aan de verzoeking onderwierp.

Ten eerste, met betrekking tot Adam, opdat de gelijkenis tussen de eerste en de tweede Adam meer volkomen zou zijn. Zij worden in de Schrift dikwijls met elkander vergeleken, zoals in het laatste gedeelte van Rom. 5 en in 1 Kor. 15. Wij lezen in Rom. 5 : 14, dat de eerste Adam was „een voorbeeld Desgenen, Die komen zou”. En zoals hij dit was in andere opzichten, is hij het ook ten opzichte van de verzoeking. Op dezelfde wijze, als waarin wij door den eersten Adam werden verwoest, worden wij door den tweeden Adam hersteld. Christus herstelt en verdient, wat Adam verloor. Onze zaligheid werd verloren door den eersten Adam, die overwonnen werd door de verzoeker; zo moest ze weer verworven worden door den tweeden Adam, Die de verzoeker overwon. Hij, die overwonnen had, moest eerst overwonnen worden, opdat zondaren mochten worden verlost uit de gevangenis, waarin hij ze gevangen hield. De

eerste Adam, die aangevallen werd, kort na zijn intrede in het paradijs, werd overwonnen; daarom moest de tweede Adam de verzoeker overwinnen, zodra hij Zijn ambt aanvaardde, in een worsteling van man tegen man, in de menselijke natuur, die overwonnen was. De duivel moest zijn gevangenen loslaten op dezelfde wijze als waarop hij ze gevangen had. Christus moest doen, wat Adam niet kon doen. De overwinning is behaald door een publiek persoon in onze natuur, vóór dat zij kon worden verkregen door ons persoonlijk, want het was verloren voor en in ons eigen persoon. Adam verloor vóór hij kinderen had en daarom overwint Christus, vóór hij begint het Evangelie te prediken en discipelen te roepen. Hier zien wij dus de grote neerlaag van onze vijand.

Ten tweede, in betrekking tot de satan, die door zijn overwinning in de verzoeking een tweevoudige macht kreeg over de mens. Hij kreeg macht over ons hart om ons „als gevangenen te leiden tot zijn wil”, 2 Tim. 2 : 26. En hij werd door God aangesteld als scherprechter en kreeg macht ons te straffen. „Opdat Hij door de dood te niet doen zou dengene, die het geweld des doods had, dat is den duivel”, Hebr. 2 : 14. De Zoon van God, Die intrad ten onzen gunste en de verlossing van zondaars ondernam, nam de menselijke natuur aan, opdat Hij de satan mocht overwinnen in de natuur, die overwonnen was en alzo gaf Hij Zichzelf als een offerande in dezelfde natuur, tot een bewijs van de rechtvaardigheid van God. Eerst moest Christus overwinnen door gehoorzaamheid en Hij werd tot het uiterste beproefd in verzoeken; daarna moest Hij ook overwinnen door lijden. Door Zijn overwinning in de verzoeken overwint Hij de satan als een verzoeker en door de dood overwon Hij hem als een pijniger, als de vorst des doods, die de macht had Gods vonnis uit te voeren. Gij ziet dus, dat Christus hem eerst overwon in verzoeken en daarna door Zijn verdiensten. Hij was een voorbeeld in verzoeken vóór Hij een voorbeeld was in lijden, dat over Hem kwam ter voldoening aan de Goddelijke rechtvaardigheid.

Ten derde, in betrekking tot de heiligen, die op hun reis naar de hemel aan grote moeilijkheden en beproevingen zijn blootgesteld. Nu, opdat zij troost en hoop mogen hebben in hun Verlosser en opdat zij vrijmoedig mogen komen tot Hem, Die medelijden heeft met hun zwakheden, daarom onderwierp Hij Zichzelf aan de verzoeking. Deze reden wordt op twee plaatsen door de apostel vermeld. „Want in hetgeen Hijzelf, verzocht zijnde, geleden heeft, kan Hij degenen, die verzocht worden, te hulp komen”, Hebr. 2 : 18. Hij kan te hulp komen, dat wil zeggen: Hij is geschikt, machtig, genegen en bewogen om ze te helpen. Wie is meer barmhartig dan hij, die eens ellendig was. Zij, die niet alleen ellende gezien hebben, maar ze hebben gevoeld, zijn meer geneigd anderen te helpen en te ondersteunen. God beveelt Israël, medelijden te hebben met vreemdelingen: „Gij zult ook de vreemdeling geen overlast doen noch hem onderdrukken, want gij zijt vreemdelingen geweest in Egypteland”, Exodus 22 : 21. Zij wisten wat het was, voorwerpen van haat en afgunst te zijn in het land waar zij hadden vertoefd. „Want gijlieden kent het gemoed des vreemdelings, dewijl gij vreemdelingen zijt geweest in Egypteland”, Exodus 23 : 9. Wij lezen, dat toen koning Richard de Eerste bijna was verdronken in de zee bij Sicilië, hij die oude en barbaarse gewoonte afschafte, waarbij het bezit van schipbreukelingen aan de kroon verviel en hij zorgde er voor, dat dit bezit ten goede kwam aan de rechtzinnigen. Christus, geworpen zijnde in de storm van verzoeken, weet in welke droefheid en verlegenheid wij daardoor zijn. De andere plaats is: „Want wij hebben geen Hogepriester, Die niet kan medelijden hebben met onze zwakheden, maar Die in alle dingen, gelijk als wij, is verzocht geweest, maar zonder zonde”, Hebr. 4 : 15.

Christus heeft ervaren hoe sterk de aanvaller is, hoe zwak onze natuur is en hoe zware strijd het is te weerstaan, wanneer wij zo droevig worden verzocht. Zijn eigen ondervinding van lijden en verzoeken, die over Hem zijn gekomen, vertederen zijn hart en vervullen Hem met medelijden met ons en brengen voort een teer ontferming wegens de ellenden en zwakheden van Zijn leden.

Ten vierde, in betrekking tot Christus, daar Hij moest zijn een volmaakt voorbeeld van gehoorzaamheid aan God. De gehoorzaamheid is weinig waard, die bewezen wordt in een effen weg, wanneer wij geen verzoeken gewaar worden tot ongehoorzaamheid, maar die wordt nagelaten, zodra wij worden verzocht tot afwijken. „Zalig is de man, die verzoeking verdraagt; want als hij beproefd zal geweest zijn, zo zal hij de kroon des levens ontvangen, welke de Heere beloofd heeft degenen, die Hem liefhebben”, Jac. 1 : 12. En dan lezen wij : „Door het geloof heeft Abraham, als hij verzocht werd, Izaak geofferd, en hij, die de beloften ontvangen had, heeft zijn eniggeborene geofferd”, Hebr. 11 : 17. Nu, Christus was meer verheven dan al de heiligen Gods en opdat Hij mocht geven een blijk en bewijs van Zijn standvastigheid, van Zijn liefde en van Zijn vertrouwen op God, zo heeft het God goed gedacht, dat een zware verzoeking tot Hem zou komen, opdat Hij door Zijn voorbeeld ons zou leren, dat wij redenen hebben op God te vertrouwen in de sterkste verzoeken.

III. Nu zullen wij nagaan, hoe de verzoeking van Christus ons tot nut was.

Wij kunnen hieruit verscheidene zaken leren; ik zal er vier noemen.

Ten eerste willen wij u tonen wie de duivel is. Hij is onze grote vijand, die de ellende en verwoesting van het menselijk geslacht zocht, zoals Christus onze zaligheid zocht. Daarom wordt hij genoemd: de vijand. „De vijand, die het gezaaid heeft, is de duivel”, Matthéüs 13 : 39. En hij wordt ook genoemd: *de boze*, Matthéüs 13 : 19, als zijnde de eerste en de meest geslepene in kwaad te doen. En omdat deze boosaardige, wrede geest, kort na de schepping het menselijk geslacht in het verderf stortte, wordt hij genoemd „een leugenaar, een mensenmoorder van de beginne”, Joh. 8 : 44. Een leugenaar vanwege zijn bedrog; een mensenmoorder, om ons aan te wijzen wat hij gedaan heeft en wat hij wil doen. Hij was het, die aanviel op Christus en nu valt hij aan op ons, eerst om onze gezondheid te verwoesten en daarna om ons af te houden van het geneesmiddel en van ons herstel uit onze staat van melaatsheid, door het Evangelie van Christus.

Ten tweede moeten wij u zeggen, dat alle mensen, niemand uitgezonderd, onderworpen zijn aan verzoeken. Indien iemand mocht pleiten er van vrijgesteld te worden, dan was dat onze Heere Jezus, de eeuwige Zoon van God. Maar Hij werd aangevallen en verzocht. En indien de duivel onzen Zaligmaker verzocht, zo zal hij ook ons niet voorbij gaan. De godzaligen zijn nog op de weg, zij zijn nog niet aan het einde van de reis. Zij zijn in het veld en hebben de kroon nog niet op hun hoofd. En het is Gods wil, dat de vijand verlof zal hebben, hen aan te vallen. Niemand gaat naar de hemel zonder een beproeving. „Denwelken weerstaat, vast zijnde in het geloof, wetende, dat hetzelfde lijden aan uw broederschap, die in de wereld is, volbracht wordt”, 1 Petrus 5 : 9. Uit te zien naar een vrijstelling of bewaring voor verzoeking, is hetzelfde als u te laten inschrijven als soldaten van Christus en nooit een gevecht of strijd te verwachten.

Ten derde kunnen wij aanschouwers zijn van de worsteling, zowel van de wijze waarop de satan aanvalt, als de wijze waarop onze Zaligmaker Zich verdedigt.

Eerst zullen wij zien hoe de satan strijdt. Het is een groot voordeel niet onkundig te zijn van zijn misleidende aanslagen. „Opdat de satan over ons geen voordeel krijg, want zijn gedachten (listen, Eng.) zijn ons niet onbekend”, 2 Kor. 2 : 11. Dan kunnen wij beter op onze wacht staan. Hij viel Christus aan met dezelfde soort van verzoeken, als waarmede hij ons pleegt aan te vallen. De soorten van verzoeken worden opgenoemd: „De begeerlijkheid des vlees en de begeerlijkheid der ogen en de grootsheid des levens”, 1 Joh. 2 : 16. En Jacobus schrijft: „Deze is de wijsheid niet, die van boven afkomt, maar is aards, natuurlijk, duivels”, Kap. 3 : 15. Met deze verzoeken viel hij onze eerste ouders aan: „En de vrouw zag, dat die boom goed was tot spijs en dat hij een lust was voor de ogen, ja, een boom, die begeerlijk was om verstandig te maken en zij nam van zijn vrucht en at”, Gen. 3 : 6. Met dezelfde verzoeken bestormde hij Christus, Hem verzoekende stenen in brood te veranderen, om de verlangens van het vlees te bevredigen; neer te vallen en hem te aanbidden op het gezicht van een betoverend voorwerp, voor Zijn ogen; trots neer te zweven van de tinne des tempels om roem en eer te behalen bij de mensen. Hier zijn de strikken, welke wij zorgvuldig moeten vermijden.

Nu zullen wij opmerken, hoe Christus Zich verdedigt. Daardoor mogen wij onderwezen worden, hoe wij ons hebben te gedragen en hoe wij kunnen overwinnen in verzoeken. Ik noem twee zaken, waardoor wij kunnen overwinnen: *Door het Woord*. Het Woord van God is „het zwaard des Geestes”. En Johannes schrijft in zijn eerste zendbrief: „Het Woord Gods blijft in u en gij hebt den boze overwonnen”, Kap. 2 : 14. Het is goed het Woord van God te bewaren in ons geheugen, maar voornamelijk in onze harten, door een gezond geloof en vurige liefde tot de waarheid. Ook door vastberaden tegenstand. „Wapent gij u ook met dezelfde gedachte”, dat wil zeggen, in Christus. Toen de satan onbeschaamd aanhield, wees Christus hem met verontwaardiging af. Consciëntieus in deze plicht te zijn, zou ons ook overreden daar standvastig in te zijn. De dubbelhartigen worden als het ware in stukken gescheurd tussen God en de duivel. „Een dubbelhartig man is ongestadig in al zijn wegen”, Jac. 1 : 8. Daarom, wanneer wij in Gods weg zijn, moeten wij voornemen, doof te zijn voor alle verzoeken.

Ten vierde. Wij mogen hoop hebben op een goede uitslag. God heeft Zijn Zoon ons voorgesteld als een voorbeeld van vertrouwen, opdat wij, afgezonderd zijnde tot de vreze Gods, de verzoeken des satans niet zouden vrezen. Wij hebben een voorbeeld van overwinning op de verzoeker, in onzen overste Leidsman, ons heerlijk Hoofd. Hij heeft gezegd: „In de wereld zult gij verdrukking hebben; maar hebt goede moed, Ik heb de wereld overwonnen”. Dit gaat zeker door, zolang als de wereld zal staan, want de vijanden van onze zaligheid hebben zich samen verbonden. Hij overwonde duivel in onze natuur, opdat wij niet moedeloos zouden zijn. Wij vechten tegen dezelfde vijand, voor dezelfde zaak en Hij zal aan ons, Zijn zwakke leden, kracht geven, daar Hij vol medelijden is, wat zeker een grote troost voor ons betekent.

Gebruik. Tot onze onderwijzing.

Ten eerste, *wij moeten rekenen op verzoeken*. Zodra wij beginnen aan onze doop te gedenken, moeten wij verwachten, dat de satan zal tonen onze uitgesproken vijand te zijn en hij zal pogen ons los te scheuren van de banier van onze overste Jezus Christus. Velen vliegen na hun doop naar des satans kamp.

- Er is een soort mensen in de zichtbare kerk, die, hoewel zij hun doop niet ontkennen, evenals zij, „die hebben vergeten de reiniging hunner vorige zonden”, 2 Petrus 2 : 9, zich evenwel gedragen alsof zij in een verbond waren met de

duivel, de wereld en het vlees, in plaats van met de Vader, de Zoon en de Heiligen Geest. Met alle macht stellen zij zich tegenover het koninkrijk van Christus, zowel naar buiten als in hun eigen hart. Zij worden geheel geregeerd door wereldse dingen, de begeerlijkheid des vleses, de begeerlijkheid der ogen en de grootsheid des levens. Zij zijn werktuigen des duivels en zeer gevaarlijk, omdat zij de naam van Christus gebruiken en onder Zijn naam de leer van Christus en de kracht daarvan ondermijnen. Evenals de draak in Openbaringen stootte met de hoornen des Lams.

- Anderen staan niet boosaardig en vijandig tegenover Christus en tegenover Zijn zaak in de wereld of in hun eigen hart, maar zwichten gedwee voor de begeerlijkheid des vleses en gaan „gelijk een os ter slachting en gelijk een dwaas tot de tuchtiging der boeien”, Spr. 7 : 22. Wij kunnen niet zeggen, dat satans werk omtrent deze mensen liegt. Hij acht het niet nodig deze zielen aan te vallen met verzoeken, daar ze reeds in zijn vredig bezit zijn. „Wanneer een sterk gewapende zijn hof bewaart, zo is al wat hij heeft in vrede”, Lukas 11 : 21. Er is geen storm, wanneer wind en getij samen gaan.
- Er is een derde soort mensen, die ernstig beginnen en overdenken hoe zij hersteld mogen worden door Christus. Zij hebben vele goede bewegingen en overtuigingen van het gevaar van de zonde, van de uitmuntendheid van Christus en van de noodzakelijkheid van bekering. Zij hebben vele voornemens om de zonde te verlaten en een ander leven te beginnen. „Maar de boze komt en rukt weg hetgeen in zijn hart gezaaid was”, Matthéüs 13 : 19. De boze begint weldra het werk tegen te staan, vóór dat zij zijn bevestigd en vastgesteld in een weg van Godvruchtigheid, zoals hij deed bij Christus, dadelijk na Zijn doop. De doop sluit in, het besluit van sterven aan de zonde en leven voor God. Nu laat God de verzoeking toe, om ons besluit op de proef te stellen.
- Er is een vierde soort. Dat zijn de gene, die enige voortgang gemaakt hebben in de godsdienst, zelfs tot een zekere trap van uitstekendheid. Deze zijn geenszins vrij van verzoeken. Want indien de duivel de bruutheid had, de Zoon van God aan te randen, zou hij dan terugdeinzen voor een gewoon, sterfelijk mens? Nee, deze valt hij dikwijls zeer hevig aan. Zeeschuimers wagen liefst een poging op een grote buit. De verzoeker tracht dezulken af te drijven van Christus, zoals Farao probeerde de Israëlieten terug te drijven na hun ontkoming. Of anders poogt hij ze te overwinnen door een of andere schandelijke val, om een smet op de religie te werpen. „Door deze zaak hebt gij de vijanden des Heeren grotelijks doen lasteren”, 2 Sam. 12 : 14. Of anders probeert hij hen te kwellen en te plagen, opdat de dienst van God voor hen verdrietig en troosteloos worde. „Simon, Simon, zie, de satan heeft zeer begeerd u te ziften als de tarwe”, om u te smijten en te slingeren als tarwe in een zeef. Zodat geen enkele soort van christenen vrijstelling kan verwachten, want God laat het toe, omdat wien veel gegeven is, van dien wordt veel geëist.

Ten tweede, *de wereld is het voorname voorwerp waarmee wij worden verzocht, goede of kwade dingen in de wereld.* Wij moeten uitgerust zijn „met de wapenen der gerechtigheid aan de rechter en aan de linkerzijde”, 2 Kor. 6 : 7, want er zijn verzoeken aan de rechter en aan de linkerhand. Zij liggen in hinderlaag, aan beide zijden.

- Soms worden wij verzocht met de voorrechten, die wij in de wereld hebben. „Toen stond de satan op tegen Israël en hij porde David aan, dat hij Israël telde”, 1 Kron. 21 : 1, opdat David zich zou beroemen op zijn macht en kracht

en op zijn overwinningen op naburige koningen. Mensen van middelmatig vermogen zet hij dikwijls aan om hun goed te misbruiken tot hoogmoed en pronkzucht. Daarom worden wij vermaand, matig of nuchteren te zijn. „Zijt nuchteren en waakt, want uw tegenpartij, de duivel, gaat om als een briesende leeuw, zoekende wien hij zou mogen verslinden”, 1 Petrus 5 : 8. De duivel maakt gebruik van onze voorspoed, om ons af te leiden van God en van de hemel en ons onbekwaam te maken tot het nauwkeurig opvolgen van onze heilige roeping.

- Op andere tijden verzoekt hij ons door kwade dingen in de wereld. „Maar toch, strek nu uw hand uit en tast aan alles wat hij heeft; zo hij u niet in uw aangezicht zal zegenen”, Job 1 : 11. Het oogmerk des satans, in het bezorgen van zwaarigheden aan de heiligen, is om hen aan te zetten tot kniezen en murmureren, tot moedeloosheid en wantrouwen van de voorzienigheid, ja, tot afval van God of lastering tegen Hem. Daarom wordt gezegd: „Wetende, dat hetzelfde lijden aan uw broederschap, die in de wereld is, volbracht wordt”, 1 Petrus 5 : 9, omdat verzoeken tot ons komen door onze tegenheden en moeiten in het vlees.

Ten derde. *Zijn listen zijn er op berekend ons af te houden van het goede en ons te bewegen tot het kwade.* Hij houdt ons af van goed te doen, door ons voor te stellen de onmogelijkheid, de moeite en de geringe noodzaak van een of andere goede zaak te doen. Indien mensen willen beginnen met een nauwkeurige wandel, zoals zij bezworen hebben in hun doop, dan wordt het hun soms zo hard, tezamen genomen met schuldbesef, dat zij soms wensen niet geboren te zijn. Zo lezen wij in Joh. 6 : 60: „Deze rede is hard, wie kan haar horen?” maar zij dienen te letten op Matthéüs 19 : 29: „Zo wie zal verlaten hebben huizen of broeders of zusters, of vader of moeder, of vrouw of kinderen, of akkers, om Mijns Naams wil, die zal honderdvoud ontvangen en het eeuwige leven beërven”. Ook zijn de moeiten, welke een nauwkeurige wandel vergezellen, vele. De wereld zal het ons moeilijk maken. „Nochtans geloofden ook zelfs velen uit de oversten in Hem, maar om der Farizeeërs wil beleden zij het niet, opdat zij uit de synagoge niet zouden geworpen worden”, Joh. 12 : 42. Wij moeten ons niet schamen voor Christus. „Indien wij verdragen, wij zullen ook met Hem heersen; indien wij Hem verloochenen, Hij zal ook ons verloochenen”, 2 Tim. 2 : 12. De verzoeker valt ook aan met de inwerping, dat het niet zo precies en nauwkeurig hoeft, daar alles wat wij kunnen doen toch weinig te betekenen heeft. „Geenszins, opdat er misschien voor ons en voor u niet genoeg zij”, Matthéüs 25 : 9. In het algemeen, de boze zorgt er voor, dat wij nauwelijks letten op onze grootste ondeugden, maar de minste afwijking in onze plicht, daarop legt hij de nadruk om ons moedeloos te maken. Hij drijft ons tot het kwaad door ons voor te stellen het voordeel, het genoeg en de noodzaak die er in is, zodat wij menen er niet buiten te kunnen. Hij verbergt de haak en toont het aas. Hij verbergt de hel, de verschrikkingen en de eeuwige pijn, die op de zonde volgt en hij vertelt u, hoe nuttig, voordelig en vermakelijk de zonde voor u zal zijn. „De gestolen wateren zijn zoet en het verborgen brood is liefelijk, maar hij weet niet, dat aldaar doden zijn; haar genoden zijn in de diepten der hel”, Spr. 9 : 17, 18.

Ten vierde. *Terwijl wij worstelen met verzoeken, laat ons onze Meester in gedachtenis houden.* Wij volgen slechts de overste Leidsman en Voleinder onzer zaligheid. Hij heeft de vijand overwonnen en zal ons de overwinning geven, zo wij volharden. „De God des vredes zal de satan haast onder uw voeten verpletteren”,

Rom. 16 : 20. Niet onder Zijn voeten, maar onder de onze. Wij zullen overwinnaars zijn. Onze vijand is listig en sterk, maar het is ons genoeg, dat onze Verlosser is ontfermend en trouw in het te hulp komen van de verzochten. Hij is bekwaam de verzoeker te overheersen en al zijn listen te verijdelen. Christus heeft hem overwonnen, beide als een Lam en als een Leeuw, Openb. 5 : 5, 8. Waar Hij een *Lam* wordt genoemd, worden wij gewezen op Zijn offerande en waar Hij een *Leeuw* wordt genoemd, wordt ons Zijn overwinning getoond. In het lam is verdienste, in de leeuw is kracht. Als een Lam heeft Hij verzoening verworven bij God, als een Leeuw verlost Hij zondaren uit de klauwen van de briesende leeuw en beschermt Zijn zaak in hun harten. Daarom, laten wij niet moedeloos zijn, maar laten wij ons dicht bij Hem houden.

Tweede Preek

„En als Hij veertig dagen en veertig nachten gevast had, hongerde Hem ten laatste. En de verzoeker tot Hem gekomen zijnde, zeide: Indien Gij Gods Zoon zijt, zeg dat deze stenen broden worden. Maar Hij antwoordende, zeide: daar is geschreven: De mens zal bij brood alleen niet leven, maar bij alle woord, dat door de mond Gods uitgaat”. Matthéüs 4 : 24.

In deze woorden zijn drie delen:

- I. De gelegenheid.
- II. De verzoeking zelf.
- III. Het antwoord van Christus.

I. De gelegenheid van de eerste verzoeking, in het tweede vers: „En als Hij veertig dagen en veertig nachten gevast had, hongerde Hem ten laatste”. Wij moeten aandacht schenken aan:

Ten eerste: Zijn vasten.

Ten tweede: Zijn hongeren.

Van sommige zaken zal ik spreken de samenhang, van andere onderscheiden en afzonderlijk.

Eerst in de samenhang.

In ieder deel van de vernedering onzes Heeren wordt iets gezien van de stralen van Zijn Godheid, zodat waar Hij gezien wordt als waarachtig mens, Hij toch gekend wordt als waarachtig God. Is Christus hongerig? Er was een aanhoudend vasten van veertig dagen vooraf gegaan, om te tonen, dat Hij, als God, de menselijke natuur kon ondersteunen. Wij zien, dat Hij waarlijk een menselijke natuur had, omdat Hij Zich onderwierp aan al onze onzondige zwakheden. De kracht van Zijn Goddelijke natuur bleek, daar deze Hem bekwaamde veertig dagen en veertig nachten te leven, zonder iets te eten of te drinken. Als regel is vastgesteld, dat een gewoon mens niet langer kan vasten dan negen dagen. Zijn Godheid en Zijn mensheid komen dus tot uitdrukking in de meeste van Zijn handelingen. Joh. 1 : 14: „Het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des Eniggeborene van de Vader, vol van genade en waarheid”. Er was een sluier van het vlees en evenwel de heerlijkheid van Zijn Goddelijke natuur werd gezien door allen, die een oog en hart hadden om ze te zien. Hij lag in de kribbe te Bethlehem, maar een ster verscheen om de wijzen tot Hem te leiden en engelen maakten Zijn geboorte bekend aan de herders. Hij groeide op als een kind, op dezelfde wijze als andere kinderen, maar toen Hij slechts twaalf jaar oud was, disputeerde Hij met de leraren. Hij onderwierp Zich aan de doop, maar een stem uit de hemel verklaarde, dat Hij was Gods geliefde Zoon. Hij werd teleurgesteld in de vijgenboom, toen Hem hongerde, maar de boom verdorde terstond, waardoor Hij een teken gaf van de heerlijkheid van een Goddelijke kracht. Hij werd verzocht door de satan, maar toen hij van Hem afliet, is een menigte van heerlijke engelen gekomen en zij dienden Hem. Eindelijk wordt van Hem getuigd: „Hoewel Hij gekruist is door zwakheid, zo leeft Hij nochtans door de kracht Gods”, 2 Kor. 13 : 4. Hij hing stervende aan het kruis, maar de steenrotsen scheurden, de graven werden geopend en de zon verduisterde. Hier ziet

u Zijn zwakheid en Zijn kracht. Hij moest Zichzelf vernederen om genade voor ons te verwerven, maar daarbij moest Hij een ontdekking geven van Zijn Goddelijke heerlijkheid, om ons geloof te versterken. Daarom, wanneer enige blijken van menselijke zwakheid gezien werden, behaagde het Hem nochtans terzelfder tijd sommige kennelijke tekenen te geven van Zijn Goddelijke kracht, opdat de wereld niet zou geërgerd worden en over Zijn zwakheid zou struikelen. Aan de andere kant, wanneer sommige heiligen door God worden geëerd, dan gebeurt er dikwijls iets, waardoor zij vernederd worden, 2 Kor. 12 : 7.

Ten andere. Afzonderlijk zullen wij opmerken:

In de eerste plaats, dat Hij veertig dagen en veertig nachten vastte. Zo deed Mozes toen hij de wet ontving. Bij het vernieuwen of het bevestigen van de wet deed Elia desgelijks. Wat deze twee grote profeten hadden gedaan, deed Christus, de grote Profeet en Leraar van de christelijke kerk, ook. Wat betreft het getal van veertig dagen, bezorgt nieuwsgierigheid zichzelf werk genoeg. Maar het is gevaarlijk conclusies te trekken, waar geen zekerheid schijnt gegeven te worden. Evenwel dit is zeker, dat veertig dagen de gebruikelijke tijd was om boete te doen. De Ninevieten kregen veertig dagen. Nog veertig dagen, dan zal Ninevé worden omgekeerd, Jona 3:4. De profeet Ezechiël moest de zonden van het volk veertig dagen dragen, Ez. 4 : 6. De vloed was veertig dagen op de aarde, Gen. 7 : 17. Deze tijd werd gegeven tot boete en berouw en daarom tot vernedering. Maar de veertig dagen, die bij de roomse kerk de vasten genoemd worden, is geheel ten onrechte gegrond op het voorbeeld van onzen Zaligmaker. Het vasten van Christus kan door ons niet nagevolgd worden, evenmin als andere van Zijn wonderwerken.

In de tweede plaats. Aan het einde van de veertig dagen hongerde Hem. Hij was uitgeput door honger en naar Zijn menselijke natuur had Hij grote behoefte aan voedsel. Gods voorzienigheid liet toe, dat Hij daardoor bijzonder vatbaar was voor de verzoeken van de satan. De boze schikt zijn verzoeken in overeenstemming met de toestand en de omstandigheden, waarin iemand verkeert. Toen Christus hongerde, verzocht hij Hem Zich van brood te voorzien op zodanige wijze als de verzoeker omschrijft. De duivel overziet ogenblikkelijk de toestand onder alle omstandigheden en ontdekt de zwakste plek. Wanneer het de mens voor de wind gaat, verzoekt hij hem tot hoogmoed en om God te vergeten. Gevoelt de mens zich verlaten, dan verzoekt hij hem tot ongeloof. Ziet hij iemand, die hebzuchtig is, dan toont hij hem een gouden tong, zoals hij deed aan Achan. Is iemand ontevreden en er op uit, om eens anders ondergang te bewerken, dan verschaft hij hem gelegenheden daartoe. Toen Judas plannen smeedde om zijn Meester te verkopen, zond hij hem dadelijk een koopman. Zo werkt hij altijd op onze neiging of op onze omstandigheden. Meest op onze neiging, maar hier alleen op de omstandigheden, waarin Christus verkeerde. Hij merkt op in welke richting de boom overhangt en poogt hem te doen vallen.

II. Wij zullen nu spreken van de verzoeking zelf.

Daarin zijn twee zaken aan te merken.

Ten eerste. De komst van de verzoeker: „De verzoeker tot hem gekomen zijnde”.

Ten tweede. Het aanbod in de verzoeking: „Indien Gij Gods Zoon zijt, zeg dat deze stenen broden worden”.

Ten eerste, wat betreft de komst van de verzoeker, „De verzoeker tot Hem gekomen zijnde”. Daarin moeten twee dingen worden verklaard:

1. Op welke wijze de verzoeker tot Christus kwam.

2. Wanneer hij tot Hem kwam.

De eerste vraag: *Op welke wijze kwam de verzoeker tot Christus?*

Wij moeten onderzoeken of de verzoeking werd beweging en toetreding van de verzoeker tot Christus, schenen. Ik neig tot de opvatting, dat de satan als een persoon is gekomen, want er wordt gezegd: „De verzoeker tot Hem gekomen zijnde”. Dit geeft te kennen een plaatselijke beweging en toetreding van de verzoeker tot Christus, onder een zichtbare en uitwendige vorm en gedaante. Later lezen wij, toen God hem gebod te vertrekken: „Toen liet de duivel van Hem af”, Matthéüs 4 : 11. De satan vertrok uit Zijn tegenwoordigheid. Dat het niet alleen een geestelijke worsteling was, blijkt uit wat wij verder lezen: „Toen nam Hem de duivel mede naar de heilige stad en stelde Hem op de tinne des tempels”. En daarna: „Weerom nam de duivel Hem mede op een zeer hoge berg”. Al hetwelk wijst op een uitwendige verschijning van de satan en geen enkel woord doet ons denken aan een gezicht of visioen. Kunnen wij ons voorstellen, dat een daad van aanbidding door de satan van Christus kon worden gevraagd, want hij zegt: „Indien Gij neervallende mij zult aanbidden” - tenzij het voorwerp dat vereerd wilde worden, in een zichtbare gedaante voor Hem stond? De komst van de engelen tot Christus, toen de verzoeker Hem verliet, kan alleen historisch verstaan worden van zichtbare personen. Waarom zouden wij het komen en gaan van de duivel alzo niet verstaan? En indien alles in een gezicht had plaats gehad of in de geest en niet in een gesprek, hoe kon Christus dan hongeren of de duivel uit deze gelegenheid aanleiding vinden Hem te verzoeken? Hoe konden over en weer vragen en antwoorden gewisseld worden, en schriftuurplaatsen worden aangehaald? Zodat uit de gehele beschrijving van de verzoeking blijkt, dat het een treffen was tussen Christus en de satan.

Als u denkt, dat dit was beneden de waardigheid van Christus, dan vergeet gij, dat de Zoon van God wonderlijk neergedaald is, in een staat van vernedering; het was Hem niet meer onwaardig dan Zijn kruisiging, Zijn lijden en Zijn begrafenis.

Het is waar, dat in de geschriften der profeten vele zaken geschiedkundig worden verhaald, die door de profeten alleen in een gezicht werden gezien, zoals Jesaja schrijft: „Ik zag den Heere, zittende op een hoge en verheven troon”. Maar niet in de Evangeliën, waarin ons verhaald wordt het leven en sterven van Christus, waar de gebeurtenissen neergesteld zijn, zoals zij hebben plaats gehad. Van het droevige en smartelijke in Christus' verzoeken zou veel afgedaan worden, indien wij zouden menen, dat zij meer denkbeeldig dan werkelijkheid zijn geweest. Indien van Zijn verzoeken iets wordt afgedaan, dan wordt ook af. gedaan van Zijn overwinning en ook van onze vertroosting.

In het kort, zoals het verblijf van Christus was in de woestijn, zo was ook Zijn vasten en ook Zijn verzoeken. Het was werkelijkheid. Het verhaal van al deze gebeurtenissen wordt ons in één en dezelfde stijl beschreven.

Om verder te gaan, indien deze dingen hadden plaats gehad in een gezicht, indien ze slechts symbolisch moesten worden verstaan, dan zou geen gevaar voor onze Zaligmaker gelegen hebben in de tweede verzoeking, toen Hij verzocht werd, Zichzelf van de tinne des tempels neer te werpen. Zeker, Hij werd daartoe wezenlijk verzocht, niet in een visioen. Het is niet geloofwaardig en niet passende bij Christus' waardigheid en heiligheid, dat wij zouden menen, dat de satan zou kunnen verzoeken door Hem in de waan te brengen, dat Hij op de tinne des tempels was of op een hoge berg, terwijl Hij in de woestijn was. Wij kunnen dit niet stellen, zonder het vermoeden, dat in Christus was dwaling of zonde. Een aansporing tot zonde van buitenaf veronderstelt zonde in hem, die verzoekt, niet in de persoon, die verzocht

wordt. Onze eerste ouders verloren hun onschuld niet enkel door een inblazing van buitenaf, maar door een inwendig toelaten van de verzoeking. Maar wij spreken over Christus, de Zoon van God, Die geen zonde gekend of gedaan heeft. Hij is in alles verzocht geweest, maar zonder zonde.

De tweede vraag. *Hoe moeten wij verstaan, wat gezegd wordt van de verzoeker, dat hij tot Christus kwam na het vasten?* Wij lezen: „Hij werd veertig dagen verzocht van de duivel en at gans niet in die dagen en als dezelve geëindigd waren, zo hongerde Hem ten laatste”, Lukas 4 : 2.

Wij antwoorden: Sommigen menen, dat de duivel Christus al de veertig dagen verzocht en dat hij Hem al die tijd verzocht op een onzichtbare wijze, zoals hij bij andere mensen doet, pogende zondige gedachten in te werpen. Maar onze Verlosser heeft gezegd: „De overste dezer wereld komt en heeft aan Mij niets”. Er werd in Christus niets gevonden, dat overeenstemde met de verzoeking. Daarom kiest de satan aan het einde der veertig dagen een andere koers en verschijnt zichtbaar in de gedaante van een engel des lichts. Hij komt alsof hij goede bedoelingen had, maar in waarheid om te verzoeken. Deze gedachte is naar onze mening de juiste.

II. Wij komen nu ten tweede tot het beschouwen van de verzoeking zelf. „Indien Gij Gods Zoon zijt, zeg dat deze stenen broden worden”. De zonde is het einddoel van de satan in iedere verzoeking. Nu kunt u vragen, *welke zonde werd met deze verzoeking bedoeld? Indien Christus stenen in brood had veranderd en door dit wonderwerk getoond had, dat Hij de Zoon van God was, wat kwaad stak daar in?* Hij heeft bij andere gelegenheden dergelijke wonderen gewerkt, als het veranderen van water in wijn op een bruiloft en het vermenigvuldigen van broden om een grote schare te voeden. Er was niets vreemds in; het doen van dit wonder scheen noodzakelijk te zijn, opdat Hij Zijn honger zou stillen. Het zou geen overbodige daad zijn, want het brood, dat te voorschijn zou worden geroepen, zou dienen tot Zijn noodzakelijk onderhoud.

Niettegenstaande deze schone redenen, was deze eerste verzoeking een hevige en schrijnende aanval.

Ten eerste.

Ik hoop u aan te tonen, dat in deze eerste verzoeking vele zonden werden bedoeld, ja, er waren vele verzoeken verenigd in deze ene aanval.

1. Christus was door de Geest in de woestijn geleid om te vasten en zou nu het vasten moeten afbreken en een wonder moeten doen op een aanwijzing van de satan. Het geschil tussen God en de duivel is: Wie zal soeverein zijn? Zou het geen tegemoetkoming aan de duivel geweest zijn, zo Christus zijn bevel en raad had opgevolgd?
2. Het was er hem om te doen, dat Christus zou twifelen aan die stem, die Hij bij Zijn doop had gehoord uit de hemel: „Deze is Mijn geliefde Zoon”. Nu komt de duivel en zegt: „Indien Gij Gods Zoon zijt”. Welk een list des satans, om Christus te vergen op een wonderwerk, opdat beproefd zou worden of de stem uit de hemel waarheid had gesproken of niet, of Christus geloofde of niet. Geen verzoeking zo droevig, geen pijn zo vergiftig als die, welke de gronden van geloof disputabel of betwistbaar stelt. In dit geval werd de liefde Gods, zo kort geleden aan Hem betuigd, betwistbaar gesteld. Dit was een van de scherpste pijlen, die van satans boog kon komen.
3. In deze verzoeking was een streven, om het vertrouwen in de zorg en liefde

van Gods Vaderlijke voorzienigheid te verzwakken. Nu gekweld zijnde met honger, in een woeste plaats, waar geen voedsel kon worden verschaft, wilde de satan Hem drijven tot verdenking een twijfel aan Zijns Vaders voorzienigheid, alsof het onverenigbaar was de Zoon van God te zijn en verstoken te zijn van middelen om Zijn honger te stillen en dat Hij daarom Zelf moest zorgen voor voedsel in een buitengewone weg.

4. Christus wordt verzocht tot een handeling van ijdele eer, door een wonderwerk te verrichten voor de duivel, om Zijn macht te tonen. Alle nodeloze handelingen zijn niet anders dan een praalvertoning.

Ten tweede.

De verzoeking was een verwarrend en verbijsterend voorstel, met een strik aan beide zijden, in geval de Heere Jezus deed wat de verzoeker voorstelde of het niet deed. Deed Hij het, zo mocht Hij schijnen te twijfelen aan de Godsspraak, waardoor Hij verklaard was te zijn de Zoon van God, of Gods voorzienigheid te wantrouwen of de weg te openen tot een ijdele vertoning van Zijn eigen macht. Deed Hij het niet, zo scheen Hij te kort te schieten, door niet te voorzien in Zijn onderhoud door noodzakelijk voedsel, terwijl het in Zijn macht was het Zichzelf te bezorgen. Ja, het scheen onredelijk te zijn te verbergen, wat bekend was, te weten dat Hij was de Zoon van God. Het is een harde zaak te horen, dat anderen ons verdenken, terwijl wij in staat zijn hen gemakkelijk te weerleggen. Zulk tergen kan nauwelijks gedragen worden door de meest bescheiden geest. Dezelfde verzoeking kwam weer tot onzen Verlosser, toen Hij aan het kruis hing: „Indien Gij de Zone Gods zijt, zo kom af van het kruis”, Matthéüs 27 : 40. Maar wat wij doen, moet gedaan worden volgens Goddelijk bestuur, zoals ons betaamt uit gehoorzaamheid aan Hem en zoals het meest zal zijn tot Zijn heerlijkheid. De satan en zijn instrumenten zullen tevreden zijn, wanneer zij geen bewijzen zien van de beginselen van geloof, maar zij verlangen alleen wat zij voorschrijven en dat kunnen wij niet opvolgen zonder tekort te schieten in onze gehoorzaamheid aan God en zonder de verborgen raad tegen te staan, die God bepaald heeft tot Zijn eigen heerlijkheid. Wanneer Gods kinderen door zulk een gesteldheid overvallen worden, dan blijkt daaruit de invloed des bozen op hen, namelijk, dat zij niet willen geloven dan op hun eigen voorwaarden. Zoals Thomas: „Indien ik in Zijn handen niet zie het teken der nagelen en mijn vinger niet steek in het teken der nagelen en steek mijn hand in Zijn zijde, ik zal geenszins geloven”, Joh. 20:25. Indien wij de genaden des geloofs niet willen aanvaarden zoals God ze aanbiedt, maar wij stellen voorwaarden naar onze eigen zin, dan spannen wij een strik voor onszelf. God mag, in neerbuigende goedheid, aan een zwakgelovige toestaan, wat hij dwalende zocht, zoals Hij daarna deed aan Thomas, maar er zijn geen redenen waarom Hij het zou toestaan aan de duivel, die een kwaadwillige en onverbeterlijke geest is en die het vraagt als een verzoeker.

Ten derde.

Deze verzoeking was sluw en tegelijkertijd aannemelijk. Zij scheen alleen Christus' welzijn te bedoelen en Hem een verversing té bezorgen, terwijl Hij hongerig was. Zij scheen Zijn eer en heerlijkheid te zullen bevorderen, wanneer Hij zulk een afdoend bewijs gaf, dat Hij was de Zoon van God. Er bestaat een openlijke uitnodiging tot het kwaad en een bedekte. Hier was het laatste het geval. Het was niet een directe, duidelijke en openlijke uitnodiging tot zonde, maar het was een indirecte, verborgene, ingewikkelde verzoeking, welke soort het meest gevaarlijk is. Er bestond geen noodzaak dat Christus Zijn macht zou tonen door stenen in brood te veranderen voor

de duivel en op zijn verzoek en aandrang. Het was niet nodig en tot generlei nut. Het was niet nodig tot Zijn eer en heerlijkheid, daar Zijn heerlijkheid kort tevoren van de hemel gebleken was door het getuigenis, dat God van Zijn Zoon had gegeven. Er was geen nieuw bewijs nodig. Het was ook niet nodig tot de voeding van Christus, omdat Hij kon worden onderhouden door dezelfde Goddelijke macht, waartoe Hij tot hiertoe gedurende veertig dagen was ondersteund. Het had ook geen nut, daar er behalve de duivel niemand tegenwoordig was. Hij vroeg dit bewijs niet om er door overtuigd te worden, maar opdat hij mocht pochen en voordeel behalen, wanneer Christus iets had gedaan op zijn aanwijzing en bestuur. Onder deze omstandigheden, in deze bijzondere Godsbeschikking, moest alles gedaan worden door het bestuur van de Heilige Geest en niet van een onreine geest.

III. Ik kom nu tot het derde deel: het antwoord van Christus.

„Doch Hij antwoordende, zeide: Daar is geschreven: De mens zal bij brood alleen niet leven, maar bij alle woord, dat door de mond Gods uitgaat”. De Zaligmaker antwoordt niet op de woorden: „Indien Gij Gods Zoon zijt”, maar op de uiterste noodzakelijkheid van een maaltijd, die de satan had voorgesteld. De aanval op Zijn Godheid' was duidelijk en doorzichtig, daar lag de kracht van de verzoeking niet. Maar de kracht lag in de verzoeking, stenen in broden te veranderen, waardoor de verzoeker de overhand hoopte te krijgen. Maar hij wordt afdoende weerlegd. Het antwoord, dat Christus gaf, is genomen uit Deut. 8 : 3, en dit antwoord is niet gegeven ter wille van de verzoeker, maar voor ons, opdat wij mogen weten, hoe wij in dergelijke gevallen te antwoorden hebben en hoe wij dergelijke verzoeken moeten afslaan. In de aangehaalde plaats spreekt Mozes van manna en toont aan, hoe God Zijn volk manna van de hemel gaf. Hij leerde het volk, dat hoewel brood het gewone middel is waardoor de mens wordt onderhouden, God ze evenwel kan voeden door andere middelen, welke Hij naar Zijn welbehagen bereiden wil om ze in het leven te houden. Enkel Zijn Woord of niets. Alles komt voort uit Zijn Goddelijke macht en vermogen, naar het Hem behaagt te geven tot onderhoud des mensen, in een gewone of een buitengewone weg. De verzoeker had zoveel gezegd als: Of Hij moest sterven van honger, Of stenen in brood veranderen. Christus toont aan, dat er een weg is tussen deze twee uitersten. Er zijn andere degen, welke de Wijsheid Gods uitgevonden heeft, of bekend gemaakt in Zijn Woord of verordineerd tot een zeker einde en waarvan Hij gebruik maakt in de koers van Zijn Voorzienigheid. En het aangehaalde voorbeeld is zeer gepast, want Hij, Die een zeer grote menigte veertig jaar in de woestijn had onderhouden, zou zeker Zijn eigen Zoon voorzien, Die nu veertig dagen had gevast.

In de woorden, die Christus sprak, zijn twee zaken te onderscheiden:

1. Een toestemming, dat de mens in de gewone weg leeft bij brood, en er daarom voor moet werken en het mag gebruiken, wanneer hij het heeft.
  2. Er is een bepaling of voorbehoud bij de toestemming en wel, dat de mens bij brood alleen niet zal leven, „maar bij alle woord, dat door de mond Gods uitgaat”.
- Het is nu onze taak, te verklaren, hoe de mens kan leven bij het Woord van God of wat daardoor wordt bedoeld.

1. Sommigen nemen „het woord dat uit de mond Gods uitgaat” als een woord van voorschrift, in deze zin: Zo gij getrouw zijt in uw plicht, zal God voor u zorgen. Aan ieder gebod Gods is een belofte verbonden van voorziening in alle tijdelijke behoeften. „Gezegend zal zijn uw korf en uw baktrog”, Deut. 28 : 5. „Maar zoekt eerst het koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid en alle deze dingen zullen u toegeworpen

worden”, Matthéüs 6 : 33. Nu, wij mogen steunen op dit woord van God, wij moeten ons onthouden van slinkse middelen en in de rechte weg der Voorzienigheid een beroep doen op de bijstand Gods.

2. Anderen nemen het woord, voor het woord der belofte, hetwelk in waarheid het levensonderhoud van de heiligen is. „Ik heb Uw getuigenissen genomen tot een eeuwige erve, want zij zijn mijns harten vrolijkheid,” Psalm 119 : 111. Gods volk kan in tijd van nood en gebrek voor zichzelf een feest aanrichten uit de beloften. Wanneer het schepsel schijnt te sterven, haal dan niet alleen vrede en genade en gerechtigheid, maar zelfs voedsel en kleding uit het verbond. „Zijn brood wordt hem gegeven, zijn wateren zijn gewis,” Jes. 33 : 16.

3. Evenwel, mijn mening is, dat in onze tekst bedoeld wordt het woord der Voorzienigheid, waardoor God zegeningen gebiedt. Want God heeft alle dingen gemaakt door Zijn woord en zo ook „draagt Hij alle dingen door het woord Zijner kracht”, Hebr. 1 : 3. Hij doet alle dingen in de wereld door Zijn machtig woord. „Hij zendt Zijn bevel op aarde; Zijn woord loopt zeer snel, Hij geeft sneeuw als wol, Hij strooit de rijm als as”. En dan volgt: „Hij zendt Zijn woord en doet ze smelten”, Psalm 147 : 15, 16 en 18. Zoals het woord der schepping alle dingen maakte, zo onderhoudt het woord der Voorzienigheid alle dingen. Van dit woord wordt gesproken in Psalm 107 : 20: „Hij zond Zijn woord uit en heelde ze en rukte ze uit hun kuilen.” Wanneer God Zijn woord spreekt, dan geschiedt wat Hij zegt. „Spreek alleenlijk een woord en mijn knecht zal genezen worden”, Matthéüs 8 : 8. Zo lezen wij in Lukas 4 : 36, „Wat woord is dit, dat Hij met macht en kracht de onreine geesten gebiedt en zij varen uit!” Van Jozef wordt gezegd: „Tot de tijd toe, dat Zijn woord kwam, heeft hem de reden des Heeren doorlouterd”, Psalm 105 : 19. Dat was de macht en invloed van God op de harten Zijner tegenstanders, die voor zijn bevrijding moesten zorgen. Welnu dan, de macht om het leven te onderhouden is niet in het brood, maar in het woord van God. Niet in de middelen, maar in de zegen die God gebiedt, welke tot ons komt door middelen of zonder middelen, zoals het Hem behaagt. Er is een machtig, gebiedend woord dat God gebruikt tot gezondheid, kracht, onderhoud of ieder ander gevolg, hetwelk het welzijn van Zijn volk betreft. Hij is de grote Gebieder van de wereld. Hij zegt tot de enen: *ga en hij gaat, en tot een ander: doe dat; en hij doet het*. Hier hebt u het verhaal van de eerste verzoeking. Ik zal nu enige opmerkingen maken.

Ten eerste, merk op, dat God Zijn kinderen en dienaren in grote engten kan brengen. Christus Zelf was droevig met honger gekweld. God liet toe, dat Zijn volk hongerde in de woestijn, vóór Hij hun manna gaf. Daarom wordt gezegd: „Hij heeft mijn kracht op de weg terneder gedrukt”, Psalm 102 : 24. Hij geeft verschillende beproevingen, om daardoor ons geloof te oefenen en somtijds door grote nood. Paulus en zijn metgezellen hadden veertien dagen verwacht zonder eten, en zij hadden niets genomen, Hand. 27 : 33. Gods kinderen worden dikwijls zo beproefd: de handel is dood, er zijn vele monden die gevoed moeten worden en er zijn weinig inkomsten. Dan moet dit bedacht worden: Niemand van ons is armer dan Christus was of meer behoeftig dan Hij.

Ten tweede, merk op, dat de duivel partij trekt van onze nood. Toen Christus hongerde kwam de verzoeker tot Hem en zo ook tot ons. In die omstandigheden maakt hij gebruik van drie soorten verzoeking, gelijk hij deed bij Christus.

1. Hij verzoekt ons de toevlucht te nemen tot ongeoorloofde middelen, om onze honger te stillen. Onze Zaligmaker, Die geleid werd door de Geest, werd verzocht een wonder te doen en in Zijn lichamelijke behoeften te voorzien, volgens

aanwijzing van de satan. Zo ook wij. Armoede heeft een sleep van zondige verzoeken. „Opdat ik, verarmd zijnde, dan niet stele en de naam mijns Gods aantaste”, Spr. 30 : 9. Nood dringt, maar wij moeten niet naar de duivel gaan om raad, hoe wij geholpen zullen worden, opdat hij ons niet drijft onze handen uit te strekken tot onrecht of onze broeder te bedriegen of de vrede van onze consciëntie te verstoren, of iets anders onwaardigs te doen, waardoor wij verlichting van de druk verwachten. Gij kunt u niet beroepen op noodzaak. Het is uw plicht in uw onderhoud te voorzien. God is machtig daarin te voorzien in Zijn eigen weg. Geen nood, hoe hoog zij ook gaat, kan vrijheid geven tot zondigen. Deze noodzaak is altijd aanwezig, dat gij niet zult zondigen. Het is niet nodig, dat gij meer borgt dan gij kunt betalen of dat gij bedriegelijke middelen gebruikt tot uw onderhoud. Al zijn anderen onbarmhartig, gij moogt niet onrechtvaardig zijn.

2. Hij verzoekt ons door ons kinschap te betwisten, zoals hij het Zoonschap van Christus deed. „Indien Gij Gods` Zoon zijt.” Het is geen wonder dat de satan de weergeboorte en aanneming tot kinderen van Gods volk betwist, want hij betwist zelfs het Zoonschap van de Zoon van God, ofschoon het kort te voren zo duidelijk was bevestigd en van de hemel getuigd. „Gij hebt vergeten de vermaning, tot u als tot zonen spreekt: Mijn zoon, acht niet klein de kastijding des Heeren en bezwijk niet, als gij van Hem bestraft wordt”, Hebr. 12 : 5. Zekerlijk, wat oorzaak er ook mag zijn, dat wij ons aandeel in Gods Vaderlijke liefde betwisten, louter ellende mag geen oorzaak zijn. Want zonder kastijding te zijn is een kenteken van bastaards. God heeft geen onwettige kinderen, maar wel ontaarde kinderen die getuchtigd worden.

3. Hij verzoekt ons tot bedeesdheid en tot verdenking van Gods Voorzienigheid. Dit trachtte hij te veroorzaken in Christus of tenminste Hij zocht de gedaante daarvan te bewerken, zo onze Zaligmaker op zijn aandrang een wonder had gedaan. Satans gewon, verzoeken zijn er ongetwijfeld op gericht, in ons te werken een geringschatting van Gods goedheid en zorg en hij is er op uit ons maar te doen staren op onze ontberingen. Een gevoel van ons gebrek mag zijn een middel om ons te vernederen en om ons gebed te verlevendigen. Maar het mag geen oorzaak zijn van ondankbaarheid of van murmeren tegen de Voorzienigheid van God. Het mag niet veroorzaken onrust of twijfel in ons gemoed. Wij mogen in sterke banden gekneld zijn, maar wij behoren in gedachtenis te houden, dat „God immers Israël goed is dengenen, die rein van hart zijn”, *Ps. 73:1. Er is in God een volle algenoegzaamheid; Hij weet wat wij nodig hebben en wat meest geschikt voor ons is en Hij heeft Zich verbonden in Zijn algemene Voorzienigheid als een getrouwe Schepper. „Zo dan ook die lijden naar de wille Gods, dat zij hunne zielen Hem als de getrouwen Schepper bevelen met weldoen”, 1 Petrus 4 : 19. Maar meer er uit betrekking tot ons als een Vader. „Want uw hemelse Vader weet, dat gij alle deze dingen behoeft”, Matthéüs 6:32. Zie dan ook op Zijn getrouwe belofte: „Hij heeft gezegd: Ik zal u niet begeven en Ik zal u niet verlaten”, Hebr. 13: 5. Hij zal alles goeds geven dengenen, die Hem vrezen. O, vrees de Heere, gij, Zijn heiligen, want die Hem vrezen hebben geen gebrek. De jonge leeuwen lijden armoede en, maar die de Heere zoeken, hebben geen gebrek aan enig goed", Psalm 34 : 10, 11. En wandel in oprechtheid. „Want God de Heere is een zon en schild, de Heere zal genade en ere geven, Hij zal het goede niet onthouden dengenen, die in oprechtheid wandelen”, Psalm 84:12. En zoek van Hem in het gebed wat gij nodig hebt. „Bidt en u zal gegeven worden; zoekt en gij zult vinden; klopt en u zal opengedaan worden”, Matthéüs 7 : 7.

Maar u zult zeggen: *u spreekt alleen voor armen en behoeftigen.*

Ik spreek over hetgeen, waartoe mijn onderwerp mij leidt. Maar ik wil een enkel woord spreken in het algemeen. De satan maakt gebruik van iedere toestand. Christus had de macht om te doen, wat Hem voorgesteld werd. Hem werd een strik gespannen, waaraan Hij ontkwam. Iedere toestand heeft zijn strikken; voorspoed het meest van alle. „Hun tafel worde voor hun aangezicht tot een strik en tot volle vergelding, tot een valstrik.” Psalm 69 : 23. De verzoeker verbergt de strikken en boeien, waarmee hij onze zielen wil vangen en binden. In alle welvaart en voorspoed, die mensen genieten, zijn zij geneigd hoogmoedig te worden, God te vergeten, onbarmhartig te zijn jegens anderen, die missen wat zij genieten. Zij zijn in gevaar te leven in ijdele vermaken en de eeuwigheid te vergeten; te leven in zondige rust, in het verzuimen van christelijke plichten; onderworpen te zijn aan zinnelijke bevrediging, koud en smakeloos te worden in het gebed. Deze overvloed en verzadiging is veel gevaarlijker dan de honger.

Ten derde, merk op, dat de verzoeker voorwendt, degene die hij verzoekt, in betere omstandigheden te zullen brengen. In onze tekst schijnt hij bezorgd te zijn, om Christus, Die hongerde, van brood te voorzien, ja hij doet alsof hij belang heeft bij de heerlijkheid van onze Verlosser en schijnt te begeren, dat Christus Zichzelf zal openbaren als de Zoon van God, door het verrichten van zulk een wonder als hij voorschrijft. Deze schijnbare teerheid, waarmee hij Christus aanried Zijn leven en gezondheid te onderhouden, was de strik die hij de Verlosser spande. Zo deed hij ook met onze eerste ouders; hij probeert de indruk van Gods liefde en vriendelijkheid voor de mens te verzwakken en in het gemoed van de vrouw een goed gevoel van zichzelf op te wekken. Opdat zijn voorstel en verzoeking te meer indruk op haar zou maken, richt hij het gesprek met Eva daarheen, dat zij zou menen, dat de raad, die hij haar gaf, voortkwam van zijn liefde en genegenheid tot haar en haar man. Hij wendt voor een meer dan gewoon verlangen en bezorgdheid voor het welzijn van de mens en doet zich voor alsof hij, meer dan God, het goede voor de mens zoekt. Zo handelt hij nog met ons, want anders wordt het net tevergeefs gespreid voor de ogen van allerlei gevogelte", Spr. 1 : 17. De boze verbergt de strik, die hij spant tot verwoesting van de mens onder het schone voorwendsel van liefde, tot het bevorderen van de mens tot groter geluk en zo wendt hij voor het goede te zoeken van hen, die hij wil verderven. Hij verlost de hebzuchtige met oneerlijke winst, die ten laatste zal blijken groot verlies te zijn. De zinnelijke vangt hij met ijdele genoegens, die ten slotte zullen eindigen in de grootste pijn naar lichaam en ziel. Hij verstrikt de eierzuchtige met eer en aanzien, welke zullen strekken tot zijn verachting. Vertrouw altijd op God, maar wantrouw de duivel, die des mensen ondergang bewerkt onder voorwendsel van zijn welzijn en geluk te bedoelen. Hoe kunnen de satan en zijn instrumenten ons leiden tot iets, dat wezenlijk goed voor ons is?

Ten vierde. Merk op dat de eerste verzoeken, waarmee de boze komt het meest aannemelijk zijn. Hij begint niet met een schok, met te zeggen: „*Val neer en aanbid mij*”. Hij begint met liet voorwendsel dat hij Christus een verversing gunt en dat hij gaarne zal zien een bewijs van Zijn Zoonschap. Weinigen of niemand is in het begin zo roekeloos, dat hij bij de eerste slag in de hel zal springen, daarom begint de duivel met gladde tong te verzoeken. De mens begint met kleine onvoorzichtigheden en speelt aan de rand van de hel. Het begin is gewoonlijk, dat hij zich aangetrokken voelt tot de wereld, daarna veroorlooft hij zichzelf een bezoek aan de verblijfplaatsen of de luidruchtige samenkomsten van de wereldse gezellen, om daarop tot een vertrouwelijke omgang over te gaan, met hen in een verbond te komen en kwaad te

doen, totdat hij een uiterste verwoesting over zichzelf heeft gebracht. Wat in het begin eerlijke vriendschap leek, blijkt in het laatst te zijn goddeloos gezelschap en zekere ondergang. Velen spelen eerst tot ontspanning, wagen daarop een paar stuivers, komen onder de bekoring, daarna onder de betovering van het spel en verliezen alle gevoel voor eerlijkheid, zuinigheid of een goede naam. Een mens begint menigmaal met het verzuimen van een plicht, daarna ontaardt het verzuim in een geregeld nalaten, hij verlaat God en zijn binnenkamer en wordt dodig, droog en smakeloos. Er is geen remmen aan de zonde, zij heeft een vermenigvuldigende kracht, zij stijgt van de ene trap tot de andere. Een kleine begeerlijkheid zet de deur open voor een grotere en een klein vuur steekt een grote hoop hout aan.

Ten vijfde. Merk op, dat satans verzoeken niet zijn te verijdelen, dan alleen door een gezond geloof in de Algenoegzaamheid Gods en de nietigheid van het schepsel.

1. *Een gezond geloof in de Algenoegzaamheid Gods en afhankelijkheid daarvan.* „Ik hen God de Almachtige; wandel voor Mijn aangezicht en wees oprecht”, Gen. 17 : 1. Wij mogen geen verkeerde richting nemen, niet de toevlucht nemen tot eigen hulp, Hij heeft genoeg om ons te helpen, te verdedigen of ons te belonen. Hij kan ons helpen zonder middelen, wanneer er voor ons geen uitzicht is op hulp, wanneer de beurs en de kast leeg zijn. God weet het, wanneer wij het niet weten. „De Heere weet de godzaligen uit de verzoeking te verlossen”, 2 Petrus 2 : 9. God kan helpen met strijdige middelen, de ogen openen door speeksel en slijk. Hij kan overvloed schenken uit geringe middelen. Hij zegende de peulvruchten voor Daniël en de jongelingen, die in gevangenschap waren en gaf een boodschap aan de weduwe: „Want zó zegt de Heere, de God Israëls: Het meel van de kruik zal niet verteerd worden en de olie der fles zal niet ontbreken”. Hij voedde en verzadigde vijf duizend mensen met een paar gerstebroden en een paar vissen. Aan de andere kant kan Hij overvloed onnut maken. Het is niet in de overvloed gelegen, dat iemand leeft uit zijn goederen”, Lukas 12 : 15. Geen middelen kunnen helpen, indien God ze niet zegent. Daarom, behoren wij Zijn voorzienigheid niet te wantrouwen, noch iets te ondernemen, onder permissie van de Hemel. Anders zondigen wij en zettende de Heere aan, Zijn zegen van ons te weren.

2. *De nietigheid van het schepsel.* „Niet bij brood alleen”. Het is niets bij wijze van vergelijking met God, het is niets bij wijze van afscheiding van God, het is niets in het weerspanning zijn tegen God. Het behoort niets te zijn in onze achting, in zover het iets is, afgescheiden van God of in vergelijking met Hemt. „Alle volken zijn als niets voor Hem en zij worden bij Hem minder geacht dan niet en ijdelheid”, Jes. 40 : 17. „Voorwaar, alzo zijt gijlieden mij nu niets geworden”, Job. 6 : 21. Alle vrienden kunnen niet helpen, onze vijanden kunnen ons niet schaden, zelfs de grootste onder hen kunnen niets doen. „Al zijn vorsten zullen niets zijn”, Jes. 34 : 12.

Ten opzichte van de voordelen, die de wereld belooft aan haar misleide liefhebbers, is ook alles niets. Zij kan niets doen voor onze zielen, die in nood zijn, om ons te ontheffen van de last der zonden, niets tot de stille en rustige vrede van onze gewonde consciëntie, niets tot onze aanneming bij God, niets tot versterking tegen verdorvenheden en verzoeken, niets in de ure des doods. Zij kan niets voor ons doen, om ons op te beuren en ons voldoening te geven in dit tijdelijk leven, buiten God. Daarom, God alleen is waardig, dat wij ons hart voor Hem uitstorten en dat wij op Hem vertrouwen.

DERDE PREEK

Toen nam Hem de duivel mede naar de heilige stad en stelde Hem op de tinne des tempels en zeide tot Hem: Indien Gij Gods Zoon zijt, werp Uzelf neerwaarts, want daar is geschreven, dat Hij Zijne engelen van U bevelen zal, en dat zij U op de handen zullen nemen, opdat Gij niet te eniger tijd Uwe voet aan een steen aanstoot. Matthéüs 4 : 5, 6.

In de behandeling van de tweede verzoeking zal ik geven een beschrijving van de geschiedenis en enige opmerkingen daarover.

Eerst de geschiedenis, die ons wordt gegeven van de tweede verzoeking, waarin wij hebben te letten op:

- I. Ten eerste wat de satan deed.
- II. Ten tweede wat hij zeide.
- III. Ten derde de hevigheid van de verzoeking.

I. Wij zullen dan ten eerste beziën, wat hij deed: „Toen nam de duivel Hem mede naar de heilige stad en stelde Hem op de tinne des tempels.”

Ik merk hier op, welk grondgebied de duivel uitkiest voor de worsteling: „Hij neemt Hem mede naar de heilige stad en stelt Hem op de tinne des tempels”. Door de heilige stad wordt Jeruzalem bedoeld, want deze benaming vinden wij ook in andere Schriftgedeelten. Wij lezen in Jes. 52 : 1: „O Jeruzalem, gij heilige stad”, én op andere plaatsen. Het werd zo genoemd, omdat het was de zetel van de godsdienst en de plaats, waar God Zijn genadige tegenwoordigheid bij Zijn volk openbaarde. Indien u vraagt, waarom het tijdens de omwandeling van Christus *de heilige stad* genoemd werd, daar het was een stad van bloed, een zetel van alle goddeloosheid, waar de wet van God werd vertrapt, de dienst van God was ontheiligd en de leer bedorven, dan antwoord ik: de tempel des Heeren was daar nog. Er was nog een overblijfsel van goede en heilige maner werd nog enige genade gezien en het was de enige plaats waar de ware God erkend werd, hoewel onder veel verderf.

De plaats, die de duivel koos voor de strijd, was meer bepaald „de tinne des tempels”. Daarmede wordt bedoeld de verhoging rondom het platte dak van de tempel, die aangebracht was ter beveiliging van hen, die op het dak wandelden. Als wij lezen, dat de duivel Hem daarheen mede nam, kunnen wij vragen, op welke wijze dat geschiedde. Wij willen vooraf zeggen, dat de Schrift verklaart, dat het geschiedde, maar in Gods Woord wordt ons niet gezegd, hoe het plaats had. Wij moeten geloven wat beschreven is en met eerbied stil staan voor hetgeen verborgen is. „De duivel nam Hem mede”, het was een overbrenging van de ene plaats naar de andere, niet denkbeeldig, want dan was Christus niet in gevaar geweest. Het gebeurde niet gewelddadig, maar vrijwillig. Hij heeft Zichzelf onderworpen, om door de instrumenten des satans ter dood geleid te worden en nu onderwierp Hij Zich om door de duivel van de ene plaats naar de andere plaats geleid te worden. De dienaren van de Hogepriester ontvingen macht, Hem van de hof tot as te leiden, van Annas naar Kájafas, van Kájafas Pilatus, van Pilatus naar Herodes, van Herodes naar Pilatus, van Gabbatha naar Golgotha, wat niet had kunnen plaats vinden, zo niet de macht hun van Boven gegeven was, gelijk Christus Zelf tegen Pilatus zegt, Joh. 19 : 11.

God liet tot Zijn meerdere heerlijkheid en tot onze onderwijzing deze verplaatsing toe.

Daarom moet deze overbrenging niet toegeschreven worden aan de zwakheid van Christus, maar aan Zijn geduld. Hij wilde Zich in zoverre onderwerpen, als nodig was, om Zelf de listen en de kracht van de satan te ondervinden. De verplaatsing is niet toe te schrijven aan de kracht van de verzoeker, maar aan zijn brutaliteit. Christus bewees hem geen gehoorzaamheid, maar onderwierp Zich aan het Goddelijk bestel. Daarom wilde Hij met hem strijden, niet alleen in de woestijn, maar ook in de heilige stad. Geen wonder, dat Christus duldde door de satan medegenomen te worden naar de tempel, daar Hij zelfs aan zijn instrumenten toestond Hem te kruisigen.

II. Wij zullen ten tweede nagaan, wat de verzoeker tot Christus zei.

Waarbij wij hebben te letten op de verzoeking zelf: „Indien Gij Gods Zoon zijt, werp uzelf neerwaarts”.

En dan de reden, die hij aanvoerde om aan de verzoeking kracht bij te zetten: „Want daar is geschreven, dat Hij Zijne engelen van u bevelen zal”.

Wij zullen dan eerst de verzoeking zelf bespreken: „Indien Gij Gods Zoon zijt, werp Uzelf neerwaarts”. Let op de onbeschaamdheid van de satan, daar het maar een kleinigheid in zijn ogen scheen te zijn, dat Christus een getuigenis had ontvangen, dat Hij was de Zoon van God, de Messias en de Verlosser der wereld. Hij verlangde dat dit op de proef gesteld zou worden voor het oog van geheel Jeruzalem. Mislukte het en stierf Hij van de val, dan zouden de Joden Hem beschouwen als een bedrieger. Gelukte het, dan zou Hij Zich onderworpen hebben aan de wens van de duivel en zou toegegeven hebben aan dezelfde verzoeking, als waarmede de verzoeker de eerste keer gekomen was. Zo zou Christus iets gedaan hebben op aandrang van de satan. Bovendien zou onze Verlosser de Goddelijke voorzienigheid verzocht hebben, want de gewone weg naar beneden was langs de trappen. Maar de duivel wilde, dat Hij Zich over de rand zou heenwerpen. Het zou te veel tijd en moeite kosten, bij de trappen naar beneden te gaan. Hij toonde Hem een kortere weg: *Werp Uzelf neerwaarts en vrees geen kwaad, want indien Gij de Zoon van God zijt, zo kunt Gij het veilig doen.* Maar Christus was niet gekomen om Zijn profetisch ambt te beginnen met het doen van wonderen, maar door Zijn leer; niet eerst met een vertoning van Zijn macht, maar van wijsheid. Het Evangelie moest eerst gepredikt worden en daarna bevestigd worden door wonderen. En de wonderen, die Christus doen zou, mochten niet overbodig zijn, maar nuttig; niet geschikt voor praal, maar tot profijtelijk gebruik; niet om de mensen te verbazen door een wonder, maar om hen te helpen en hen te onderwijzen. Het zou geen goed gedaan hebben aan het Evangelie, als Christus Zich neerwaarts had geworpen. Wij moeten niet vliegen naar buitengewone middelen, wanneer gewone middelen beschikbaar zijn. De satan trachtte Christus tot zonde te bewegen. Daarom trachtte hij niet Hem naar beneden te werpen, wat God hem ook niet toestond. De satan heeft dat niet geprobeerd. En als hij dat gedaan had, zou Christus niet gezondigd hebben.

Wij zullen ten tweede zien, welke redenen de duivel heeft gebruikt, om kracht bij te zetten aan de verzoeking. Zij waren genomen uit de Schrift: „Want daar is geschreven, dat Hij Zijne engelen van U bevelen zal en dat zij U op de handen zullen nemen”. De woorden worden gevonden in Psalm 91 11, 12, waar wij lezen: „Want Hij zal Zijn engelen van U bevelen, dat zij U bewaren in al uw wegen. Zij zullen U op de handen dragen, opdat Gij Uw voet aan geen steen stoot”:

Laten wij hier in de eerste plaats letten op de vaardigheid van de duivel, in het aanhalen van Schriftwoorden. De apostel vertelt ons, dat de satan zich somtijds verandert in een engel des lichts. En wij lezen, dat hij eens het kled en de gestalte van

een profeet aannam, van Samuël, en: inderdaad, hij bedriegt meer door de stem van Samuël, dan door de stem van de draak. Wij lezen van „de diepten des satans”, Openb. 2 : 24. Nu, hier op de tinne des tempels staat hij als een Godgeleerde met een Bijbel in zijn hand en wijst de tekst aan. Hier komt de vijand van God met het woord van God. Hij bedekt de slechtste van alle daden met de beste van alle woorden. Hij stelt God tegenover God en gebruikt de waarheid om een leugen te bedekken. Weerlegt zijnde door de Schrift, komt hij ook met de Schrift en doet alsof hij eerbied heeft voor hetgeen hij boven alles haat. Christenen, u hebt niet te doen met een dwaze duivel, die zijn eigen karakter en zijn wanstaltige gedaante toont, maar u hebt te doen met een vrome duivel, die als het hem past, zich voordoeft als een Godvrezende.

In de tweede plaats merken wij op, dat hij zulk een Schriftwoord aanhaalt, dat bijzonder strekt om het geluk van de Godzaligen aan te wijzen. Want God Zelf is niet alleen de bewaarder van hen, die Hem vrezen, maar heeft ook de dienst der engelen besteld om hen te bewaren. Nu schijnt de verzoeker te willen zeggen, dat, indien het waar is dat God voor ieder, die op Hem vertrouwt en die vernacht in de schaduw des Almachtigen, zulk een zorg draagt, dat Hij zelfs Zijn engelen voor hen beveelt, dat God nog veel meer zorg dragen zal voor Zijn geliefde Zoon, in Welken Hij Zijn welbehagen heeft. *Daarom, Gij Die van de hemel verklaard zijt de Zoon van God te zijn en nu zulk een gelegenheid hebt om dit te tonen, dat Gij Gods Zoon zijt en Uw eer er mee te verhogen, waarom zoudt Gij aarzelen Uzelfneerwaarts te werpen?*

Waarin was de duivel bedrieglijk in het aanhalen van deze tekst? Sommigen zeggen, in het uitlaten van deze woorden: *In al Uwe wegen*. Dit was Bernhard's kanttekening. ‘Houd u in uw wegen of plichten en stort u niet in roekeloze ondernemingen; dit waren Zijn wegen of plichten niet, Zich van de tinne des tempels neerwaarts te werpen.’ Wij verwerpen deze commentaar niet, maar willen er iets aan toevoegen. Het duivels bedrog lag in de toepassing. Hij past het woord van God toe, niet om te onderrichten, maar om te misleiden; meer om verachting dan om eerbied voor de Schrift te veroorzaken. Eerbied voor het Woord, zou veranderd zijn in verachting van het Woord, door God te verzoeken om een nodeloos bewijs van Zijn macht te geven. Wij mogen onszelf niet in gevaar brengen en dan verwachten, dat de Voorzienigheid ons er uit zal verlossen. God wil ons beschermen in het kwaad dat ons treft, niet in het kwaad dat wij doen; niet in de gevaren die wij zoeken, maar wel in de gevaren die over ons komen buiten ons voornemen.

III. In de derde plaats zouden wij spreken over de hevigheid der verzoeking.

1. Ten eerste lag de kracht in de verandering van plaats. De satan kiest een nieuwe plaats voor een nieuwe verzoeking. Hij vermocht niets op Hem in de woestijn, daarom neemt hij Hem mee naar de heilige stad. Hier was een openbare plaats waar Christus Zich kon openbaren tot stichting en tot nut van velen, als Hij het voorstel van de duivel opvolgde. De Messias was in de tempel in Zijn eigen huis en het was de beste gelegenheid om Zich daar aan Zijn volk bekend te maken. Er was een oude profetie: „De Heere, Dien gij zoekt, zal snellijk tot Zijn tempel komen, te weten de Engel des verbonds, aan Welken gij lust hebt”, Mal. 3 : 1. En Hij was gekomen om de scepter Zijner sterkte te zenden uit Sion, Psalm 110 : 2. Indien Hij de raad van de verzoeker wilde opvolgen en zulk een vertoning wilde geven van Zijn macht, voor het oog van de talrijke schare, die voortdurend in en uit de tempel ging, hoe spoedig zou Hij dan uitgeroepen worden de Zoon van God of de kracht des groten Gods te zijn. De duivel probeert niet Hem te bewegen, om Zich uit de top van een boom of van een rots in de woestijn te werpen, want dat zou roekeloosheid en onbezonnenheid geweest zijn,

maar hij legt het er op toe op de tinne des tempels, een heilige plaats, een plaats, waarheen zich velen begaven.

Maar de Zoon van God had niet nodig aan de wereld ontdekt te worden, volgens het stelsel van de duivel. Dat zou ijdele roem en praal geweest zijn, die de Zoon van God niet paste, Die gekomen was om de wereld nederigheid te leren. Evenwel, de verzoeking was sterk, geschikt om er voor te zwichten. Ze was listig opgesteld, in zulk een heilige plaats. De Zoon van God kon geen kwaad overkomen en geen betere gelegenheid kon gevonden worden om Zichzelf aan velen te openbaren en de Joden te overtuigen van de waarheid van de Godsspraak, die zij kort geleden van de hemel hadden gehoord.

2. Ten tweede lag de hevigheid in de verandering van de verzoeking. Christus had in de eerste verzoeking getoond, dat Hij op God vertrouwde. Nu zal de duivel Hem aanzetten om te vertrouwen. Bij de eerste aanval had hij aangedrongen op het gebruik van ongeoorloofde middelen om Zijn leven te bewaren en nu verzoekt hij tot het verwaarlozen van wettige middelen. In de woestijn zeide de verzoeker, dat God Hem zou laten omkomen, indien Hij nog langer zou gehoorzamen aan de Heiligen Geest en indien Hij geen andere koers nam, dan te wachten op de Goddelijke Voorzienigheid. Maar hier, op de tempel zegt hij, dat God Hem niet zal laten omkomen, ofschoon Hij Zich in gevaar stort. In de woestijn zeide hij, dat God niet zou helpen, ofschoon Hij het had beloofd; op het dak van de tempel zegt hij, dat God zal helpen, hoewel Hij het niet heeft beloofd. Dat geloof, hetwelk Hem had ondersteund, toen Hij hongerde, zou volgens de verzoeker Hem ook bewaren nu Hij stond op de rand van de steilte; indien Hij Zijn bewaring van God verwachtte, waarom dan ook nu niet? Eerst had hij Hem verzocht tot bezorgdheid en nu tot overmoed, tot een vermetel vertrouwen, dat God zonder noodzaak Zijn macht zou vertonen. Het is de gewoonte van de verzoeker, om de mens aan beide zijden te verzoeken; soms om zijn geloof te verzwakken en op andere tijden om zijn plicht te verwaarlozen. Hij was zelf uit de hemel geworpen en tracht nu de mens naar beneden te halen.

3. De verzoeking was te heviger, daar zij gedaan werd met schijnbare versterking uit de Schrift en daardoor schenen de wapenen van Christus op Hemzelf terug te slaan. De duivel verzocht Hem tot niets anders, dan wat hij scheen te. mogen doen op grond van de belofte Gods. Nu, het is smartelijk voor Gods kinderen, wanneer de regel van hun leven en de grondslag van hun hoop wordt verdraaid om een verzoeking te begunstigen.

Nuttige opmerkingen

1. Merk ten eerste op, dat de satan komt met een nieuwe aanval, nadat de eerste verzoeking is afgeslagen. Nadat de degen hem uit de hand geslagen is, komt hij opnieuw op ons af, evenals een hongerige wolf, die dikwijls afgeslagen is en telkens terugkeert. Toen de duivel niets meer beginnen kon op zijn eerste vergunning tegen Job, in zijn goederen en kinderen, komt hij terug en vraagt om een nieuwe volmacht, dat hij Job's gebeente en zijn vlees mag aantasten. „Huid voor huid en al wat iemand heeft, zal hij geven voor zijn leven, maar strek nu Uwe hand uit en tast zijn gebeente en zijn vlees aan, zo hij U niet in Uw aangezicht zal zegenen”. De satan is onvermoeid in zijn aanvallen op de heiligen en staat gedurig gereed tot een nieuwe aanval, bij iedere gelegenheid. Dit geschiedt omdat hij altijd boosaardig is en toont te zijn een gezworen vijand van onze vrede en welstand. Ook op heden „zoekt hij ons te verblinden”. Het geschiedt ook vanwege Gods Voorzienigheid, Die dit toelaat, opdat wij

niet gerust en zorgeloos zullen zijn na een verzoeking, ofschoon wij de overhand verkregen hebben. Ons leven is een gedurige strijd. Ons leven is een onophoudelijke inspanning en een toestand van menigvuldige en telkens weerkerende verzoeken en gevaren. Daarom moeten wij ons leven lang op de wacht staan. Wij krijgen geen volkomen overwinning vóór wij sterven.

Nu, dit behoort ons gedurende ons hele leven te beheersen, te meer omdat velen van Gods volk nalatig zijn geworden na enig uitstekend werk, dat zij in de dienst van God mochten verrichten. Josia, nadat hij de tempel had toebereid, verviel tot een onbezonnen aanval tegen Farao Necho, welke hem zijn leven kostte, 2 Kron. 35 : 20. „Na dit alles, toen Josia het huis had toebereid, toog Necho, de koning van Egypte op, om te krijgen tegen Karchemis aan de Frath en Josia toog uit, hem tegemoet”. En Petrus, nadat hij die heerlijke belijdenis gedaan had, waarop Christus hem prijst: „Zalig zijt gij, Simon Bar-Jona”, geeft kort daarop aan zijn Meester een vleselijke raad, waarop een scherpe bestraffing volgde: „Ga weg achter Mij, satan,, gij zijt Mij een aanstoot”. Velen, nadat zij zeer verheven waren in vertroosting, misdragen zich haastiglijk. Petrus deed eerst een heerlijke belijdenis, een teken van groot geloof; daarna spreekt vleselijke wijsheid zich uit in het geven van een raad betreffende de rust en het gemak van het vlees. O, hoe nodig hebben wij, op onze wacht te staan, tot God de satan onder onze voeten vertreedt!

2. Merk ten tweede op, dat God aan de satan enige macht mag geven over het lichaam van een van Zijn liefste kinderen. Want aan de satan werd toegestaan het lichaam van Christus over te brengen uit de woestijn naar de heilige stad en het te stellen op de tinne des tempels. Het is zeer wel bestaanbaar met de liefde Gods tot Zijn volk, toe te laten, dat zij in hun ziel worden verzocht met de vurige pijlen des satans en zo mag Hij ook toelaten, dat de satan ze plaagt in het lichaam, hetzij hij zelf het doet of dat hij het doet door zijn instrumenten. Zo stond God de satan toe om Job te plagen. Job 2 : 6, 7: „En de Heere zeide tot de satan: Zie, hij zij in uw hand; maar verschoon zijn leven. Toen ging de satan uit van het aangezicht des Heeren en sloeg Job met boze zweren, van zijn voetzool af, tot zijn schedel toe”.

- a. Ten eerste vermanen wij u tot geduld. Wij moeten ons aan God onderwerpen, hoe scherp onze beproevingen ook zijn. Wij moeten ons neerbuigen tot zulk een diepte van ootmoed, als God ons voorschrijft. Indien Hij de satan vrijheid zou geven ons met zweren aan te tasten gelijk Job of ons te slaan met koorts of vurigheid, wij mogen niet ontevreden zijn. De Zoon van God stond toe, dat Zijn heilig lichaam door de duivel hard werd bejegend, want „Hij nam Hem mede naar de heilige stad en stelde Hem op de tinne des tempels”. Hij werd gebracht in gevaar van Zijn leven.
- b. Ten tweede hebben wij een woord van troost. Welke macht God ook aan de satan verleent over uw lichaam of over uw lichamelijke belangen, hij ligt aan een keten. Hij kan u niet plagen of kwaad doen, verder dan het God behaagt. Hij kreeg macht, Christus op de tinne des tempels te stellen, maar niet om Hem er af te werpen. Hij kreeg macht om Jobs huid aan te tasten, maar hij kreeg er een opdracht bij, zijn leven te verschonon. „Zie, hij zij in uw hand, maar verschoon zijn leven”, Job 2 : 6. God stelt perk en paal aan de boosaardigheid des satans, zodat hij niet in staat is al zijn plannen uit te voeren. Job moest ge oefend worden, maar God wilde hem niet laten sterven onder een wolk, maar wilde zijn leven beschermen en verlengen om het goede te zien.
- c. Wij moeten ten derde nog een woord van waarschuwing spreken. Laat de duivel geen voordeel behalen uit die plagen en smarten welke hij ons lichaam aandoet of

waardoor hij de belangen van ons natuurlijk leven schaadt, laat hij u niet verleiden tot zonde. De duivel mag Christus op een tinne des tempels stellen, maar hij kan Hem geen verder kwaad doen. Hij mag trachten ons te bepraten onszelf neerwaarts te werpen, maar hij zal dit niet bereiken, tenzij wij onszelf neerwaarts werpen. Zijn kwaadaardigheid is voornamelijk gericht tegen uw ziel, om u in de zonde te verwarren. God mag hem en zijn instrumenten een macht geven over ons natuurlijk leven, maar Hij geeft hem geen macht over de genaden der heiligen. De duivel bedoelt de verwoesting en het verderf der zielen. Hij kan voor een tijd de mensen zich laten vermaken in de zonde, opdat hij u berove van de blijdschap in God en van hemelse vermaken. Hij kan u eer en roem toestaan, als zij maar een strik voor uw ziel zijn. Op andere tijden zal hij mensen brengen tot armoede en tot verdriet, hij zal u beroven van alles wat gij hebt, als hij u maar van God kan aftrekken. Hij maakt zich niet druk over uw lichaam. Hij zoekt alleen de meest geschikte gelegenheden uit om uw ziel te verderven.

3. Merk ten derde op, dat, wanneer de satan ons op een hoge plaats stelt, hij dat doet, om ons neer te werpen. Hij stelt Christus op de tinne des tempels en zegt tot Hem: „Werp Uzelve neerwaarts”. Hij brengt velen langzamerhand tot een hoge plaats, opdat zij ten laatste, in hun klimmen, hun nek breken. Zo deed hij met Haman en zo doet hij met vele anderen, die, hoe hoger zij klimmen, hoe dieper zij vallen. De duivel zelf was een eierzuchtige en viel zeer diep. „Ik zag de satan als een bliksem uit de hemel vallen”, Lukas 10 : 18. En hoewel hij schijnt bevriend te zijn met dezulken, die naar zijn verzoeken luisteren, toch zal hij in het eind roepen: „*Sla ze neer, sla ze neer. Vertrap ze*”.

Gods weg is precies tegenovergesteld aan die van de satan. Wanneer God iemand wil verheffen, dan vernedert Hij hem eerst en maakt hem klein. „Wie zichzelf verhoogd zal, die zal vernederd worden; en wie zichzelf vernederen zal, die zal verhoogd worden”, Matthéüs 23 : 12. Maar de weg van de duivel is om iemand tot de wolken te verheffen, opdat hij hem mag neerhalen tot in de diepste put van verwoesting. Ook Adam, bedrogen zijnde, wilde gelijk God zijn om in werkelijkheid te worden als de beesten, die vergaan. „De mens, die in waarde is en geen verstand heeft, wordt gelijk de beesten, die vergaan”, Psalm 49 : 21.

4. Merk ten vierde op, dat de verzoeker zich wendt en keert. „Indien Gij Gods Zoon zijt, werp Uzelve neerwaarts”. Deze verzoeking was geheel tegengesteld aan de eerste aanval. Eerst verzocht hij Christus Zijn leven te beschermen door onwettige middelen en nu om Zijn leven in gevaar te brengen door het verwaarlozen van wettige middelen, zo ook ons. Eerst door wantrouwen op te wekken aan Gods zorg tot onze bewaring, wanneer Hij ons tot een werk of taak geroepen heeft en daarna door vertrouwen, wanneer wij zonder volmacht Zijn kracht beproeven. De duivel verzoekt ons soms tot overmatig koesteren van het lichaam en op een andere tijd tot verwaarlozing van onze gezondheid, zodat wij onbekwaam worden tot ons werk. Zo jaagt de satan ons van het ene uiterste in het andere, evenals de bezeten man, van wie wij lezen: „Want menigmaal valt hij in het vuur en menigmaal in het water”, Matthéüs 17 :15. Zij, die door de satan worden gedreven, waggelen van het ene gevaar in het andere. Zij hebben lichte gedachten van de zonde of zij zijn geneigd tot onmatige droefheid. „Opdat de zodanige door al te overvloedige droefheid niet enigszins verslonden worde”, 2 Kor. 2 :7. De apostel schrijft, dat de satan daar zijn hand in heeft. „Opdat de satan over ons geen voordeel krijgje”, 2 Kor. 2 : 10.

Sommigen zijn zorgeloos ten aanzien van de belangen Gods in de wereld en anderen

zijn zeer vurig in de werkzaamheid van een bittere ijver. Sommigen hebben een schroomvallige geest, zodat zij alles met een bedeesde consciëntie doen, terwijl zij vele inwendige afwijkingen hebben, waarvan zij geen consciëntie maken. Hoe dikwijls hebben wij mensen ontmoet, die voorzichtig schenen te leven, maar eindigden in losbandigheid. Wat droevig werk is er in de kerk gemaakt door mensen, die spraken van enkel geloof en vrije genade, terwijl zij nu komen met enkel deugd en zeden, terwijl Christus wordt verloochend en de verborgenheid van het Evangelie niet wordt verstaan.

Het is des duivels praktijk, te werken op de driften in de mens. Willen sommigen de kerk reformeren, dan staan zij dadelijk klaar om zich af te scheiden en zij veroordelen alle kerken en christenen, die niet van dezelfde opvatting zijn. Willen zij verenigen, hoe dikwijls ziet men, dat aan de zaak van Christus schade wordt gedaan en dat de zorg voor waarheid en kerkherstel op zij wordt gezet. Indien de satan geen andere weg ziet om godsdienst en godzaligheid te verwoesten dan door een schijn van godsdienst en godzaligheid, dan zal hij dat middel gebruiken. Hij beweegt sommige christenen lasten op zich te nemen, die te zwaar zijn om te dragen, opdat hij ze vermoeien mag in de dienst van Christus. Hij weet onnodige werken op te dringen, die Christus nimmer gebod.

De duivel verzocht eerst de wereld, om arme vissers, die het Evangelie predikten, te verachten. Maar toen de wereld, op hun prediking, werd overtuigd door de Heiligen Geest en werd ingewonnen voor het geloof, begon hij te strijden met rijkdommen en aanzien, opdat het Evangelie in verachting mocht komen. Hij bereikte meer met wereldse eer en gemak, dan door vervolging. Hij zal veel toegeven, indien hij er maar voordeel door kan bereiken. Toen hij zag, dat Christus vertrouwde, drong hij aan, dat Hij zou vertrouwen, zelfs in zulk een mate, dat het neergekomen zou zijn op een verzoeken van God.

5. Merk ten vijfde op, dat de duivel dikwijls de Schrift aanhaalt, om daardoor zijn kwade bedoelingen een goed voorkomen te geven. Zelfs probeerde hij Christus te overwinnen met Zijn eigen wapenen. Wees daarom op uw hoede voor twee gevaren.

- Het ene is, dat wij zouden uit het veld geslagen worden enkel door het horen van Schriftuurteksten, die verleiders aanhalen om hun dwalingen in te voeren. Merk op of Schriftwoorden misbruikt of buiten hun verband worden toegepast. De duivel mag de Schrift aanhalen, maar hij verdraait de betekenis en de mening van de tekst. Zijn instrumenten gebruiken gewoonlijk dezelfde praktijk. Zoals die paus, die wilde bewijzen, dat hem een tweevoudige macht gegeven was, een aardse en een kerkelijke en hij haalde daartoe deze tekst aan: „Zie hier, twee zwaarden”, Luc. 22 : 38. Het is zeer gemakkelijk Schriftwoorden op te zeggen, maar wij moeten letten op de betekenis en niet enkel op de woorden.

- Het andere gevaar is, dat wij de eerbied voor de Schrift verliezen, omdat de duivel er gebruik van maakt. Het is integendeel een sterk bewijs van het gezag van Gods Woord, dat de satan en de grootsten onder zijn medewerkers, hun hoop op de overwinning voornamelijk stellen op het verkeerd toepassen en het verdraaien van de Schrift.

Wij zullen nu nog stilstaan bij de bijzondere zorg, die God aan de engelen heeft opgedragen, om Zijn volk te bewaren van alle kwaad. Hier wil ik aantonen:

Ten eerste, dat het zo is.

Ten tweede, waarom het zo is.

(1) *Ten eerste, dat het zo is*, blijkt duidelijk uit de Schrift, waarin wij op onderscheiden plaatsen lezen, dat de engelen de voorname werktuigen zijn van Gods Voorzienigheid, welke Hij uitzendt om Zijn getrouwe dienstknechten te beschermen. De apostel zegt in Hebr. 1 : 14: „Zijn zij niet allen gediensstige geesten, die tot dienst uitgezonden worden om dergenen wil, die de zaligheid beërven zullen?” Hun werk en bezigheid is op ons te passen, overeenkomstig opdracht, die God hun geeft. Zij zijn „gediensstige geesten, niet naar onze wil, maar op Gods bevel. Hij, die dient, heeft een meester, die hij dient en door wie hij wordt uitgezonden. Hun werk en bezigheid is inderdaad om ons te beschermen, maar alleen op het bevel en volgens de aanwijzing van hun eigen Meester, de Heere der heirscharen. Zij staan niet tot onze beschikking om te gaan en te komen naar het ons behaagt, ook gaan en komen zij niet uit eigen wil, maar alleen in opdracht van God. Hun werk wordt door Hem vastgesteld, zij dienen ons als kinderen van hun Meester, naar Zijn wil en bevel. En wie dienen zij? Zij dienen „de erfgenamen der zaligheid”. Dat volk wordt omschreven in Titus 3 : 7: „Opdat wij gerechtvaardigd zijnde door Zijn genade, erfgenamen zouden worden naar de hope des eeuwigen levens”. Zij zijn geen dienaars tot bekering en tot heiliging; tot deze dienst heeft Christus mensen geroepen, geen engelen. „En dezelve heeft gegeven sommigen tot apostelen, en sommigen tot profeten en sommigen tot evangelisten en sommigen tot herders en leraars, tot de volmaking der heiligen, tot het werk der bediening, tot opbouwning van het lichaam van Christus”, Ef. 4 : 11, 12. Nu, tot bescherming van gelovigen worden de engelen uitgezonden.

Het dient opgemerkt te worden, dat zij soms genoemd worden *Gods* engelen en soms *hun* engelen. „Looft de Heere, al Zijn heirscharen, gij dienaars, die Zijn welbehagen doet”, Psalm 103 : 21. En hun engelen: „Ziet toe, dat gij niet één van deze kleinen veracht, want Ik zeg ulieden, dat hun engelen in de hemelen altijd zien het aangezicht Mijns Vaders, Die in de hemelen is”, Matthéüs 18 : 10. Doch of iedere gelovige een bijzondere beschermengel heeft, is een nieuwsgierige vraag. Eén engel dient soms vele personen: „De engel des Heeren legerd zich rondom degenen, die Hem vrezen en rukt ze uit”, Psalm 34 : 7. Soms worden vele engelen uitgezonden om één persoon te beschermen. „En zie, de berg was vol vurige paarden en wagenen, rondom Elia”. En in de tekst die de satan aanhaalt, staat: „En Hij zal Zijne engelen van u bevelen”. Er wordt hier niet gesproken van één, maar van vele engelen en de engelen, in het algemeen, worden genoemd gediensstige geesten. Wanneer gezegd wordt, dat soldaten een stad bewaren, dan wordt daarmee niet gezegd, dat iedere burger een bijzondere soldaat heeft om over hem te waken.

De enigste tekst, die het gevoelen, dat iedere gelovige een bijzondere bewaarengel heeft, schijnt te begunstigen, is Hand. 12 : 15: „En zij zeiden: Het is zijn engel”. Maar mocht het waar zijn, dat Petrus een bijzondere engel heeft gehad, die uitgezonden was om over hem te waken en op hem te passen, toen hij was in groot gevaar, dan volgt daaruit nog niet, dat ieder kind Gods, overal waar hij is, een beschermengel heeft. Buiten dat, de leer der Schrift moet onderscheiden worden van mensen, die sprekende in de Schrift worden ingevoerd. De uitdrukking: „Het is zijn engel”, bewijst inderdaad, dat in die tijd een gevoelen onder de Joden was, dat ieder zijn eigen engel had. Wij weten, dat veel van de tradities der Joden was blijven hangen in de bekeerde Joden, daar zij onder hun overleveringen waren geboren en opgegroeid. Het is heel wel mogelijk, dat heilige mannen in de gemeente zich uitgedrukt hebben overeenkomstig een gevoelen, dat zij van der jeugd af hadden ingezogen.

Het is ook niet onmogelijk, dat zij, die van „zijn engel” gesproken hebben, bedoelden dat het een boodschapper van Petrus was. Waarom zou een engel, die bij Petrus in de

gevangenis kwam, terwijl de deuren gegrendeld waren, hier voor de poort staan te wachten? Is het geloofwaardig, dat beschermengelen de gedaante en de kleding aannemen van hem, wier engelen zij zijn? Het is genoeg voor ons te geloven, dat alle engelen onze bewaarders zijn, die naar Gods welbehagen worden uitgezonden om ons te beschermen en te bewaren.

Vraag. *Wat is hun werk en dienst?*

Het is niet de bewaring en de verzorging der ziel. Dat heeft Christus Zelf op Zich genomen en Hij voert het uit door Zijn Geest. Maar het is de uitwendige bewaring en verzorging, waartoe de engelen worden uitgezonden. Zij krijgen opdracht te waken over ons lichaam, naar Gods welbehagen. Zij zijn dikwijls daartoe gebruikt. Een engel bracht voedsel aan Elia onder de jeneverboom. „Toen roerde hem een engel aan en zeide tot hem: Sta op en eet. En hij zag om en zie, aan zijn hoofdeinde was een koek op de kolen gebakken en een fles met water”, 1 Kon. 19 : 5, 6. Een engel beroerde het water te Siloam. „Want een engel daalde neer op zekere tijd in het badwater en beroerde het water”, Joh. 5 : 4. Een engel was de gids op de weg van Abrahams knecht. „Hij Zelf zal Zijn engel voor uw aangezicht zenden, dat gij voor mijn zoon vandaar een vrouw neemt”, Gen. 24 : 7. Engelen verdedigen ons tegen vijanden en verlossen ons. „Het geschiedde dan in diezelfde nacht, dat de Engel des Heeren uitvoer en sloeg in het leger van Assyrië honderd vijf en tachtig duizend man”. Een engel opende de gevangenisdeuren voor de apostelen. „Maar de Engel des Heeren opende des nachts de deuren der gevangenis en leidde ze uit”, Hand. 5 : 19.

Vraag. *Maar waren alle deze diensten niet extraordinaïr en miraculeus? Mogen wij die hulp ook nu nog verwachten?*

Ik antwoord, dat de zichtbare verschijning en dienst bijzonder eigen was aan die tijden, maar de onzichtbare wacht der engelen zal niet ophouden. Abrahams knecht zag de engel niet op de reis. De duivel werkt onzichtbaar in en omtrent goddelozen; zo doen de engelen omtrent de godzaligen.

(2) **Wij zullen ten tweede bezien, waarom het zo is.** Wij zullen u de redenen noemen.

1. De eerste reden is, dat God wil bewijzen, dat Hij een grote liefde en zorg voor Zijn volk heeft. Daarom geeft God, de Heere der heirscharen, aan die gezegende geesten, Zijn engelen, bevel te waken over Zijn kinderen. Evenzo, alsof een edelman bevel kreeg voor een bedelaar te zorgen, daartoe zijnde geroepen door de Vorst van die beiden.

2. De tweede reden is, dat wij de handelingen van eindige geesten beter begrijpen, dan die van de Oneindige Geest. God is zover buiten en boven het bereik van ons begrip, dat wij de bijzonderheden van Zijn voorzienigheid niet kunnen verstaan.

3. De derde reden is, dat zij als dienstknechten Gods de duivel tegenwerken. Kwade engelen zijn er gedurig op uit ons kwaad te doen en daarom staan goede engelen klaar om ons te bewaren. Geen wonder, dat de duivel de tekst, dat God Zijn engelen bevelen zou, zo goed kende; hij had reeds menigmaal kennis gemaakt met de gevolgen. Hij wist het bij ervaring, daar de goede engelen hem reeds menigmaal in de weg getreden waren bij zijn pogingen om het volk van God kwaad te doen.

4. De vierde reden is, dat wij hier de kennismaking zullen beginnen, die in de hemel volmaakt zal zijn. „Maar gij zijt gekomen tot de berg Sion en de stad des levendigen Gods, tot het hemels Jeruzalem en de vele duizenden der engelen”, Hebr. 12 : 22.

Nuttige gebruiken

Welk gebruik zullen wij maken van dit Schriftgedeelte?

Wij zullen u ten eerste aantonen, in welk een gelukkige staat Gods volk verkeert. Geen erfgenaam van een kroon heeft zulk een wacht als zij hebben. Christus woont in hun harten als op een troon. „Opdat Christus door het geloof in uwe harten wone”, Ef. 3 : 17. De Heilige Geest bewaart hen voor angsten en vrezen. „En de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal uwe harten en uwe zinnen bewaren in Christus Jezus”, Fil. 4 : 7. En de goede engelen zijn als een muur en wal rondom hen. „De engel des Heeren legert zich rondom degenen, die Hem vrezen en rukt ze uit”, Psalm 34 : 8. „Ziet toe, dat gij niet één van deze kleinen veracht; want Ik zeg ulieden, dat hun engelen in de hemelen altijd zien het aangezicht Mijns Vaders, Die in de hemelen is”, Matthéüs 1.8 : 10. Indien de engelen waken over Gods kinderen, laten dan mensen zich er voor wachten, ze te verachten. Ja, God Zelf heeft zoveel ontferming over de minste van deze kleinen, dat de goede engelen, die dagelijks Gods heerlijke tegenwoordigheid genieten, als gediensstige geesten aangesteld zijn om over hen te waken en de wacht te houden. Indien de Heere en Zijn heilige engelen zulk een zorg hebben voor de geringste Christenen, dan zij het verre van ons, ze te verachten of te beledigen.

Wij willen ten tweede er op wijzen, dat deze leer en waarheid, vertrouwen en vertroosting behoort voort te brengen in christenen, wanneer zij verkeren in engten en bittere moeilijkheden, wanneer alle zichtbare hulp schijnt afgesneden te zijn. Deze onzichtbare dienst der engelen is een zaak van geloof, 2 Kon. 6 : 16, 17: „En hij zeide: Vrees niet, want die bij ons zijn, zijn meer dan die bij hen zijn. En Elisa baden zeide: Heere, open toch zijn ogen, dat hij zie! En de Heere opende de ogen van de jongen dat hij zag. En zie, de berg was vol vurige paarden en wagenen rondom Elisa.” Deze waren niets anders dan de engelen van God, welke waren als een heirleger om hen te verdedigen. Sla het oog des geloofs op en gij zult God en Zijn heilige engelen zien om u te beveiligen.

Laten wij ten derde acht geven op onszelf, hoe wij ons gedragen in de tegenwoordigheid van dit eerbiedwaardig en aanzienlijk gezelschap. In de gemeenten mag geen oneerbiedigheid zijn, „om der engelen wil”. In al onze wegen hebben wij er ons voor te wachten, buiten Gods weg te gaan. Doe nooit iets, dat onbetamelijk of oneerlijk is; de heilige engelen worden er door bedroefd. En het zal goed voor ons zijn, dat zij verslag van ons bij God mogen uitbrengen met blijdschap en niet met droefheid.

VIERDE PREEK

„Jezus zeide tot hem: Daar is wederom geschreven: Gij zult de Heere uwen God niet verzoeken.” Matthéüs 4 : 7.

In onze tekstwoorden vinden wij het antwoord van Christus op de tweede verzoeking. Hierin zijn twee zaken op te merken:

- I. Dat Christus antwoordde.
- II. Wat Hij antwoordde.

I. Christus antwoordde. Hij gaf een antwoord, om dezen oude bedrieger te overtuigen en te beschamen, opdat hij niet zou denken, dat Christus onwetende was van zijn listen en lagen, of dat onze Verlosser bezweek in de worsteling. Ook om ons te leren, wat wij te doen hebben onder de vernieuwde aanvallen van de boze, dat wij moeten volhouden in het bieden van tegenstand en dat wij ons niet zullen laten afdrijven van onze sterkte, de Schriften.

II. Wat Hij antwoordde. „Daar is geschreven.”

Vraag. Maar zou het niet meer afdoende geweest zijn, indien Hij had geantwoord: *het is voldoende openbaar gemaakt, dat Ik de Zoon van God ben en dat Hij voor Mij zal zorgen en dat het niet betaamt, aan kinderen van God zich te wagen aan de rand van een afgrond.*

Ik antwoord: Het komt niet toe aan menselijke wijsheid, om aanmerkingen te maken of iets voor te schrijven aan Christus, Die de wijsheid en de kracht Gods was. Zijn antwoord was meest afdoende, om twee redenen:

1. Het antwoord is een pijl, die doel treft.
2. Het antwoord is nuttig voor ons ter onderwijzing.

1. Ten eerste, het antwoord van Christus is een dodelijke pijl voor de verzoeker, die veroordeeld wordt door het Woord van God. Onze Zaligmaker haalt een Schriftgedeelte aan uit Deuteronomium 6 : 16: „Gij zult den Heere uwen God niet verzoeken, gelijk als gij Hem hebt verzocht te Massa”. Indien wij God niet mogen verzoeken, dan past het Christus niet Zijns Vaders Voorzienigheid te verzoeken om een nieuw bewijs van Zijn Zoonschap en van Zijns Vaders zorg voor Hem. De verzoeking van de duivel waarin hij het Zoonschap van Christus of de zorg van Gods voorzienigheid op de proef wilde stellen, was niet nuttig en bracht ook geen voordeel. Want het antwoord van Christus kwam hierop neer: Ik zal niet vragen om meer bewijzen van Mijn Zoonschap en Ik wil niet twijfelen aan Zijn macht en goedheid jegens Mij, zoals de kinderen Israëls deden, toen zij de Heere verzochten, zeggende: *Is de Heere in het midden van ons of niet?* Ex. 17 : 7. Onze Heere verwijst naar deze geschiedenis, als Hij zegt, dat het verboden is God te verzoeken.

2. Het antwoord is nuttig voor ons ter onderwijzing.

a. Ten eerste, wij moeten letten op de zin en mening der Schrift, want de satan en zijn instrumenten zijn onbetrouwbare schriftgeleerden. Niets is meer nuttig in het oplossen van twijfel of tegenwerpingen, dan de Schrift met de Schrift te vergelijken. Want Gods Woord is nooit in strijd met Gods Woord. Er bestaat een schone overeenstemming tussen de waarheden in de Schrift, wanneer ze met elkander worden vergeleken. De ene tekst weerspreekt de andere niet, maar de

teksten verklaren elkander en maken elkander duidelijk. De ene tekst zegt, dat God een bijzondere zorg heeft voor Zijn volk en tot dat einde van de dienst der engelen gebruik maakt. Maar een andere tekst zegt: „Gij zult den Heere uw God niet verzoeken”. Dat zegt ons, dat wij het gevaar niet mogen zoeken, want wij zouden de bescherming der engelen ontberen, wanneer wij roekeloos zijn.

- b. Ten tweede, wij moeten opmerken, dat wat de Schrift zegt tot allen, moet worden geacht gezegd te zijn tot elk bijzonder persoon, want zij zijn begrepen in de gemeenschap. In Deuteronomium wordt gezegd: Gijlieden zult den Heere uw God niet verzoeken, in het meervoud en Christus past dit toe als gesproken tot een enkel persoon, (Engels: Thy God) . Hij, die niet mag verzocht worden door een menigte, wil ook niet verzocht worden door een enkel persoon. Wij lezen in Psalm 27 : 8: „Gij zegt, zoekt Mijn aangezicht; ik zoek Uw aangezicht, o Heere”. God nodigt allen, maar David past het op zichzelf toe.
- c. Ten derde leren wij hieruit, dat Christus Zich onderwierp aan de zedelijke wet en het bevel op Zichzelf toepaste, niet minder dan op ons en zo is Hij een voorbeeld van gehoorzaamheid voor ons, opdat wij al onze daden zullen richten en regelen naar het Woord en de Wet van God.

Wij komen tot de volgende leer:

Het verzoeken van God mag een gewoonte geworden zijn, maar het is een afschuwelijke zonde.

Ik zal u aantonen:

- I. Wat het is, God te verzoeken.
- II. De afschuwelijkheid van deze zonde.

I. ***Wat is dit verzoeken van God?*** Ik wens te spreken over:

1. Het Voorwerp.
2. De daad.

1. Het Voorwerp is de Heere uw God. Er is één ware God, Vader, Zoon en Heilige Geest. Wij worden gezegd:

- a. soms God te verzoeken en
- b. soms Christus en
- c. soms de Geest van God.

a. In de Schrift worden wij gezegd *God* te verzoeken. „Waar Mij uw vaders verzochten, Mij beproefden, ook Mij werk zagen”, Psalm 95 : 9. Wij verzoeken God ten eerste duidelijk en openbaar, óf ten tweede verborgen en ingewikkeld.

Ten eerste: Duidelijk en openbaar, ronduit en in open woorden, die strekken tot oneer Gods, of door een twijfelen aan Zijn vóórwetenschap, macht en voorzienigheid, indien alle dingen niet lopen naar onze zin en wil. „Zij verzochten God in hun hart, begerende spijze naar hun lust. En zij spraken tegen God, zij zeiden: Zou God een tafel kunnen toerichten in de woestijn?” Psalm 78 : 18, 19. En zoals wij lezen in Ex. 17 : 7: „Is de Heere in het midden van ons of niet?” Zij twijfelden aan Gods tegenwoordigheid bij hen, terwijl zij er voortdurend overtuigende bewijzen van hadden. Hun woorden kunnen verklaard worden in deze zin: Wie weet, dat God tegenwoordig is? Zie nu eens of God aanwezig is en voor ons zorgt, ja of neen.

Ten tweede: Op verborgen en ingewikkelde wijze. Dit is eert meer geheime wijze van God te verzoeken, wanneer de daden het uitspreken, hoewel het kan zijn, dat het niet

een vooropgezet en moedwillig werk van de dader is. Zoals zij, die de last van de godsdienstige plechtigheden, volgens de wet van Mozes wilden leggen op de schouders van de nieuw. bekeerden onder de heidenen. „Nu dan, wat verzoekt gij God, om een juk op de hals der discipelen te leggen, hetwelk noch onze vaders, noch wij hebben kunnen dragen?” Hand. 15 : 10. Dat wil zeggen: Waarom berust gij niet in de wil van God, die zeer duidelijk bekend gemaakt is en waarom zijt gij bezig in het verzoeken, of God iets van Zijn volk eist, behalve het geloof in Christus? Gods wil was helder geopenbaard in de gebeurtenis, die had plaats gehad bij Cornelius. Zoudt gij nu willen beproeven, of God het goed zal keuren, dat gij op Zijn discipelen een juk legt, dat God niet oplegt?

b. In de tweede plaats worden wij gezegd *Christus* te verzoeken. Hij mag in dit opzicht aangemerkt worden als in de dagen Zijns vlees of in de staat Zijner verheerlijking, nu wij Zijn zichtbare tegenwoordigheid missen.

Ten eerste. In de dagen Zijner omwandeling werd Hij menigmaal verzocht door de schriftgeleerden en Farizeeën, die Zijn zending niet wilden erkennen, niettegenstaande de menigvuldige wonderen en tekenen, die Hij in hun midden had gedaan. Of anders probeerden zij Hem te beschuldigen en te schande te maken en het volk een vooroordeel tegen Hem bij te brengen. „De Farizeeën en de Sadduceeën tot Hem gekomen zijnde en Hem verzoekende, begeerden van Hem, dat Hij hun een teken uit de hemel zou tonen”, Matthéüs 16 : 1. Dan lezen wij in Matthéüs 22 : 19: „Gij geveinsden, wat verzoekt gij Mij?” toen de Farizeeën en de Herodianen kwamen om Hem geveinsdelijk te vragen of het geoorloofd was aan de Romeinen schatting te betalen. Zo lezen wij in Lukas 10 : 25,; „En zie, een zeker wetgeleerde stond op, Hem verzoekende en zeggende: Meester, wat doende zal ik het eeuwige leven beërven?”

Ten tweede, in de staat Zijner heerlijkheid en ten opzichte van Zijn onzichtbare tegenwoordigheid. De Israëlieten verzochten Hem in de woestijn, vóór Hij kwam in het vlees en Christenen mogen Hem nu verzoeken, nadat Hij ten hemel gevaren is. Beide gevallen worden samengevoegd in 1 Kor. 10 : 9: „Laat ons Christus niet verzoeken, gelijk ook sommigen van hen verzocht hebben en werden van de slangen vernield”. Waarin bestond hun verzoeken van Christus in de woestijn? Hij, beschouwd zijnde als God, was reeds, eer Hij mens werd uit de maagd. En in deze zin, wanneer zij gezegd worden God verzocht te hebben, zo mogen zij ook gezegd worden, Christus verzocht te hebben. *Want al de verdrukking, schande en smaad, dat volk aangedaan, worden genoemd de versmaadheid van Christus*, gelijk wij lezen in Hebr. 11 : 25, 26: „Verkiezende liever met het volk Gods kwalijk gehandeld te worden, dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben. Achtende de versmaadheid van Christus meerdere rijkdom te zijn dan de schatten in Egypte”. Zo mag hun murmureren genoemd worden een verzoeken van Christus. Christus is het eeuwigblijvend Hoofd van de Kerk, Die in eigen Persoon het volk leidde en in hun midden was als de Engel des Verbonds. De eeuwige Zoon van God leidde hen in de woestijn. „Zie, Ik zend een Engel voor uw aangezicht, om u te behoeden op deze weg en om u te brengen tot de plaats, die Ik bereid heb. Hoedt u voor Zijn aangezicht en wees Zijn stem gehoorzaam en verbitter Hem niet. Want Hij zal ulieder overtredingen niet vergeven, want Mijn Naam is in het binnenste van Hem. Maar zo gij Zijn stem naarstiglijk gehoorzaamt en doet wat Ik spreken zal, zo zal Ik uwer vijanden vijand en uwer wederpartijders weerpartij zijn. Want Mijn Engel zal voor uw aangezicht gaan.” Deze Engel kan geen ander zijn dan Christus, Wiens ambt het is, ons in de weg te leiden en ons te brengen tot de plaats, welke Hij voor ons bereid heeft. Hij is het, die moet worden gehoorzaamd door het volk van God en Hij is het, Die hun

ongerechtigheden moet vergeven. Gods naam is in Hem, want Hij wil die naam niet mededelen aan iemand anders die niet hetzelfde Wezen met Hem heeft. God is in Hem en Hij is in de Vader en Zijn Naam is „Jehovah onze gerechtigheid”. Wij lezen in Ex. 33 : 14: „Zou Mijn aangezicht moeten medegaan om u gerust te stellen?” Mijn aangezicht, dat is Mijn tegenwoordigheid, dat is Mijn Engel, van Wie tevoren gesproken is. Hij is „de Engel Zijns aangezichts”, Jes. 63 : 9: In al hun benauwdheid was Hij benauwd en de Engel Zijns aangezichts heeft ze behouden". Deze Engel wordt Jehovah genoemd. „En de Heere toog voor hun aangezicht, des daags in een wolkkolom, dat Hij ze op de weg leidde en nachts in een vuurkolom, dat Hij ze lichtte, om voort te gaan dag en nacht". De Engel van Gods aangezicht was niemand anders dan Jezus Christus, hun Leidsman in de woestijn, Die hen behoodde en beveiligde, de ganse weg van Egypte naar Kanaän.

En wij, christenen, zijn ook geneigd Christus te verzoeken, want de apostel waarschuwt ons er voor. Wij verzoeken Christus, nu Hij ten hemel is gevaren, wanneer wij Zijn wetten overtreden, Zijn gezag betwisten, aan Zijn beloften twijfelen, na overvloedige middelen van overtuiging, dat Hij is de Messias, de Zoon van God. Wij verzoeken Hem, wanneer wij vermoeid worden van Zijn dienst, walgen van het geestelijk manna, overvoed zijn van het Evangelie en vermoeid worden op de weg naar het hemels Kanaän.

c. In de derde plaats worden wij gezegd, *de Heilige Geest* te verzoeken. „Wat is het, dat gij onder u hebt overeengestemd te verzoeken de Geest des Heeren?” Hand. 5 : 9. Deze tekst heeft betrekking op Ananias en Saffira. Zij verzochten de Geest des Heeren, door hun huichelarij. Zij wilden op de proef stellen, of Hij hen kon ontdekken in hun bedrog. Zij hadden getracht de Geest te bedriegen, door te onttrekken van de prijs des lands. Door deze praktijken stelden zij op de proef, of de Heilige Geest dit bedrog en deze valsheid zou ontdekken. Wat zij deden was niet enkel een bedriegen van de apostelen, die vol waren des Heiligen Geestes en de geest der onderscheiding hadden, ofschoon zij met hun leugen tot hen kwamen. Nee, zegt de apostel: „Gij hebt de mensen niet gelogen, maar Gode”. En daarom wordt van hen gezegd, dat zij „den Heiligen Geest verzochten”. Zij waagden het er op, of Hij het zou ontdekken of niet, ofschoon zij reeds veel gewaar geworden waren van Zijn zorg voor de Kerk en voor alle belangen van de Kerk. Het onrecht werd bedreven, niet tegen de apostelen, maar tegen de Heiligen Geest.

2. Ten tweede: **Wat is de daad, wat is het „God te verzoeken?”**

Het verzoeken is het op de proef stellen van een persoon, om te zien wat hij is of wat hij zal doen. Zo verzoeken wij God, wanneer wij op de proef stellen of God zo waar is als Zijn Woord, wanneer wij twijfelen aan het bedreigende en belovende gedeelte van het Woord of wanneer wij iets ondernemen om te zien of God is zoals Hij Zichzelf verklaart te zijn. Dit is geoorloofd of ongeoorloofd al naar wij het doen, als een plicht in alle nederigheid en onderwerping, of op een zondige en hoogmoedige wijze. Wij worden gezegd God te verzoeken op een zondige wijze, wanneer wij onnodig een bewijs willen hebben van Zijn waarheid, goedheid en macht en van Zijn zorg voor ons, hebbende tevoren genoegzame verzekering daarvan ontvangen.

Ten eerste, er is een verzoeken van God in een weg van plicht. De Heere gebiedt ons: „Brenge alle de tienden in het schathuis, opdat er spijs zij in Mijn huis en beproeft Mij nu daarin, zegt de Heere der heirscharen, of Ik u dan niet zal opendoen de vensteren des hemels en u zegen afgieten, zodat er geen schuren genoeg wezen

zullen”, Mal. 3 : 10. God verbindt hier de belofte aan de gehoorzaamheid des geloofs. „Gezegend zal zijn uw korf en uw baktrog”. Wanneer zou dit geschieden? „Indien gij de stem des Heeren uws Gods vlijtiglijk zult gehoorzamen, waarnemende te doen al Zijn geboden, die ik u heden gebied”, Deut. 28. Wie op het Woord van God bouwen en wachten en uitzien, wat de Heere doen zal, zullen ondervinden, dat Hij Zijn Woord waar maakt. Het is onze gedurige plicht, op te merken dat de Heere waarachtig en getrouw is. Ons geloof afhankelijk te maken van de afloop, is ongelooft. Maar te wachten en op te merken welke uitkomst God geeft, is een onafwijsbare plicht.

Ten tweede. Er is, in sommige gevallen, een geoorloofd beproeven van God. Ik kan niet zeggen, dat het een plicht want het is alleen geoorloofd door Gods bijzondere verdraagzaamheid en geduld. Ik kan ook niet zeggen, dat het te zonde is, vanwege Gods genadige neerbuiging tot Zijn volk. Wij lezen van zulk een geval iets in Richteren 6 : 39. Gideon zeide tot God: Uw toorn ontsteke niet tegen mij, dat ik alleenlijk ditmaal spreek; laat mij toch alleenlijk ditmaal met het vlies beproeven; daar zij toch droogte op het vlies alleen en op de ganse aarde zij dauw". Het verzoek kwam niet voort uit ongelooft en boosaardigheid, maar uit wankeling en zwakheid van het geloof. Gideon was gevoelig van zijn eigen zwakheid en hij vroeg dit teken tot bevestiging van zijn geloof, in het werk waartoe hij geroepen was. Hij vroeg het ook, om anderen die hem volgen zouden, gerust te kunnen stellen.

Ik wil hier verwijzen naar het bewijs, waarom Thomas vroeg: „Indien ik in Zijn handen niet zie het teken der nagelen en mijn vinger steek in het teken der nagelen en steek mijn hand in Zijn zijde, ik zal geenszins geloven”, Joh. 20 : 25. Hier was zwakheid in Thomas, in het stellen van zulk een voorwaarde, zou hij geloven. Maar een apostel moest zijn een ooggetuige van de dingen, die hadden plaats gehad en wel bijzonder van de opstanding van Christus. Daarom boog de Verlosser Zich zachtmoedig tot hem neer en stond hem zijn verzoek toe. „Breng uw vinger hier en zie Mijn handen en breng uw hand en steek ze in Mijn zijde en wees niet ongelovig, maar gelovig”. Ik reken dit onder zwakheden; zijn verzoek werd ingewilligd, maar niet zonder een verwijt, vers 29.

Ook mogen wij hier verwijzen naar Hiskia, die, toen hij ziek lag aan een dodelijke ongesteldheid en nadat de Heere, op zijn kermen, hem een buitengewone belofte had gegeven, dat hij weer beter zou worden, toen vroeg hij om een teken, ter bevestiging van zijn geloof en God stond het hem toe. Deze wijze van God verzoeken is toelaatbaar en wij mogen vele gevallen aanhalen en opmerken, waarin wij kunnen zien een daad van de neerbuigende goedheid Gods, om de zwakheid van Zijn volk te hulp te komen.

Ten derde. Er is een zondig verzoeken van God en dit heeft plaats in het algemeen of meer bijzonder.

a. *In het algemeen.* Iedere overtreding in een algemene zin, is een verzoeken van God. „Zij hebben Mij tienmaal verzocht en zij zijn Mijn stem niet gehoorzaam geweest”, Num. 14 : 22. Iedere bekende terging waaraan zij schuldig stonden, wordt *een verzoeken van God* genoemd. Zij stelden Gods rechtvaardigheid op de proef, of Hij Zijn wraak aan hen zou uitvoeren of niet. Zo verzoeken wij Christus, wanneer wij vallen in een vrijwillige en bekende zonde. Wij zullen zien wat Hij wil doen of kan doen. Wij treden in het strijdperk met God, wij tarten Hem tot de strijd. „Of tergen wij de Heere? Zijn wij sterker dan Hij?” 1 Kor. 10 : 22. Wij beproeven of God zo streng is, als Zijn bedreigingen zeggen, dat Hij is. Wij wagen het, Zijn toorn, rechtvaardigheid en macht op de proef te stellen. Deze soort van God verzoeken is een mengsel

van ontrouw en vermetelheid.

Er is ontrouw in, wanneer wij durven zondigen tegen het heldere licht van Gods Woord en er ligt verraad in, te zondigen tegen de beschuldiging der consciëntie en het te wagen ondanks Zijn bedreiging. Gij zoudt een domme ezel niet kunnen jagen in een brandend vuur. „Zekerlijk, het net wordt tevergeefs gespreid voor de ogen van allerlei gevogelte”, Spr. 1 : 17.

Er is vermetelheid en trotsheid in deze vrijwillige daden van opstand, waarom zij ook worden genoemd trotsheden. „Houd Uw knecht ook terug van trotsheden, laat ze niet over mij heersen”, Psalm 19 : 14. Grote en roepende zonden worden beschreven als zulke, die God verzoeken. „En nu, wij achten de hoogmoedigen gelukzalig; ook die goddeloosheid doen, worden gebouwd; ook verzoeken zij God en ontkomen”, Mal. 3 : 15. Ananias en Saffira worden gezegd „den Heiligen Geest te verzoeken”, Hand. 5 : 9. Bij openbare, vrijwillige zonden tergen mensen God in Zijn aangezicht. Bij verborgen zonden stellen wij op de proef of God is een alwetend God en of Hij deze veinzerij zal ontdekken. Hoewel deze mensen Gods wet verbreken en vrijwillig lopen in wegen der zonde, zijn er velen onder hen, die menen, dat zij zo slecht niet zijn.

b. Ten tweede. *Wij verzoeken God meer bijzonder, op tweeërlei wijze, in een weg van ongelooft of van vermetelheid.* Zij komen beide uit op ongelooft, ofschoon zij tegengestelde uitersten schijnen te zijn. Want hoewel vermetelheid mag schijnen te ontstaan uit een sterke mate van geloof, toch, als het nauwkeurig wordt onderzocht, zal blijken, dat sommigen een onwettige koers houden, omdat zij niet geloven, dat God zal doen, wat Hem behaagt op Zijn eigen tijd en op Zijn eigen wijze. Bij voorbeeld, indien de Israëlieten hadden geloofd, dat God op Zijn eigen tijd en op Zijn eigen wijze, de Kanaänieten zou verdrijven, zo zouden zij het niet hebben gewaagd, tegen een uitdrukkelijk verbod, tegen de vijanden op te trekken zonder de ark en zonder Mozes, Num. 14 : 40-45. Zij klommen vermetel op de hoogte des bergs en werden verslagen. Trotsheid is in sommigen zichtbaar in daden, maar in anderen is ze meer verborgen, in ongelooft.

Daarom onderscheiden wij de trotsheid of vermetelheid in twee soorten.

1. In de eerste plaats zullen wij ze bespreken *zoals ze verborgen is in een ongelovige gesteldheid.*

En dit komt voor op onderscheidene wijzen, maar het komt altijd hierop uit: niet tevreden te zijn met wat God reeds heeft gedaan om het geloof in ons te werken en dan nog eigen middelen voor te schrijven, om met God te onderhandelen op onze eigen voorwaarden. Zo deden de Israëlieten, gelijk wij lezen in Ex. 17 : 7: „En hij noemde de naam dier plaats Massa en Meriba, om de twist der kinderen Israëls en omdat zij de Heere verzocht hadden, zeggende: Is de Heere in het midden van ons of niet?” Zij hadden overtuigende bewijzen van de tegenwoordigheid Gods, want de wolkkolom en de vuurkolom gingen voor hen henen, bij dag en bij nacht. Maar zij wilden tekenen hebben naar hun goeddunken. Zo worden de Joden gezegd Christus te verzoeken, omdat zij een teken van de hemel vroegen. „De Farizeeërs en Sadduceeërs tot Hem gekomen zijnde en Hem verzoekende, begeerden van Hem, dat Hij hun een teken van de hemel zou tonen.” Hij had overvloedig bewijs gegeven van Zijn zending en van Zijn Goddelijke macht, in het uitwerpen van duivelen en in het genezen van zieken en in het opwekken van doden. Evenwel wilden zij nog een teken van de hemel hebben, enig teken naar hun eigen goeddunken. De duivel staat altijd klaar om ons dergelijke gedachten en begeerten in te werpen. De dwaze en trotse mens durft dan te zeggen: Indien God met ons is, laat Hij daarvan dan een bewijs geven, door dit of dat

te doen. Wij zijn geneigd, duidelijker bewijzen van Gods macht en tegenwoordigheid te verlangen, dan Hij toestaat. Dit is een veel voorkomende zonde in deze dagen en mensen staan hieraan schuldig in vele opzichten.

Wij zullen enige bijzonderheden noemen.

- a. In de eerste plaats noemen wij hen, die niet willen geloven, tenzij zij een wonder zien of een godsspraak horen. De Heere Jezus beeldt iets uit van hun gedachten in de gelijkenis van de rijke man, die zeide: „Nee, vader Abraham, maar zo iemand van de doden tot hen heenging, zij zouden zich bekeren”. Dezulken willen andere wegen van zekerheid dan God wil en zij zijn niet tevreden met Zijn Woord en met Zijn werken, door welke Hij Zich aan ons openbaart. Maar zij willen, naar hun eigen zin, Zijn wil en macht op de proef stellen en daarna geloven. Dezen verzoeken God en daarom is het geen wonder, dat God niet doet, wat zij eigenzinnig en trots wensen.
- b. In de tweede plaats noemen wij hen, die niet willen geloven in Gods Voorzienigheid, maar Zijn macht en goedheid en Zijn zorg over ons in twijfel trekken, niettegenstaande Hij ons daarvan overvloedig bewijs heeft gegeven. Nadat Hij ons overtuigd heeft van ongelooft, door te voorzien in onze behoeften en heeft overvloedige bewijzen gegeven van Zijn macht, rechtvaardigheid en waarheid en van Zijn bereidheid ons te helpen, dan willen wij toch niet geloven, tenzij Hij ons nieuwe en buitengewone bewijzen geeft, zoals wij dat willen. „Waar Mij uwe vaders verzochten, Mij beproefden, ook Mijn werk zagen. Veertig jaar heb Ik verdriet gehad aan dit geslacht en heb gezegd: Zij zijn een volk, dwalende van hart en zij kennen Mijn wegen niet”, Psalm 95 : 9, 10. Zij zagen Zijn werken, zij werden gevoed door wonderen, zij werden gekleed door wonderen en nochtans wilden zij nieuwe bewijzen hebben.

De Schrift noemt twee wijzen van God verzoeken, wat betreft Zijn voorzienigheid: De ene is, van God te verwachten, dat Hij zal voldoen aan onze dwaze wensen en aan onze vleeselijke begeerlijkheden. „Zij verzochten God in hun hart, begerende spijs naar hun lust”, Psalm 78 : 18. Aan deze zonde staan wij schuldig, wanneer wij in staat willen gesteld zijn een stand op te houden naar onze begeerte, wanneer wij voor ons en voor de onzen een mate van onderhoud wensen, zoals wij het willen, daar wij anders niet kunnen geloven in Zijn waarheid en in Zijn zorg voor ons. Evenals de Israëlieten; God moest hun een feestmaal geven in de woestijn of anders wilden zij niet geloven in Zijn macht en wilden Hem niet langer dienen.

De andere wijze van God verzoeken, ten opzichte van Zijn voorzienigheid, is, Hem te beperken tot onze eigen tijd, wijze en middelen van werken. „Want zij kwamen alweer en verzochten God en stelden de Heilige Israëls een perk”, Psalm 78 : 41. de Heilige Israëls een perk te stellen, dat is Hem te willen opsluiten in een cirkel van onze eigen wil en als Hij niet helpt door onze middelen en op onze tijd, dan willen wij niet wachten op Gods tijd en gelegenheid en wij denken, dat wij niet langer op Hem moeten wachten om hulp. Zo stellen wij grenzen aan Zijn wijsheid en macht, alsof Hij niet meer kan doen dan wij kunnen bedenken. Zo schrijven wij middelen en tijd aan God voor en zo durven wij voorschriften te geven aan Hem, Die de wereld regeert. Een veel voorkomende wijze van God verzoeken is, wanneer wij niet eerlijk en volgzzaam willen gaan in de paden van Gods bestel, maar wij worden geërgerd door het verdrietige van Gods wegen en maken haast en kiezen een weg, die ons korter en zekerder schijnt te zijn. „Wie gelooft, die zal niet haasten”, Jes. 28 : 16. Maar hij, die niet gelooft, is voorbarig en wil Gods hulp, macht en goedheid, vervuld hebben in zijn eigen weg en op zijn eigen tijd.

In de derde plaats noemen wij hen, die, wat betreft hun geestelijke staat, niet voldaan willen zijn, zonder dat zij een gevoelig bewijs hebben of zulk een soort van verzekering, als God gewoonlijk niet geeft aan Zijn volk. Zij willen gevoed worden met geestelijke lekkernijen en willen overstroomd worden met gevoelige vertroosting in iedere geestelijke plicht en indien zij dat missen, zo zijn zij vervuld met onrustige gedachten omtrent hun aanneming bij God. Zij willen geloofszaken brengen onder het gezicht en gevoel van hun verstand en anders willen zij niet vertroost zijn. Maar wij mogen God niet beperken tot het geven van bewijzen van Zijn liefde en wij mogen niet zulke tekenen verwachten, als Hij niet beloofd heeft, maar wij moeten ons geval, onze staat aan het Woord ter toets brengen. Want God wil ons niet altijd leiden door gevoelige bevinding. Aan Thomas werd toegestaan Christus aan te raken, maar Maria mocht Hem niet aanraken.

2. In de tweede plaats zullen wij bespreken *hoe de trotsheid en vermetelheid meer openbaar en zichtbaar is.*

Wij verzoeken God, wanneer wij een beroep doen op Gods macht en voorzienigheid, zonder noodzaak. De duivel verzocht Christus Zichzelf neerwaarts te werpen van de tinne des tempels om God te beproeven of Hij Hem bewaren zou, wanneer Hij viel. Waarop Christus antwoordt: „Gij zult de Heere uwen God niet verzoeken”. Nu, dit verzoeken heeft plaats op onderscheiden wijzen.

Ten eerste, wanneer wij het wagen op Gods hulp, terwijl wij de gewone weg en middelen niet gebruiken. Christus wilde Zichzelf niet neerwaarts werpen, daar Hij naar beneden kon gaan langs de trappen van de tempel. Naar beneden of over de muur is niet hetzelfde. Christus, die op de zee wandelde, toen de discipelen in nood waren, nam in gewone gevallen een schip. Wie geen gebruik wil maken van gewone middelen, die God beschikbaar stelt, maar in gewone gevallen iets waagt op buitengewone tussenkomst, die verzoekt God. God is machtig water uit de rots te voorschijn te brengen en Hij deed het, toen er niets te vinden was, dan rots en steen. Maar wanneer wij mogen hopen welwater te vinden, dan moeten wij er om graven. God kan manna uit de hemel doen regenen, maar wanneer de bodem graan kan opbrengen, dan moeten wij ploegen. Toen Elia in een klein dorp was, niet in staat zich te verdedigen tegen de Syriërs, waren er vurige wagens en paarden om hem te beschermen. Maar toen hij was in Samaria, een sterke, bemuurde stad en de koning van Israël zond om zijn hoofd weg te nemen, zeide hij tot hen, die met hem waren: „Sluit de deur!” 2 Kon. 6 : 17, 32. Christus deed een wonderwerk, toen Hij velen voedde in de woestijn. Maar toen Hij dicht bij de stad was, „zond Hij Zijn discipelen om daar spijze te kopen”, Joh. 4 : 8. Toen de Kerk van God in haar eerste tijd behoefte had aan gerede helpers in de dienst van het Evangelie, werden gaven door wonderen Gods verleend. Maar daarna werden mannen aan de studie gezet: „Bedenk deze dingen, wees hierin bezig, opdat uw toene men openbaar zijn in alles”, 1 Tim. 4 : 15. Om kort te gaan, Gods almacht is ontheven, wanneer wij gewone middelen hebben, onszelf te helpen. Gewone middelen te verachten of te verzuimen en ongewone te verwachten is hetzelfde, als iemand zijn klederen zou afleggen en dan verwachten, dat God hem warm zou houden.

Ten tweede, wanneer wij het einde zonder de middelen verwachten. Indien Hiskia de klomp vijgen had geweigerd, of Paulus' metgezellen niet in het schip gebleven waren, dan hadden zij God verzocht. Wanneer wij enige zegen begeren, mogen wij geen goede middelen weigeren om ze te verkrijgen. In geestelijk opzicht komt het veel voor, dat men hoopt het einde te verkrijgen zonder de middelen. In tijdelijke

dingen zijn wij gereed te erkennen, dat middelen moeten worden gebruikt, want wij weten, dat, „zo iemand niet wil werken, hij ook niet zal eten“, 2 Thess. 3 : 10. In oorlog is geen overwinning te verwachten zonder strijd. Maar alleen in geestelijke dingen menen wij al gauw genoeg gedaan te hebben, zonder dat wij roepen om kennis en zonder er om te graven. „Zo gij tot het verstand roept, uw stem verheft tot de verstandigheid, zo gij haar zoekt als zilver en naspeurt als verborgene schatten, dan zult gij de vreze des Heeren verstaan en zult de kennis Gods vinden“, Spr. 2 : 35. Als wij deze raad niet opvolgen, dan verzoeken wij God. Wij dromen van een hemel zonder doding der zonde en zonder oefening der godzaligheid. Zeer velen zeggen, evenals Bileam: „Mijn ziel sterve de dood der oprechten en mijn uiterste zij gelijk het zijne“, maar zij begeren niet het leven der oprechten. Indien zij zichzelf maar kunnen vleien met een zekere verwachting der zaligheid, zo benaarstigen zij zich nooit om hun roeping en verkiezing vast te maken. Maar dit is hardigheid des harten en geen sterkte van het geloof. Velen stellen hun bekering uit tot het laatst en denken dan in een oogwenk de hemel binnen te vliegen als Elia in een wervelwind. Het was een gebed van Sir Thomas More: „Heere, leer mij moeite doen, om die dingen te verkrijgen, waarom ik U bid“. Anders verzoeken wij God.

Ten derde, wanneer wij zonder noodzaak ons in enig gevaar begeven of ons daarin werpen, met een verwachting, dat God er ons zal uit halen. Dat zou Christus gedaan hebben, wanneer Hij Zichzelf vrijwillig zou hebben neerwaarts geworpen, terwijl er niemand was om Hem van de tinne te stoten. Wanneer gevaar zeker of onvermijdelijk of zeer waarschijnlijk is, dan mogen wij onszelf daar niet in begeven. Maar wanneer God ons roept, dan mogen wij volgens Zijn belofte Zijn hulp verwachten, zoals in geval wij verplicht zijn in besmette huizen te gaan of besmette personen te bezoeken. Maar het geestelijk God verzoeken heeft menigmaal plaats. Mensen, die door veelvuldige ervaring weten, dat een of andere weg of plaats voor hen een gelegenheid is tot zondigen en zich evenwel daar weer wagen, die verzoeken God. Zij begeven zich op het grondgebied van satan komen op gevaarlijke plaatsen of in verkeerd gezelschap, waar zij gevaar lopen bedorven te worden. Zoals Petrus, die ging in de zaal van de Hogepriester; en zoals zij in een rooms gezin gaan wonen. Wij bidden, dat wij niet in verzoeking zullen worden geleid, maar indien wij er onszelf in leiden, wat zal dan van ons worden? En wij leiden onszelf in verzoeking, wanneer wij ons begeven in gevaarlijke gelegenheden tot zonde.

Ten vierde, wanneer wij iets ondernemen, waarvoor wij niet geschikt of niet voorbereid zijn, zoals het breedvoerig spreken zonder voorafgaande overdenking. Wanneer een ongeleerd man onderneemt een gewichtig verschilpunt te behandelen, want voor een goede zaak zijn sterke schouders nodig, zo verzoekt hij God. Wanneer wij ondernemen iets te doen boven onze lichamelijke kracht, dan zal het werk ons veroordelen en zo is het ook niet geoorloofd zaken te» ondernemen, waarvoor wij geen bekwaamheid hebben. De zonen van Sceva wilden op zich nemen, de duivel te bezweren, „en de mens, in welke de boze geest was, sprong op hen en ze meester geworden zijnde, kreeg de overhand tegen hen, alzo dat zij naakt en gewond uit dat huis ontvloden“, Hand. 19.

Ten vijfde. Een ander soort van God verzoeken is, tot Hem te komen, met een afgod in ons hart. Dat geschiedt, wanneer iemand een besluit genomen heeft en komt dan en vraagt raad aan God. In alle zaken, waartoe wij een besluit nemen, moeten wij eerst raad en verlot van God hebben en Zijn zegen. Maar die God verzoeken nemen eerst een besluit en vragen daarna raad aan God. „Een ieder man uit het huis Israëls, die de drekgoden in zijn hart opzet en de aanstoot zijner ongerechtigheid recht voor zijn aangezicht stelt en komt tot de profeet, Ik, de Heere, zal hem, als hij komt,

antwoorden naar de menigte zijner drekgoden”, Ez. 14 : 4. Bileam had lust tot het loon der ongerechtigheid, maar hij durfde niet gaan zonder verlof van God en hij bleef vragen, tot God het hem toestond, Num. 22 : 12 en 22. God antwoordde hem in toorn, overeenkomstig de afgod van zijn hart. Zo ziet men mensen God verzoeken, hetzij uit bedeesdheid of uit vermetelheid. Zij vragen een bewijs van Zijn wijsheid, macht, rechtvaardigheid, waarheid of goedheid, tegen Zijn woord en gebod en in strijd met de orde, die Hij heeft gesteld. Zo deden de Israëlieten, toen de middelen faalden. Zij murmureerden en schreven tijd, middelen en wijze van verlossing voor, alsof zij God konden onderwerpen aan hun eigenzinnigheid en begeerlijkheden.

II. Wij zullen handelen over de afschuwelijkheid van deze zonde.

1. Het is een grote aanmatiging, wanneer wij trachten God te onderwerpen aan onze wil, voorschrift en vleeselijke gedachten. Het is een bewijs, dat wij te veel aan onszelf toeschrijven, wanneer wij God iets willen voorschrijven. Zekerlijk, de Heere kan niet dulden, dat dit volk, dat geheel van Hem behoort af te hangen, dat zich aan Hem heeft te onderwerpen, en dat door Hem geregeerd moet worden, naar hun eigen zin zou voorschrijven, hoe en wanneer Hij ze zal helpen. Hij kan niet dulden, dat Zijn macht en goedheid zullen dienstbaar gemaakt worden aan onze onbeduidendheid en lichtzinnige ijdelheid. Het bestuur van alle dingen in de wereld is een van de bloemen van Gods kroon. Het afwijzen van Zijn heilige regering is een verwaande aanmatiging in het schepsel. Wij willen de mate van genade voorschrijven en de middelen kiezen en wij willen de tijd niet afwachten, die Hij heeft bepaald. Wij willen vooruitlopen en de tijd verkorten naar onze eigen wensen. God is soeverein; wij zijn als leem in Zijn handen. Hij is onze pottenbakker en alleen Hij mag vaststellen het model, waarnaar wij moeten worden gevormd en alleen Hij mag voorschrijven welk gebruik Hij van ons wil maken. „Zal ik ulieden niet kunnen doen gelijk deze pottenbakker, o huis Israëls? spreekt de Heere. Zie, gelijk leem in de hand des pottenbakkers, alzo zijt gijlieden in Mijn hand, o huis Israëls!” Jer. 18 : 6. Hij heeft volledig recht over het schepsel te beschikken naar Zijn welbehagen en naar de raad Zijns willens en wij hebben ons daaraan te onderwerpen, zonder tegenspreken of morren. „Wee dien, die met zijn Formeerder twist, gelijk een potscherf met aarden potscherven. Zal ook het leem tot zijn formeerder zeggen: Wat maakt gij? of zal uw werk zeggen: Hij heeft geen handen?” Jes. 45 : 9. Bij hetgeen geschiedt is het feitelijk even grote zonde van te voren God te verzoeken, als daarna te murmureren.

2. Het is een grote mate van ongeloof, Gods macht, genade en goedheid over ons te betwijfelen. Wij behoren volledig van God af te hangen om de zaligheid en wat nodig is tot zaligheid. Wij behoren te vertrouwen, dat Hij in onze behoeften zal voorzien, dat Hij ons zal helpen uit iedere benauwdheid door een weg, die meest zal leiden tot ons welzijn en tot Zijn eer. Maar nu zijn wij niet tevreden met de verzekering, die God ons heeft gegeven in de wetten van vertrouwen, welke zijn vastgesteld tussen Hem en ons. Wij verlangen buitengewone bewijzen en anders betwijfelen wij alles. God verzoeken is het tegendeel van de eerbiedige vreze, die wij Hem verschuldigd zijn. In beginsel staat het verzoeken lijnrecht tegenover vertrouwen. Deze zonde behoort in het algemeen bij ongeloof en spruit daaruit voort. Want in het verzoeken willen wij God op de proef stellen en wij willen Hem beproeven, omdat wij twijfelen aan Zijn hulp en omdat wij niet tevreden zijn met Zijn goedheid en macht en daarvan andere bewijzen verlangen, dan God gewoonlijk geeft. Daarom wordt deze reden gegeven van hun verzoeken van God: „Omdat zij in God niet geloofden en op Zijn heil niet vertrouwden”, Psalm 78 : 22. Zij zoeken hun eigen weg tot de zaligheid, hun eigen

weg tot hulp en verlossing en als God niet helpt op hun tijd en door hun middelen, dan kunnen zij op God niet vertrouwen.

3. De afschuwelijkheid van deze zonde bestaat in het losmaken van alle banden van gehoorzaamheid, omdat wij daardoor nieuwe wetten van vertrouwen tussen God en ons willen instellen. Want wanneer wij Gods getrouwheid jegens ons verdenken, als Hij niet zulke dingen doet als wij willen, dan maken wij ook onze trouw jegens Hem verdacht. Daarom, ongehoorzaamheid is de vrucht van het God verzoeken. „Maar zij verzochten en verbitterden God den Allerhoogste en onderhielden Zijn getuigenissen niet”, Ps. 78 : 56. Zij, die God verzoeken, verwerpen Gods wet en Zijn voorschriften van gehoorzaamheid en zij komen tot God met hun eigen voorwaarden en voorschriften. De grote vraag is, of God ons zal regeren of wij Hem. Wij zeggen, in ongehoorzaamheid, indien God niet zo en zo handelt, willen wij niet in Zijn macht geloven.

4. Het God verzoeken is grote ondankbaarheid of een verkleinen van Zijn weldaden, die Hij reeds aan ons bewezen heeft. „Zie, Hij heeft de rotssteen geslagen, dat er wateren uitvloeiden en beken overvloedig uitbraken. Zou Hij ook brood kunnen geven, zou Hij Zijn volk vlees toebereiden?” Psalm 78 : 20. Alsof het niets was, wat Hij tevoren gedaan had. Nu, God kan niet dulden, dat Zijn weldaden verkleind worden en dat Zijn vroegere werken worden vergeten en veracht.

5. Het is meer overmoed dan gebrek, wat aanzet tot het God verzoeken. Een mens is onderhevig aan allerlei opwellingen. Hij mag graag gewone dingen veroordelen en is zeer gesteld op vreemde dingen en nieuwigheden. Tot de Israëlieten was zo duidelijk als het maar kon, gezegd, dat zij geen manna mochten overhouden tot de morgen. Zij behoefden het niet te bewaren, want iedere morgen hadden zij het vers. Toch wilden zij er een proef mee nemen, om na te gaan of het werkelijk bederven zou, Ex. 16 : 20. En hoewel hun was verboden het manna op de sabbatdag te verzamelen, daar zij in de avond vóór de sabbat genoeg vonden voor twee dagen en hoewel tot hen werd gezegd, dat zij niets zouden vinden op de rustdag, toch wilden ze het op de proef stellen. „Toen zeide de Heere tot Mozes: Hoe lang weigert gijlieden te houden Mijn geboden en Mijn wetten?” Ex. 16 : 28. Waar nood is, daar mogen wij onszelf opdragen aan de voorzienigheid van God en daar mogen wij op Hem vertrouwen. Waar middelen te kort schieten, kan en wil God ons helpen door buitengewone hulp te verlenen. Wanneer er geen uitkomst schijnt te zijn, mogen wij met Abraham zeggen: „Op de berg des Heeren zal het voorzien worden”, Gen. 22 : 14. Toen de Rode Zee vóór hen was en de vijand achter hen, zeide Mozes: „Vreest niet, staat vast en ziet het heil des Heeren, dat Hij heden aan ulieden doen zal”, Gen. 14 : 13. Toen Elia in nood was, bracht de engel hem voedsel, 1 Kon. 19 : 5, 6. Toen Hagar en Ismaël in de woestijn waren en toen de fles was uitgeput, verkwikte God hen van de hemel, Gen. 21 : 17. Toen de drie jongelingen in de vurige oven waren, zond God een engel om ze te bewaren, Dan. 3 : 28.

6. Het is God verzoeken, wanneer wij in overmoed buitengewone bewijzen van Gods zorg voor ons verlangen, wanneer Hij ons door gewone middelen onderhoudt. „Maar zij werden belust met lust in de woestijn en zij verzochten God in de wildernis”, Psalm 106 : 14. Toen zij zovele bewijzen hadden van Gods macht en voorzienigheid over hen, welke bewijzen hen hadden behoren te brengen in een blijmoedige onderwerping en afhankelijkheid van Hem, gedachten zij toch aan de vleespotten van

Egypte en wilden hun weelderige eetlust bevredigen. En omdat zij in de woestijn niet volop hadden voor hun feestmaal, verweten zij Mozes, dat hij hen uit Egypte geleid had om ze in de woestijn te aten sterven. En nu moest God een wonder voor hen doen, et om in hun behoeften te voorzien, maar om hun fijne smaak te bevredigen. „Zij verzochten God in hun hart, begerende spijs naar hun lust en zij spraken tegen God, zij zeiden: Zou God een tafel kunnen toerichten in de woestijn?” Psalm 78 :18, 19. Zij wilden een tafel toegericht hebben, wilden feest vieren in de woestijn.

7. Het verzoeken is een bewijs van ongeduld. „Zij vergaten haast Zijn werken, zij verbeidden Zijn raad niet. Maar zij werden belust met lust in de woestijn en zij verzochten God in de wildernis”, Psalm 106 : 13, 14. Het woord betekent, dat zij haastig waren, dat zij het kwalijk namen, dat zij nog niet waren gesteld in het overvloedig bezit van alles dat beloofd was. „Waarom hebt gijlieden ons doen optrekken uit Egypte, om ons te brengen in deze kwade plaats? Het is geen plaats van zaad, noch van vijgen, noch ara wijnstokken, noch van granaatappelen; ook is er geen water om te drinken”, Num. 20 : 5. Hier spreken zij van de overvloed, die hun beloofd was, wanneer zij in Kanaän zouden zijn. Dus zij waren haastig, zij waren ongeduldig en wilden Gods tijd niet afwachten, om hun de erfenis te geven. En omdat zij het niet onmiddellijk ontvingen, wensten zij zichzelf terug in Egypte. Wij verzoeken God, wanneer wij niet willen wachten tot Hij Zijn beloften op Zijn eigen tijd vervult. Zij gingen driftig voort in het najagen van de overvloed, waarnaar zij uitzagen. En zodra zij enige tegenslag ontmoetten, meenden zij, dat zij bedrogen waren. Zij wilden niet met geduld wachten op Gods tijd, wanneer Hij de beloften, die Hij hun had gedaan, zou vervullen.

8. De grootheid van deze zonde wordt gezien in de straffen, die er op volgen. Eén van die straffen wordt genoemd in 1 Kor. 10 : 9: „Laat ons Christus niet verzoeken, gelijk ook sommigen van hen verzocht hebben en werden van de slangen vernield”. Zij werden van de slangen gebeten, omdat zij God verzochten en omdat zij morden wegens de lange weg, toen zij niet zonder uitstel Kanaän konden binnengaan. De apostel zegt, dat alles wat Israël vanouds overkwam, ons is beschreven als voorbeelden ter waarschuwing. Het volk zou duidelijk zijn eigen veroordeling lezen, wanneer het slechts het stof van de vroegere handelingen Gods met Zijn volk mocht afblazen en wanneer het opmerkte, welke bewijzen van Zijn rechtvaardigheid, wijsheid en waarheid, daar zijn gegraveerd. De woestijn van zonde is nog dezelfde en de onkreukbaarheid van Goddelijke rechtvaardigheid is nog dezelfde. Daarom, wat is geweest, is een voorbeeld van wat zal zijn, indien wij in dezelfde zonden vallen. God is onveranderlijk rechtvaardig. Gal. 3 : 20: „God is één”. Hij is altijd Dezelfde, altijd gelijk aan Zichzelf. Zijn macht blijft dezelfde, zo ook Zijn rechtvaardigheid. Zelfs het historisch gedeelte van het Woord is een soort van profetie. Het is niet slechts een register en een kroniek van hetgeen voorbij is, maar ook een voorspelling van wat staat te komen. Als de geschiedenissen in de Schrift bewaard zijn tot onze lering, zo is dit bijzonder waar van de geschiedenis van de tocht der kinderen Israëls door de woestijn naar Kanaän.

Gebruik. *Laat ons God niet verzoeken op enige wijze, waarvoor wij u hebben gewaarschuwd.*

Ten eerste. Laat ons geen nieuwe gronden van geloof verlangen, wanneer God reeds genoeg heeft gegeven. Laat ons het ongeloof niet voeden en laat ons niet toegeven aan besluiteloosheid in de stukken der religie. Laat ons niet uitzien naar gezanten van de

hemel, met macht om wonderen te doen en begiftigd met buitengewone gaven. Menige weifelaar in de godsdienst zou gaarne een verschijning zien of een buitengewone openbaring hebben, die God zeker niet zal geven. „Het boos en overspelig geslacht verzoekt een teken en aan hetzelfde zal geen teken gegeven worden, dan het teken van Jona de profeet”, Matthéüs 16 : 4. Christus gezonden en gekomen zijnde en drie dagen en drie nachten verkerend in het hart der aarde, evenals Jona, is hét teken dat gegeven is opdat wij in Hem zouden geloven. De Farizeeën wilden nog een ander teken van de hemel hebben. De Rooms en Protestante leraars wonderen willen zien om hun zending te tonen. De Joden wilden geloven, indien Christus afkwam van het kruis. Als wij ónze tekenen tot tekenen willen stellen en ons geloof daarvan laten afhangen, dat is God verzoeken. Om u van dit verkeerde begrip te verlossen, raden wij u aan om de volgende dingen ter harte te nemen.

a. Tekenen en wonderen, gedaan in de tijd vóór de vestiging van de Kerk, behoren iedereen te voldoen in de eeuwen, die gevolgd zijn. Het is God verzoeken, meer tekenen en wonderen te vragen tot bevestiging van de waarheid, welke genoegzaam bevestigd is, daar wij in Gods Woord een goede en betrouwbare overlevering hebben van deze dingen. Het geven van de wet ging vergezeld van donderen en bliksemen en van het geluid van een ontzagwekkende bazuin, door welke middelen de wet met gezag werd bekleed en daardoor werd getoond, dat ze van God gegeven werd. Nu, het was niet nodig, dat dit herhaald zou worden in volgende eeuwen, zolang als een onfeilbaar getuigenis dit tot onze oren overbrengt. In het geven van een nieuwe wet zijn tekenen en wonderen nodig, om te bevestigen, dat zij van God is. Maar dit houdt op, wanneer de Kerk eenmaal in het bezit daarvan is gesteld.

Zo in de christelijke Kerk. Toen het Evangelie eerst werd verkondigd, werd het bevestigd door tekenen en wonderen, die nu niet meer nodig zijn. Zie hoe de wet en het Evangelie met elkander worden vergeleken in Hebr. 2:2-4: „Want indien het woord door de engelen gesproken, vast is geweest en alle overtreding en ongehoorzaamheid rechtvaardige vergelding ontvangen heeft, hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zó grote zaligheid geen acht nemen? Dewelke begonnen zijnde verkondigd te warden door de Heere, aan ons bevestigd is geworden van degenen, die Hem gehoord hebben, God bovendien medegetuigende door tekenen en wonderen en menigerlei krachten en bedelingen des Heiligen Geestes naar Zijn wil.”

b. Als u had geleefd in de eeuw van tekenen en wonderen, toen waren er ook harde harten, ongelovigen, lasteraars en verzoekers van God. „Omdat zij in God niet geloofden en op Zijn heil niet vertrouwden, daar Hij de wolken van boven gebood en de deuren des hemels opende en regende op hen het Manna om te eten en gaf hun hemels koren”, Psalm 78 : 22-24. En wat volgt in vers 32? „Boven dit alles zondigden zij nog en geloofden niet door Zijn wonderen.” Buitengewone werken zullen niets vermogen op hen, die zich door gewone werken niet gewonnen geven.

Tegenwerping. *Is het een verzoeken van God, de gave om wonderen te doen te vragen, tot bekering van de Indiërs en andere volken in afgelegen gedeelten van de wereld?*

Antwoord. God mag nederig gevraagd worden om besturing in opzicht van de gave der talen en der gezondmaking, welke zo noodzakelijk zijn voor hen, die naar verwijderde gedeelten van de wereld gaan om het Evangelie te brengen, maar God weet wat nodig is tot overtuiging van die volken en stammen. Ik durf in deze niets te bepalen, maar ik ben het eens en voldaan met Acostus, die redenen geeft, waarom God nu niet werkt door wonderen, evenals in de eerste tijden van het christendom. Hij zegt, dat

toen ongeleerde mensen werden uitgezonden om de christelijke godsdienst onder de volken uit te dragen, waar zij kwamen te staan tegenover mannen, die gewapend waren met de kennis der filosofie en die bedreven waren in de verdediging van een valse leer. Maar nu worden geleerde mannen gezonden tot de onwetenden en zij zijn hun meerderen in verstand, in beschaving en gezag. Bovendien komen zij met een godsdienst, die veel meer geloofwaardig is dan de hunne en zij kunnen het licht van de christelijke leer niet gemakkelijk weerstaan.

Ten tweede. Loop niet in enige moedwillige en bekende zonde, alsof u op de proef wilde stellen, hoe ver het geduld van God gaat. Misbruik Zijn Vaderlijke goedheid niet, door voort te gaan in uw ongerechtigheden. Wanneer iemand het geduld van God op de proef wil stellen, zonder opmerking van Zijn bedreiging of van toonbeelden van Zijn wraak, die hem voor ogen gesteld worden, zo durft hij op de proef te stellen of God hem zal straffen of niet. Bedenk, dat u geen partij voor Hem bent. „Wee dien, die met zijn Formeerder twist, gelijk een potscherf met aarden potscherven”, Jes. 45 : 9. Zoals Abner zeide tot Asahel: „Wijk tot uw rechterhand of tot uw linkerhand en grijp u een van de jongens en neem voor u zijn gewaad”. (wapenrusting, volgens Engelse vertaling). Maar Asahel wilde niet afwijken van achter hem. Toen voer Abner wijders voort, zeggende tot Asahel: „Wijk af van achter mij, waarom zal ik u ter aarde slaan?” 2 Sam. 2 : 21, 22. Indien gij dan op de proef wilt stellen, wat het gevolg zal zijn neem dan de wapenen op tegen uws gelijke, maar daag Hem niet uit Die oneindig boven u staat. Laat een broze mens met een mens strijden, maar niet met God. „Zal uw hart bestaan? Zullen uw handen sterk zijn in de dagen als Ik met u handelen zal?” Ezech. 22 : 14.

Vele dwazen zeggen, als die bij de profeet: „Dat is immers een krankheid, die ik wel dragen zal”, Jer. 10 : 19. Wat! Kunt u dragen het verlies van de hemel? Kunt u dragen de toorn van de almachtige God? Indien Rachel het verlies van haar kinderen niet dragen kon en Jacob niet dragen kon het vermeende verlies van Jozef, maar zeide: „Ik zal rouw bedrijvende tot mijn zoon in het graf neerdalen”. Indien Achitofel niet kon dragen het verwerpen van zijn raad en Haman niet kon dragen, dat hij geminacht werd door Mórdechai en velen niet kunnen dragen het verlies van een geliefd kind. Hoe zult u dan dragen het verlies van eeuwige zaligheid? De discipelen weenden bitter toen Paulus zeide: „Gij zult mijn aangezicht niet meer zien”, Hand. 20 : 38. Wat zult u doen, wanneer God tegen u zal zeggen: *gij zult Mijn aangezicht niet meer zien?* Ach, rampzalige mens! Hoe kunt u de wraak van God dragen? U kunt niet dragen een paar dagen gekweld te worden met een vurige koorts. U kunt niet dragen de scherpe pijn van steen en jicht, wanneer God de kwalen, die in uw lichaam sluimeren, tegen u wapent. U kunt niet verdragen de verzengende kracht van een weinig buskruit, dat ontstoken wordt. Gij kunt niet dragen de pijn van een gebroken arm of been, hoe zou u dan dragen de toorn van God, wanneer Hijzelf op u zal aanvallen met al Zijn macht?

Wanneer wij hulpeloos zijn en droevig bezocht, laat ons op God wachten met geduld, overeenkomstig de inhoud van Zijn beloften en laat ons stil berusten in Zijn beleid, zonder tijd en middelen voor te schrijven. Gods tijd is de beste en het is dikwijls Zijn welbehagen, ons te ontdekken aan ons ongeduld en ons geloof te beproeven. „O vrouw! groot is uw geloof”, Matthéüs 15 : 28. Schrijf de hulp, die gij verkrijgt nooit toe aan het toeval of aan uw inspanning, maar waardeer de zegen, die God u geeft.

Overweeg, dat gij nooit meer benauwd eng bedroefd kunt zijn, dan Christus was, Die scheen overgegeven te zijn aan de macht des satans, gekweld door scherpe honger, door Zijn langdurig vasten. De duivel werd toegestaan macht te hebben over Zijn lichaam, Hem te stellen op de tinne des tempels en evenwel toonde Hij een

onoverwinnelijk vertrouwen en geloof in God, zó, dat Hij geen enkele stap wilde doen buiten de weg Gods, tot Zijn eigen behoud, in zulk een onmetelijk gevaar.

Nu, opdat u God niet verzoekt:

1. Laat uw hart vervuld zijn met diepe indrukken van de goedheid, wijsheid en macht van God. De Schrift spreekt ons van Zijn goedheid: „Gij zijt goed en goeddoende”, Psalm 119 : 68. Van Zijn wijsheid: „Hij is wonderlijk van raad, Hij is groot van daad”, Jes. 28 : 29. Gods doel is dikwijls voor ons verborgen, maar Hij doet alle dingen wel. Hij kan meer voor ons doen, dan waarschijnlijk lijkt. Laat ons daarom Hem niet verzoeken door Hem te beperken tot onze tijd, middelen en wegen. Hij mag ons lief hebben en toch Zijn hulp uitstellen. Jezus had Lazarus lief en toch: „Toen Hij gehoord had, dat hij krank was, bleef Hij nog twee dagen in de plaats, waar Hij was”. Wat betreft Zijn macht en soevereine heerschappij, er is geen vaster grond van vertrouwen, dan die wij vinden in de aanhef en in het besluit van het gebed des Heeren. In welke diepte van ellenden gij ook zijt, vertrouw op Hem, Die is „Onze Vader, Die in de hemelen zijt” en „Wiens is het koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid”. Paulus mocht zeggen: „Ik weet, Wien ik geloofd heb en ik ben verzekerd, dat Hij machtig is, mijn pand bij Hem weggelegd, te bewaren tot die dag”. Wat ook onze benauwdheden zijn, Hij is een God om op te vertrouwen.
2. Wees vast overtuigd van Gods zorg en voorzienigheid over Zijn volk en wees overreed, dat Hij zorgt voor u in het bijzonder. Hiervan hebben wij verzekering door beloften en bevinding. Door beloften: „Werpt al uw bekommernissen op Hem, want Hij zorgt voor u”, 1 Petrus 5 : 7. „Wees in geen ding bezorgd, maar laat uwe begeerten in alles door bidden en smeken, met dankzegging bekend worden bij God. En de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal uw harten en uw zinnen bewaren in Christus Jezus”, Fil. 4 : 6, 7. En door bevinding: „Wat overlegt gij bij uzelve, gij kleingelovigen, dat gij geen broden medegenomen hebt? Verstaat gij nog niet en gedenkt gij niet aan de vijf broden der vijf duizend mannen en hoeveel korven gij opnaamt?” Matthéüs 16 : 8, 9. Christus bestrafte de discipelen, dat zij bezorgd waren over brood, terwijl zij kortgeleden zulk een ervaring hadden gehad van Zijn macht om brood te geven naar Zijn welbehagen. Gebruik de middelen, welke God in uw handen stelt en laat de uitkomst aan Hem over. Gij behoeft over niets in de wereld bezorgd te zijn.
3. Laat dit alles in u verwekken een heilige volharding in geloof en gehoorzaamheid en een onoverwinnelijk vertrouwen in God. Kleef Hem nauw aan, welke uw gevaren, benauwdheden en verdrukkingen ook zijn. Uw hart zal bewaard worden voor het God verzoeken, door:
  - a. Een vast vertrouwen en steunen op God. „Zie, zo Hij mij doodde, zou ik niet hopen?” Dit is de ziel, die toebereid is, om getrouw te zijn aan God en om tevreden te dragen wat Hij beschikt.
  - b. Een standvastig aanhouden in onze plicht: „Wacht op de Heere en houd Zijn weg”, Psalm 37 : 34. Doe voor geen gehele wereld ook maar één stap buiten Gods weg. Draag liever de grootste verdrukking, dan dat gij aan de geringste zonde toegeeft. „Onze God, Dien wij eren, is machtig ons te verlossen uit de oven des brandenden vuurs en Hij zal ons uit uw hand, o koning, verlossen. Maar zo niet, u zij bekend, o koning, dat wij uw goden niet zullen eren, noch het gouden beeld, dat gij hebt opgericht, zullen aanbidden”, Dan. 3 : 17, 18. Behaag God en Hij zal altijd met u zijn, ook wanneer gij verlaten schijnt. „En Die Mij gezonden heeft, is met Mij. De Vader heeft Mij niet alleen gelaten, want Ik doe altijd wat Hem behaaglijk is”, Joh. 8 : 29.

VIJFDE PREEK

„Wederom nam Hem de duivel mede op een zeer hoge berg en toonde Hem al de koninkrijken der wereld en hunne heerlijkheid en zeide tot Hem: Al deze dingen zal ik U geven, indien Gij neervallende mij zult aanbidden.” Matthéüs 4 : 8, 9.

In de tekstwoorden wordt ons meegedeeld, welke de derde verzoeking was, waarmede de duivel onze Heere Jezus Christus verzocht. Ik zal u de geschiedenis van de verzoeking geven en daarna enkele opmerkingen maken. Wat de geschiedenis betreft, wens ik u voor te stellen:

- I. De inleiding.
- II. De verzoeking zelf en deszelfs hevigheid.

I. In de inleiding handelen wij over:

1. De plaats, waarheen de duivel Hem medenam: *Een zeer hoge berg.*
2. De daad: *Hij toonde Hem al de koninkrijken der wereld en hun heerlijkheid.*

1. De plaats, die voor de strijd gekozen wordt, „een zeer hoge berg”. De Schrift zegt niet welke berg het was en het is niet nodig daarnaar angstvallig onderzoek te doen. Het is niet bekend of het een berg is geweest in de omtrek van Jericho, zoals sommigen zeggen, of een berg in de omgeving van Jeruzalem. Wij kunnen veronderstellen, dat de berg, die door de verzoeker gekozen werd, uitstak boven de omringende bergen. De tinne des tempels was niet geschikt, omdat Jeruzalem aan alle zijden omringd was door hoge bergen. „Rondom Jeruzalem zijn bergen”, Psalm 125:2. Hij koos een hoge berg, om een schoon uitzicht te hebben en waar de horizon zo ruim mogelijk werd gezien en het uitzicht niet werd belemmerd door tussenstaande voorwerpen. God nam Mozes mede naar de berg Pisga en toonde hem het land Kanaän. De duivel, die kwaad doet, zoals God goed doet, neemt Christus mee naar een berg. Hij voert ook ons omhoog en belooft ons grote dingen, overeenkomstig zijn eigen neiging. Maar het eindigt in een val, die overeenkomt met zijn eigen toestand. Het besluit is altijd „werp uzelf nederwaarts”, of anders, zoals hier „val neer en aanbid mij”. Van de wijze, waarop „de duivel Hem meenam op een zeer hoge berg”, verwijzen wij naar wat wij hebben gezegd van de wijze, waarop „de duivel Hem meenam naar de heilige stad”.

2. De daad was: „Hij toonde Hem al de koninkrijken der wereld en hun heerlijkheid”. Vraag. Maar hoe kon de duivel vanaf één berg Hem al de koninkrijken van de wereld tonen, daar geen enkele zó hoog is, dat wij vandaar één koninkrijk in zijn lengte en breedte kunnen overzien en nog veel minder al de koninkrijken, deels vanwege de bergen en dalen, de hoogten en laagten van de aardbodem en deels vanwege de zwakheid van ons oog, hetwelk niet zo ver reikt. Ons gezicht strekt niet verder dan de horizon en het andere halfmond is niet zichtbaar voor ons. Het gedeelte, dat wij zien, is veel kleiner dan het gedeelte dat wij niet kunnen zien. Hoe kon hij Hem dan al de koninkrijken der wereld en hun heerlijkheid tonen?

Ik antwoord: Men moet deze woorden niet te veel naar de letter nemen. Het tonen van al de koninkrijken had plaats:

- a. Door aanschouwing. Wij verstaan het dus: van zovele koninkrijken, als konden vallen onder het gezicht van iemand, die van zulk een hoge plaats in het rond keek.

Zo wordt gezegd, dat God aan Mozes dat ganse land toonde, Deut. 34, terwijl Mozes er slechts een gedeelte van zag. Vanaf die hoge berg gaf de duivel Hem een gezicht op alles, wat vandaar was te zien. Vele kastelen, steden en vruchtbare velden konden van daaruit worden gezien, als een voorbeeld van alles wat op aarde was. Hij, die een gedeelte van een zaak toont en wel het voornaamste gedeelte, wordt gezegd de zaak zelf te tonen.

- b. Door afbeelding. In die zin verstaan wij het ook van de koninkrijken, die buiten Zijn gezichtskring lagen. Door voor te stellen wat zichtbaar was, vertegenwoordigde hij als op een kaart al de koninkrijken van de gehele wereld, met hun praal en heerlijkheid. Want de satan kan aan onze ogen voorstellen het beeld van alles wat hij wil. Er is geen ongerijmdheid in, aan te nemen, dat hij op deze wijze zijn uiterste vaardigheid en loosheid toonde, door de wereld aan Christus voor te stellen op de meest schitterende en aanlokkelijke wijze. Indien gij zegt, waarom nam hij Hem mede op een hoge berg, daar hij zulk een gezicht ook had kunnen geven in een dal of op iedere andere plaats, zo antwoord ik, dat dit waar zou zijn, indien de ontdekking van al die heerlijkheid alleen had plaats gehad door de toverkunst des duivels, of, indien hij het voorstellingsvermogen en de verbeeldingskracht van Christus had kunnen misleiden, zodat onze Verlosser zou gemeend hebben te zien wat Hij niet zag. Zo zou een vallei evengoed hebben kunnen dienen als een berg. Maar de duivel toonde wezenlijk de heerlijkheid van de koninkrijken der wereld in de aanblik, die Christus daarvan had op de berg en wat Hij zag was als een beeld van het geheel.
- c. Door redenering. De verzoeking mag versterkt zijn door de redeneerkunst van de misleider, waardoor hij mag hebben gewezen op de verschillende landstrekken van de wereld en op haar heerlijkheid, met woorden, dienende om indruk te geven van de pracht en praal der koningen en volken, die hem aanbaden. Hij beloofde al deze heerlijkheid aan Christus, indien Hij neervallende hem kou aanbidden. Nu, de satan baant hierdoor slechts de weg tot zijn voorstel, daar hij meende, dat Christus vervoerd zou zijn door dit heerlijk gezicht. De bedrieger zal niet gezwegen hebben, maar door zijn toespraak zijn ongetwijfeld de, koninkrijken van de gehele wereld getoond en zeer heerlijk voorgesteld.

II. Ten tweede zullen wij spreken over de verzoeking zelf, waarbij wij moeten letten op haar natuur én op haar hevigheid.

1. In de eerste plaats, *de natuur der verzoeking*, waarbij wij twee dingen opmerken:

a. Een aanbod of belofte: *Al deze dingen zal ik U geven.*

b. Een eis of verzoek: *Indien Gij neervallende mij zult aanbidden.*

a. In de eerste plaats een aanbod of belofte: *al deze dingen zal ik U geven.* Dit is een ijdel pochen van de verzoeker, die zichzelf iets toeschrijft, wat alleen aan God toekomt. Hij belooft iets aan Christus, wat het Zijne reeds lang te voren was. God had gezegd: „Eis van Mij en Ik zal de heidenen geven tot Uw erfdeel en de einden der aarde tot Uw bezitting”, Psalm 2 : 8. De duivel, die God gelijk wil zijn, spreekt alsof hij macht en recht heeft, Christus tot algemeen koning van de wereld te maken. In Lukas 4 : 6 worden de woorden van deze hovaardige pocher aldus beschreven: „Ik zal U al deze macht en de heerlijkheid dier koninkrijken geven; want zij is mij overgegeven en ik geef ze wien ik ook wil”. De duivel neemt het niet nauw met de waarheid in zijn toespraken. Hij is geen heer van de wereld, om er over te beschikken zoals hij wil. En toch kunnen wij niet veronderstellen, dat hij met een volledige leugen

komt tot de Zoon van God, zonder schijn van waarheid. Daarom moeten wij onderscheid maken tussen des satans leugen en de schijn van waarheid.

Merk dan ten eerste op, dat God alle zaken in deze wereld regeert en paal en perk stelt aan des satans macht. God is de Allerhoogste en de machten der hel zijn aan Hem onderworpen. God verhindert dikwijls de raad van de helse Achitofel en wendt ze om, tot het tegendeel van wat hij bedoelt. En als Hij die niet verhindert, dan bestuurt Hij hem nochtans ten goede van Zijn volk. Daarom, de macht die de satan heeft, is hem niet gegeven, maar toegestaan; niet volkomen, maar beperkt. Het is een leugen, dat de satan deze dingen kan geven naar zijn wil. De Schrift zegt: „De aarde is des Heeren, mitsgaders haar volheid, de wereld en die daarin wonen”, Psalm 24 : 1. En: „Hij verandert de tijden en stonden, Hij zet de koningen af en Hij bevestigt de koningen”. En in vers 37: „Want de God des hemels heeft u een koninkrijk, macht en sterkte en eer gegeven”. Al de verwisselingen op aarde zijn van de Heere. Hij werpt neer en richt op, zoals goed is in Zijn ogen. De macht om over koninkrijken te beschikken, berust derhalve bij God.

Merk ten tweede op, dat de Zoon van God is de wettige erfgenaam van de wereld. „Welke Hij gesteld heeft tot een erfgenaam van alles”, Hebr. 1 : 2. De volken zijn aan Hem gegeven. Psalm 2 : 8. „Eis van Mij en Ik zal de heidenen geven tot Uw erfdeel en de einden der aarde tot Uw bezitting”. Hij kon zeggen: „Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde”, Matthéüs 28 : 18. Het was derhalve onbeschaamdheid van de duivel zich deze macht aan te matigen en te beloven, wat reeds lang van te voren aan Christus was gegeven.

Merk ten derde op, dat, ofschoon het een leugen was, er evenwel een schijn van waarheid in lag. Want de satan heeft grote macht. Hij wordt genoemd de overste der wereld. „Nu zal de overste dezer wereld buitengeworpen worden”, Joh. 12 : 31. Paulus gaat nog verder en noemt hem de god van deze eeuw. „In welke de god dezer eeuw de zinnen verblind heeft, namelijk der ongelovigen”, 2 Kor. 4 : 4. Maar dit is door overweldiging, niet door recht. De satan had vóór de val geen recht op de mens, maar hij heeft een recht verkregen door bedrog. De duivels worden genoemd: „Geweldhebbers der wereld, der duisternis dezer eeuw”, Ef. 6 : 12. De goddelozen onderwerpen zich aan hun macht en aan hun boze ingevingen. Maar dit alles betekent niet meer dan een beperkt koninkrijk en een macht, die door God beteugeld wordt.

Nu, des duivels onbeschaamdheid en bedrog lag hierin, dat hij een houding aannam, alsof wat God hem toestaat, hem door God opgedragen is. Inderdaad, er waren twee leugens in het aanbod, dat hij aan Christus deed. De ene was zijn verklaring, dat de macht en de heerlijkheid van de wereld tot zijn beschikking stonden en de andere was zijn belofte Christus te zullen stellen in het volle en vredige bezit er van, terwijl hij in waarheid niets anders bedoelde, dan de Zoon van God te beroven van Zijn recht en Hem te stoten uit het bezit. Hij wist, dat indien Christus zou volharden in Zijn gehoorzaamheid aan God, dit de weg zou zijn tot des Verlossers heerlijkheid, dat het de oorzaak zou zijn van de verlossing van de Kerk en van de ondergang van het koninkrijk des satans. En dit tracht hij te voorkomen door het doen van grote beloften.

b. In de tweede plaats zullen wij handelen over des satans eis of verzoek: „Indien gij neervallende mij zult aanbidden”.

Hier vertoont zich de duivel in zijn ware aard en gedaante. Eerst was het: „Indien Gij de Zoon van God zijt” en nu zegt hij: „Val neer en aanbidt mij”. Bij de eerste

verzoeking verscheen hij als een vriend, om raad te geven in de honger; bij de tweede als een schriftgeleerde om Christus te onderwijzen, hoe Hij Zich best kon openbaren als de Messias en nu bij de derde verzoeking als een volslagen vijand van de dienst van God. Hij vraagt slechts één knieval, een eerbewijs, zoals gegeven werd aan de koningen in het Oosten, hij een ontmoeting of bij het doen van een verzoek. En de Joden onderhielden deze gewoonte in hun godsdienst. Dit was de meest verachtelijke en lasterlijke inblazing, die van de duivel kon voortkomen, dat de Zoon van God zou neerbuigen voor de vijand van God, voor een opstandeling. Hier zien wij de satan niet alleen zich opdringen, maar uiterst onbeschaamd.

2. Wij komen nu tot *de hevigheid van de verzoeking*, die zal blijken uit de volgende omstandigheden:

Ten eerste. Er lag veel aanlokkelijks en begeerlijks in, wat de verzoeker aanbood. Het was nu niet meer nodig stenen in brood te veranderen, ook niet die gevaarlijke sprong te wagen van de tinne des tempels, maar hoe zoet en liefelijk werden nu de koninkrijken der wereld en hun heerlijkheid getoond en aangeboden. De heerlijkheid van de wereld is ongetwijfeld een betoverend voorwerp en zal een vleeselijk hart in beweging brengen. Alles wat schoon en heerlijk is in de wereld, wordt door de satan voor het oog van Christus gesteld om Hem te verzoeken. Maar merk op, dat hij alleen de heerlijkheid toonde en dat hij verborg de moeite, de arbeid, de zorgen, de stormen van afgunst, waarmee zij omringd zijn, die de top van eer bereiken. Had hij de wereld getoond zoals ze werkelijk is, vol van ergernissen en kwelling, zo zou de verzoeking niet zo sterk geweest zijn. Maar hij „toonde Hem al de koninkrijken der wereld en hun heerlijkheid”. Hij toonde het aas en verborg de haak. Hij weidt breed uit over kleinigheden, hij beveelt aan wat behaaglijk is, maar hij verbergt het bittere, dat zit in dit verleidelijk zoete. Hij biedt de heerlijkheid van de koninkrijken der wereld aan, maar hij verduistert de zorgen, de moeiten en de gevaren. Helaas! wij zien de voordelen van hen, die leven in de hoven, wij zien hun schitterende verschijning, hun weelderige feestmalen, hun macht en grootheid. Maar zelden lekt er iets uit van hun verdriet, hoe zij onderdrukt worden door meerderen, verdrongen door huns gelijken en tegengewerkt worden door hun ondergeschikten.

De verzoeking was handig opgesteld door „de overste dezer wereld”, die aan Christus toonde de koninkrijken der wereld en hun heerlijkheid. Verzoeken uit de rechterhand zijn gevaarlijker dan die uit de linkerhand.

Ten tweede. De duivel toont het aas, vóór hij komt met de verzoeking. Hij laat de wereld voor zich spreken eer hij spreekt voor zichzelf. Hij probeert door zijn betoverende voorwerpen de genegenheden van Christus voor te bereiden, eer hij komt met zijn aanbod of belofte. Maar hij komt eerst met zijn aanbod en daarna met zijn eis. Het aanbod was: „Al deze dingen zal ik U geven”. Het aanbod wordt gedaan eer de boosaardige voorwaarde wordt genoemd.

Merk hier op, dat Christus heel anders met ons handelt, dan de satan doet. De satan vertoont eerst de heerlijkheid, maar Christus vertoont eerst het kruis, dat wij moeten opnemen in Zijn dienst. De satan biedt voordelen aan, vóór hij enige dienst van ons schijnt te vorderen. Zo hier, eerst doet hij een aanbod en daarna eist hij. Maar hij is bedrieglijk, want hij eist, dat gij hem onmiddellijk zult dienen, maar hij belooft een loon in de toekomst. „Al deze dingen zal ik u geven”. Maar Christus spreekt ons eerst van de moeite, die ons deel zal zijn: „Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf en neme zijn kruis op en volge Mij”. Maar de uitslag zal het bedrog van de verzoeker openbaar maken en de ellende van de arme, bedrogene

zielen, die naar hem luisteren, zal gezien worden. Daar tegenover staat de oprechtheid van onze Heere. En het geluk van hen, die Hem gehoorzamen, zal spoedig blijken. De duivel wil betaald worden eer hij iets afstaat. Zo ook in deze verzoeking, waarmee Hij onzen Verlosser aanviel: geen aanbidding, dan ook geen koninkrijken. Maar ik heb iets te veel uitgeweid. Mijn doel was alleen aan te tonen, hoe vaardig en bedrieglijk hij is. Vóór hij de zonde noemt, stelt hij ze in de schoonste kleuren voor. Hij doet heerlijke beloften en geeft hoog op van de genoegens en het voordeel, dat gij zult hebben, zo gij hem gehoor geeft.

Ten derde. Hij kwam niet tot Christus met enkel woorden, maar hij toonde Hem ook de zaken, die Hem moesten bewegen. Voorwerpen bewegen de zinnen en de zinnen vervoeren het hart. „Wend mijn ogen af, dat zij geen ijdelheid zien; maak mij levend door Uwe wegen”, Psalm 119 : 37. Indien wij de wacht niet waarnemen, maar onze zinnen de vrije teugel geven, zullen wij onszelf een dodig hart bezorgen. Er is niets zo spoedig afgeleid als het oog. Het oog is de koppelaar tussen het hart en het voorwerp. Het oog staart en het hart begeert. Het is het venster, waardoor de duivel binnenkruipt. Hij heeft daardoor alle soorten van besmetting in de ziel overgebracht.

Eva werd in de eerste zonde ook langs deze weg bedorven. „En de vrouw zag, dat die boom goed was tot spijs en dat hij een lust was voor de ogen”, Gen. 3 : 6, „En zij nam van zijn vrucht en at en zij gaf ook haren man met haar en hij at”. Haar hart werd verstrikt, door het staren op de boom en zijn vrucht. Wij lezen van Potifars vrouw: „Zij wierp haar ogen op Jozef”. En Achan zegt: „Ik zag onder de roof een schoon, sierlijk Babylonisch overkleed en tweehonderd sikkelen en ik kreeg lust daartoe en ik nam ze”, Jozua 7 : 21. Eerst zag hij ze, toen kreeg hij lust daartoe, daarna nam hij ze en toen verborg hij ze, waarop Israël werd verslagen en Achan werd gevangen door het lot. Van Sichem en Dina lezen wij: „Hij zag haar en hij nam ze en lag bij haar en verkrachtte ze”, Gen. 34 : 2. David werd verstrikt door zijn ogen: „Hij wandelde op het dak van het koningshuis en zag van het dak een vrouw zich wassende; deze vrouw nu was zeer schoon van aanzien”, 2 Sam. 11 : 2. Naboth's wijngaard was gedurig in Achabs oog, daar hij dicht bij zijn paleis lag. Daarom werd hij gemelijk en at geen brood, 1 Kon. 21 : 1, 2. Nu, daar zovelen zijn bedrogen door het gezicht hunner ogen, zo kiest de duivel deze weg om Christus te verzoeken, daar hij wist, dat dit de naaste weg was tot het hart.

Ten vierde. Hij nam Hem mede op een zeer hoge berg, opdat Hij ver en nabij mocht zien. Hoe meer steden, velden en koninkrijken Hij zag, hoe meer Hij mocht komen onder de indruk van al die heerlijkheid. De duivel wilde niet met geringe dingen tot Christus komen en daarom kwam hij met al de heerlijkheid van de wereld. Tot ons komt hij niet met alle koninkrijken der aarde. Hij weet, dat wij met minder tevreden zijn. De duivel koopt velen tegen een zeer lage prijs. Hij behoeft velen niet op een hoge berg te brengen; zij zijn tevreden met een weinig winst op een bedrieglijke koop in een winkel. Hij stelt ons maar voor ons venster of in onze deur en daar zien wij verzoeken genoeg om ons te vervoeren. Hij behoeft tot ons niet te komen met koninkrijken of met de heerlijkheid van de gehele wereld. Dertig zilverlingen, de prijs van een slaaf, zijn voldoende voor Judas om zijn Meester te verraden. En de profeet vertelt ons van sommigen, die willen zondigen voor handvollen gerst en voor stukken brood, Ez. 13 : 19. Een andere profeet zegt, dat sommigen „den nooddriftige verkopen om een paar schoenen”, Amos 2 : 6. Dezulken doen het voor iedere prijs. Zodat de duivel nu, vergeleken met wat hij Christus aanbood, de prijs veel lager kan stellen. Tot dezulken behoeft hij niet te zeggen: „Al deze dingen zal ik u geven”. Neen, het is

genoeg als hij zegt, gij zult deze geringe winst, dit klein genoegen of dat zinnelijk vermaak hebben. Het is een wonder te zien welke geringe dingen een verzoeking zijn voor sommigen, ja, voor de meeste mensen. De wereld is zo bedorven, dat velen de consciëntie willen neerslaan voor een klein loon. Wij behoeven niet verzocht te worden met grote dingen. Een weinig zal zijn werk doen. Maar de duivel wist, dat geringe dingen geen verzoeking voor Christus waren. Daarom nam hij Hem mede naar een berg, opdat Hij mocht zien de heerlijkheid van de gehele aarde, opdat de verzoeking zeer sterk zou zijn.

Ten vijfde. Hij „toonde Hem al de koninkrijken der wereld in een ogenblik tijds”, Lukas 4: 5. Wij hebben er op te letten, dat het geschiedde in een ogenblik tijds. Wanneer wij plotseling veel heerlijks zien, dan worden wij daardoor overweldigd. Hij verraste Christus met de schittering van deze dingen en overviel Hem daar plotseling mede. Hij toonde de heerlijkheid van de koninkrijken der wereld aan Christus, niet, zodat Hij het een na het ander zag, maar hij toonde ze alle tegelijk. De duivel wilde Hem weinig tijd laten, opdat Zijn oog mocht verblind worden door de glans van al die heerlijkheid en Zijn hart daardoor zou geboeid en gevangen genomen worden. Veel schoons, in een ogenblik gezien, verrast ons meer dan een geleidelijk aanschouwen. Helaas! wij worden soms onder de voet gelopen door de hevigheid van de verzoeking en soms overmeesterd door het plotselinge, waardoor de verzoeking ons overvalt. Gal. 6 : 1: „Broeders, indien ook een mens overvallen ware door enige misdaad”. Dat wil zeggen, onverwacht en plotseling verrast door een zonde. Wij doen vele dingen in haast en onbedachtzaamheid, welke wij betreuren wanneer wij er over nadenken. De duivel dacht derhalve Christus te verrassen, maar de Zoon van God was daarop bedacht.

Ten zesde. In andere verzoeken vraagt de duivel ons slechts iets te doen, maar hier vraagt hij en belooft hij tegelijk heerlijke, voordelige en behaaglijke dingen, die alleszins aangenaam moesten zijn voor een wereldsgezind hart. Het aanbod van voordeel en heerlijkheid wordt gevoegd bij de verzoeking.

Ten zevende. Hij vraagt slechts één ding, een kleine zaak, in de hoop een zeer groot voordeel te behalen. Slechts een uitwendige daad van aanbidding, een enkele knieval was een kleine moeite. Zo Christus voor hem wilde knielen, niet alsof hij de hoge God was, neen, een mindere aanbidding zou hem tevreden stellen. Geef een weinig toe, het zal genoeg zijn, indien Gij slechts „neervalt en aanbidt”. De heidenen vanouds zeiden tot de christenen: Raak slechts het wierookvat aan. Maar de lof van Gods dienstknechten was, dat „zij de knie voor Baal niet gebogen hadden”, Rom. 11 : 4. De duivel weet, dat, indien hij ons zover kan krijgen, dat wij een weinig toegeven, hij meer van ons gedaan zal krijgen. Maar het geringste eerbewijs is te veel voor zulk een onreine geest.

Nuttige gebruiken

Wij wensen nu, door opmerkingen, voordeel uit deze leer te trekken.

I. Ten eerste merk op, dat de duivel Hem weerom mede nam. Wij moeten dus niet verwachten slechts eenmaal, maar herhaaldelijk verzocht te worden. De satan heeft zowel listen als pijlen. De ene tijd valt hij ons aan met listen en op een andere tijd met pijlen.

(1) Sluimer niet, maar waak en blijf in staat van tegenweer. Het is een zorgeloze ziel, die kan slapen temidden van zulk een gevaar. Er leeft nog een boosaardige,

verzoekende duivel, die u gaarne „zal ziften als de tarwe”, Lukas 22 : 31. En er leeft iets in u, dat u aan hem zal verraden, als u niet waakzaam bent. U zou met strikken kennis kunnen maken, zoals u nog nooit ontmoet hebt.

- (2) Wees niet al te zeer verontrust en terneergeslagen, wanneer u opnieuw wordt aangevallen. Wend u naar de hemel bij iedere stap, in de strijd en in de overwinning. Houdt uw doopgelofte in gedachtenis. De verplichting, die daardoor op u ligt, eindigt niet, zolang u leeft. Maar daarna zult u buiten schot zijn. Daarom, blijf de Overste uwer zaligheid volgen, waarheen Hij u ook leidt. Hoe meer verzoeken, hoe meer heerlijkheid.
- (3) Vermijd een haastig oordeel over anderen, als u ze in verzoeking ziet. Zeerovers zitten gewoonlijk niet achter een leeg schip aan. De besten worden het meest aangevallen. God laat het toe tot hun beproeving en de satan is zeer kwaadaardig tegen hen.

II. Ten tweede merk op, dat de hevigste verzoeken volgen op zwakkere. De laatste aanvallen en beproevingen zijn gewoonlijk de zwaarste. Dit zal blijken waar te zijn, hetzij gij in aanmerking neemt de ervaring en de listigheid van de verzoeker of de vuilheid van de verzoeking. De besten van Gods kinderen worden verzocht tot de meest verfoeilijkste zonden. De satan bewaart gewoonlijk zijn sterkste aanvallen tot het laatst en zijn laatste verzoeking is gewoonlijk de pijnlijkste. Stervende beesten bijten het vinnigst en de satan woedt het meest, wanneer hij weet, dat hij weinig tijd heeft. Daarom, zolang de oorlog niet afgelopen is, laat ons gereed staan voor zijn meest woedende aanval en reken er op, dat hij al zijn krachten zal samentrekken. Wij moeten strijdende binnen gaan en gekroond worden, dus wij hebben niet te klagen. Velen van Gods dienstknechten, die hij niet kon drijven tot wereldsgezindheid, zinnelijkheid of ijdelheid in hun leven, zullen vaak verzocht worden met invallen van godslasterlijke gedachten in hun hart, aan het einde van hun leven. Maar hoewel het pijnlijk is, wees niet verslagen, uw overwinning is zeker en nabij.

III. Merk ten derde op, dat de dingen van de wereld zijn het aas en de strik, welke de verzoeker aan Christus en degenen, die Hem volgen, aanbiedt. Wij zien uit onze tekst, dat, toen hij zijn laatste aanval op Christus deed, hij Hem aanbood „al de koninkrijken der wereld en hun heerlijkheid”.

1. Er zijn drie vijanden van onze zaligheid: de duivel, de wereld en het vlees. Zij worden bij elkander genoemd in Ef. 2 : 2, 3 „In welke gij eertijds gewandeld hebt naar de eeuw dezer wereld, naar de overste van de macht der lucht, van de geest, die nu werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid, onder dewelke ook wij allen eertijds verkeer hebben, in de begeerlijkheden van ons vlees, doende de wil des vlees en der gedachten en wij waren van nature kinderen des toorns, gelijk ook de anderen”. De duivel is de misleider en de grote werkmeester van alle goddeloosheid. Het vlees is het beginsel waar hij op inwerkt, het is een opstandig overblijfsel in ons, die gaarne Gode welbehaaglijk zouden leven. De wereld is het lokmiddel, waardoor de verzoeker ons misleidt en onze harten van God aftrekt, want het werkt samen met ons vlees.

- Dat de satan een vijand is, blijkt uit zijn naam, die zoveel betekent als vijand. Op vele plaatsen in de Bijbel wordt hij zo genoemd, als in Matthéüs 13 : 25: „Als de mensen slieden, kwam zijn vijand en zaaide onkruid midden in de tarwe”. En in het 39ste vers: De vijand, die het gezaaid heeft, is de duivel”. Hij is de grote vijand van God en mensen.

- Het vlees is een vijand, ja, onze grootste vijand, want het voert oorlog tegen de ziel. „Geliefden, ik vermaan u als inwoners en vreemdelingen, dat gij u onthoudt van de

vleselijke begeerlijkheden, welke krijg voeren tegen de ziel". Indien gij toegeeft aan het vlees, zo zijt gij gewillig uw ziel te verliezen. Ja, het voert krijg tegen de geest of het nieuwe deel. „Want het vlees begeert tegen de geest en de geest tegen het vlees”, Gal. 5 : 17. Andere dingen kunnen ons geen kwaad doen, zonder ons eigen vlees. Wij worden tot zonde verzocht 'door de satan, aangevuurd tot zonde door het voorbeeld en de gewoonten van de wereld, maar wij worden tot zonde gebracht door ons eigen vlees.

- De wereld is een vijand van onze zaligheid, zowel als de duivel en het vlees. Alle andere vijanden krijgen er kracht door. Door het aas van de wereldse dingen doet de duivel genoeg aan het vlees. Wij zijn voortdurend in gevaar eeuwig verloren te gaan, zo wij de wereld kiezen. Wie een liefhebber is van de wereld wordt genoemd een verklaarde vijand van God te zijn. „Weet gij niet, dat de vriendschap der wereld een vijandschap Gods is? Zo wie dan een vriend der wereld wil zijn, die wordt een vijand Gods gesteld”, Jac. 4 : 4. „Zo iemand de wereld liefheeft, de liefde des Vaders is niet in hem”, Joh. 2 : 15. De wereld is een vijand, daar zij ons afhoudt van God, Die ons hoogste goed is. Zij berooft ons van de blijdschap in Hem, tot het genieten waarvan wij geroepen zijn. Er is een zorgeloosheid omtrent God en de hemelse dingen, waar de wereld heerst.

2. De duivel maakt gebruik van de wereld met tweeërlei doel.

- a. Ten eerste maakt de duivel gebruik van de wereld om ons af te leiden van God en van hemelse dingen. Hij tracht daardoor te bewerken, dat onze tijd, onze zorg en onze gedachten geheel worden ingenomen door de dingen die beneden zijn. „Ziel, gij hebt vele goederen, die opgelegd zijn voor vele jaren; neem rust, eet, drink, wees vrolijk”, Lukas 12:19. „Dewelke aardse dingen bedenken, maar onze wandel is in de hemelen”, Fil. 3 : 19, 20. Deze staan lijnrecht tegenover elkander. Sommigen zijn van de wereld en spreken over de wereld en bedenken niets anders dan de wereld en worden geregeerd door de geest van deze wereld; zijn zien zelden hoger en dan nog koud en zwak. Wat in de eerste plaats diende bedacht te worden, wordt nauwelijks bedacht. Maar bedenk, dat de duivel u aardse dingen aanbiedt, om u van de hemelse te beroven.
- b. Ten tweede maakt de duivel gebruik van de wereld, om ons te drijven in de zonde der wereld, zoals hij hier Christus verzocht tot afgodendienst. Hij trok Demas tot afval van het geloof. „Demas heeft mij verlaten, hebbende de tegenwoordige wereld lief gekregen”, 2 Tim. 4 : 10. Hij vervoert anderen tot een vleselijke, bedrieglijke, onderdrukkende wandel, waarmee zij door de wereld besmet worden. De hoer van Babylon biedt haar gruwelen aan „in een gouden drinkbeker”, Openb. 17 : 4 en de grote beweegreden is hier: „Al deze dingen zal ik u geven”. Ofschoon de duivel niet in eigen persoon tot ons komt met zijn aanbiedingen, komt hij door zijn handlangers. Zoals Balak, toen hij zond naar Bileam, om de Israëlieten te vloeken. Hij beloofde hem een groot loon. Num. 22 : 17: „Ik zal u zeer hoog vereren en al wat gij tot mij zeggen zult, dat zal ik doen; zo kom toch, vervloek mij dit volk”. Wanneer hij u verlost door de bewegingen van uw eigen hart, tot iets wat ongeoorloofd is, tot valsheid, bedrog of onrechtmatige winst of tot het verkrijgen en het handhaven van weelde, door lage of onrechtvaardige middelen, daar maakt hij gebruik van de wereld om u te drijven in een weg, die uw belijdenis onwaardig is.
- c. Ten derde maakt de duivel gebruik van de wereld, opdat zijn verzoeking ons zal overwinnen. Hij maakt daarbij gebruik van een tweevoudige list. De ene is, dat hij het wereldse voorwerp begeerlijk maakt in onze ogen, de andere is, dat hij ons

grote beloften doet van voorspoed, geluk en voldoening in onze kwade ondernemingen.

1ste. Hij wendde deze list aan bij Christus. Hij stelt Hem op de meest bedrieglijke wijze de wereld voor als een schitterend bezit, opdat hij het in de gedachte en in de bevatting van Christus zeer begeerlijk zou maken. Wanneer wij een hoge dunk van de rijkdommen, de praal en de vermaken van de wereld beginnen te krijgen, dan is de duivel vlak bij ons en wij komen in de strik terecht. Daarom, wanneer wij beginnen te zeggen: „Wat zijn mensen in die omstandigheden gelukkig”, dan wordt het hoog tijd, dat wij tot onszelf komen en zeggen: „Welgelukzalig is het volk, wiens God de Heere is”, Psalm 144 : 15. Pas op, dat de duivel dit voordeel niet over u krijgt, dat gij de wereld volgt met de grootste ernst en dat gij lauw en flauw zijt bij geestelijke en hemelse dingen. De verzoeking begint met verlangen naar wereldse grootheid. Gij denkt, dat het wel aangenaam moet zijn, zo te leven in weelde en op uw gemak, te zwemmen in vermaken en dat het de moeite waard is er werk van te maken, het ook te bereiken. De duivel heeft u in zijn macht, het is een ure der verzoeking.

2de. Wanneer eerst uw genegenheden op de wereld gevestigd zijn, dan komt hij, door zijn instrumenten of door uw eigen gedachten, met grote beloften. Hij belooft, dat, ofschoon gij God en de hemel verwaarloost en u begeeft in wegen der zonde, gij het goed zult hebben in de wereld en veel zult genieten. Er is een dubbel kwaad in het aanbod en de beloften van de satan:

- a. Zij zijn vals en bedrieglijk: „Al deze dingen zal ik u geven”. De satan doet schone beloften, die hij niet kan vervullen. Hij belooft vele dingen, maar hij belooft alleen. Hij belooft de koninkrijken der wereld aan Christus, maar hij kan zijn woord niet waar maken. Hij toont de heerlijkheid van de wereld, maar hij kan ze niet geven. Dit is des duivels gewoonte, royaal te zijn met beloften, maar hij vervult het hart dergenen, die naar hem luisteren met een ijdele hoop. Hij doet alsof hij de rijkdom en de eer van de wereld kan geven, aan wie het hem behaagt. Maar zij worden jammerlijk teleurgesteld en vinden hun ondergang in dezelfde dingen, als waarin zij hun verhoging hadden verwacht. Hun plannen worden verijdeld. „Want de aarde is des Heeren en haar volheid”, 1 Kor. 10 : 26.
- b. Aan des duivels beloften zijn zware voorwaarden verbonden. Hij brengt u in de waan, dat hij geeft, maar er volgt een hoge rekening. Het is een ruilhandel, geen gift. Hij eist uw ziel, God moet getergd worden, Zijn wet verbroken en Zijn Geest bedroefd.

3. Er zijn twee middelen om de verzoeking te verijdelen.

Ten eerste. Geloof zijn belofte niet, dat gij zult gelukkig zijn, wanneer gij zondigt. Zij, die door ongeoorloofde middelen opklimmen tot eer en weelde, schijnen het aanbod van de verzoeker aangenomen te hebben. Zij denken, dat hij heer is van de wereld, dat de aarde de zijne is en haar volheid. Vrees niet, dat voorspoed en rijkdom giften des duivels zijn, wanneer gij ze krijgt in de gunst Gods. Maar wanneer gij er naar jaagt door bedrog, vleierij, vervalsing of woeker, dan zal blijken, dat gij het hebt in „een doorboorde buidel”. Dan wordt het genoemd „de verleiding des rijkdoms”, Matthéüs 13 : 22. Zij beloven voldoening en geluk, welke zij niet kunnen geven. U moet vertrouwen op de beloften Gods, maar niet op de beloften van de satan.

Jonge mensen, die uw aardse loopbaan begint, neem dit besluit: Ik wil nemen wat God geeft, maar ik wens nooit iets te ontvangen uit de hand des bozen. Wat God geeft, dat is wat Hij u doet toekomen in de aanbiddelijke weg Zijner voorzienigheid, als een zegen op de arbeid uwer handen. „De hand des vlijtigen maakt rijk”, Spr. 10 : 4. En

vers 22: „De zegen des Heeren maakt rijk en Hij voegt er geen smart bij”. Het zal hen wel gaan, die rechtvaardig handelen en die niet jagen naar schatten, om ze voor zichzelf op te stapelen, maar die zoeken om rijk te zijn in God en alle aardse dingen ondergeschikt stellen aan de hemelse. Anders kan God zenden de mot en de roest om te verderven of de dief om te doorgraven en te stelen.

Ten tweede. Bedenk, dat u een slechte koop doet, wanneer u met de duivel onderhandelt en naar zijn raad luistert. „Want wat baat het een mens, zo hij de gehele wereld gewint en lijdt schade aan zijn ziel? Of wat zal een mens geven tot lossing van zijn ziel?” U zult nooit iets van de duivel ontvangen of u verliest meer dan u krijgt. Hij doet nooit een voorstel tot uw voordeel, maar altijd tot uw verlies en schade. Hij berooft ons van betere dingen dan hij ons geeft. Een eerstgeboorterecht voor een schotel moes. De hoop op de hemel voor een weelderige staat hier beneden. De vogel koopt het aas van de vogelvanger met zijn leven. Uw ziel moet verloren gaan, want al het goud en zilver in de wereld kan u niet verlossen.

4. Ik wil ten laatste nog opmerken, dat Christus door Zijn weigering van het aanbod van de verzoeker, ons heeft geleerd de wereld onder onze voeten te vertreden. Al de heerlijkheid van de wereld mag geen uitwerking hebben op een geheiligde ziel, maar behoort ons koud te laten. En het zal zo zijn, indien de Geest, die in Christus was, ook in ons is. Zelfs al de koninkrijken met hun heerlijkheid waren te gering voor Hem, om een verzoeking voor Hem te zijn. Een aan de wereld gestorven hart zal al deze dingen verachten in vergelijking met onze plicht voor God, met de troost van een geruste consciëntie en met de hoop op een eeuwige heerlijkheid. Zij, die worden vervoerd door geringe dingen, door een Babylonisch overkleed of een kleine verzoeking, hebben de geest van Christus niet.

Wij moeten uit deze leer onderwijs ontvangen, hoe wij de satan zullen tegenstaan.

1. Daar hij werkt op de vleselijke gezindheid, moeten wij gedood zijn en sterven aan de wereld. Wij belijden het geloof in een gekruisigde Heere. Wij moeten Zijn beeld dragen. Wij moeten gekruisigd zijn, zoals Hij gekruisigd was. Wij zullen roemen in het kruis van Christus, wanneer wij zijn voortreffelijkheid gewaar worden en Zijn gelijkenis dragen. „Maar het zij verre van mij, dat ik zou roemen, anders dan in het kruis van onzen Heere Jezus Christus, door welke de wereld mij gekruisigd is en ik der wereld”, Gal. 6 : 14. Sterf meer af van de rijkdommen, eer, pracht, vermaak, gunst, vrees, liefde, wraak, lof en verachting van de wereld. Wij moeten al deze dingen weigeren en afslaan, in zoverre ze strijden tegen het koninkrijk van Christus of tegen onze plicht jegens God of in zoverre ze onze genegenheden tot Hem verzwakken. Wij sterven, wanneer onze waardering van deze dingen afneemt. Er is geen hoop op overwinning, tenzij de natuur van de mens wordt veranderd. Alleen zij, die der Goddelijke natuur deelachtig worden, zullen ontkomen aan het verderf, dat in de wereld is, door de begeerlijkheden.

2. Daar hij werkt door het vertonen van de wereld en door beloften, moet ge u tegen beide wapenen.

A. In de eerste plaats, daar hij verzoekt door een schoon schouwspel en een schitterende aanblik te geven van *de wereldse dingen*, zo moet gij u daarvan afwenden.

a. Ten eerste door te bedenken, hoe ledig deze schone verschijning is. Bedenk wat al deze dingen wezenlijk zijn. „Want de gedaante dezer wereld gaat voorbij”, 1 Kor. 7 31. Het is niet meer dan een schim, een ledige praalvertoning. Het wordt genoemd

een ijdelheid, een verbeelding, een schaduw of droom, al hetwelk wegvliegt als in een ogenblik. „Zult gij uw ogen laten vliegen op hetgeen niets is? Want het zal zich gewis vleugelen maken gelijk een arend, die naar de hemel vliegt”, Spr. 23 : 5. Kort te voren was het er niet en weinig tijds hierna zal het niet meer zijn, tenminste niet voor ons. Wij moeten binnenkort tegen de wereld goede nacht zeggen. „Want alle vlees is als gras en alle heerlijkheid des mensen is als een bloem van het gras. Het gras is verdord en zijn bloem is afgevallen”, 1 Petrus 1 : 24. Het zal goed voor ons zijn, ernstige gedachten te onderhouden van de broosheid van alle ondermaanse dingen, opdat wij ingetogen mogen zijn in hetgeen wij hebben of in ons verlangen naar tijdelijk bezit. Dat zal ons bewaren voor verblinding, door bedrog van het vlees en het zal ons behoeden voor bekoring, door wereldse voorspoed.

- b. Ten tweede. Als de duivel tracht ons zinnelijk oog te openen, dan moeten wij het oog des geloofs openen. „Dewijl wij niet aanmerken de dingen, die men ziet, maar de dingen, die men niet ziet. Want de dingen, die men ziet zijn tijdelijk, maar de dingen die men niet ziet, zijn eeuwig”, 2 Kor. 4 : 18. De dingen, die wij niet zien, moeten iedere dag groter worden in onze ogen, opdat ons najagen van de dingen, die gezien worden, mag worden onderworpen aan ons zoeken van de dingen die niet gezien worden. In de geestelijke dingen moeten wij de grootste werkelijkheid zien of anders hebben wij het ware christelijke geloof niet. „Het geloof nu is een vaste grond der dingen, die men hoopt en een bewijs der zaken, die men niet ziet”, Hebr. 11 : 1. Het is een klaar bewijs van de waarde en van de werkelijkheid van de ongeziene heerlijkheid, dat ze het hart losmaken van de zichtbare dingen, die het vlees zo behagen. Het geloof stelt de heerlijkheid der zaligheid voor het oog der ziel, in de beloften van het Evangelie. „Wij namelijk, die de toevlucht genomen hebben om de voorgestelde hoop vast te houden”, Hebr. 6 : 18.

2. De duivel verzoekt ons *door schone beloften*, tot alles wat wij hopen te verkrijgen door zondige middelen in een aanbod of belofte van de duivel aan ons, als bij voorbeeld door gewetenloos handelen in ons tijdelijk beroep. Let hier op twee dingen:

1ste. De leugen van des duivels beloften.

2de. De waarheid en vastheid van de Goddelijke beloften.

Ten eerste, de leugen van des satans beloften komt hierin openbaar, dat hij niet geeft, wat hij belooft. Hij beloofde aan onze eerste ouders, dat zij „als God zouden wezen”, Gen. 3 : 5. En wat is er op gevolgd? „De mens nochtans, die in waarde is, blijft niet; hij wordt gelijk als de beesten, die vergaan”, Psalm 49 : 12. De mensen zijn verlaagd tot beesten, toen de zinnelijke natuur de overhand over hen kreeg, toen zij van God afvielen. En anders, indien hij wel geeft, wat hij belooft, dan bezorgt hij ons geen zegen, maar een vloek, zodat wij ze beter hadden kunnen ontberen, daar wij er een beter goed door verliezen. „O Heere, allen die U verlaten zullen beschaamd worden en die van Mij afwijken, zullen in de aarde geschreven worden”, Jer. 17 : 13. Alles wat de verzoeker ons toebrengt, geeft knaging der consciëntie. „Ik heb gezondigd, verradende het onschuldig bloed. En als hij de zilveren penningen in de tempel geworpen had, vertrok hij en heengaande verworgde zichzelf”, Matthéüs 27 : 4, 5. Nu, wijs de verzoeking met verontwaardiging af en zeg: „Zal ik mijn eerstgeboorterecht verkopen?”

Ten tweede. De waarheid en de vastheid van de Goddelijke beloften schenken ons een zalige verwachting.

- a. Beschouw de waarheid van de Goddelijke beloften. „Ik ben God, de Almachtige; wandel voor Mijn aangezicht en wees oprecht”, Gen. 17 : 1. „De godzaligheid is tot

alle dingen nut, hebbende de belofte des tegenwoordigen en des toekomstigen levens”, 1 Tim. 4 : 8. Indien gij gelooft, zo zult gij de hemel en de aarde beërven. „Zoek eerst het koninkrijk Gods en zijn gerechtigheid en al deze dingen zullen u toegeworpen worden”, Matthéüs 6 : 33. Het mag zijn, dat gij minder bezit dan zij, die de vorst der duisternis dienen, maar gij zult genoeg hebben, zodat gij niet hulpeloos zult zijn. „Want Hij heeft gezegd: „Ik zal u niet begeven en Ik zal u niet verlaten”, Hebr. 13 : 5. En gij zult het hebben met vergenoeging. „In het huis des rechtvaardigen is een grote schat; maar in des goddelozen inkomst is beroerte”, Spr. 15 : 6. En „beter is een weinig met gerechtigheid, dan de veelheid der inkomsten zonder recht”, Spr. 16 : 8. En wat u toevloeit uit de Goddelijke beloften, zal u geen oorzaak zijn van het verlies van geestelijke vergenoeging.

- b. Aanmerk ook de vastheid van wat God belooft. „Want zovele beloften Gods als er zijn, die zijn in Hem ja en zijn in Hem amen”, 2 Kor. 1 : 20. „Opdat wij door twee onveranderlijke dingen, in welke het onmogelijk is, dat God liege, een sterke vertroosting zouden hebben”, Hebr. 6 : 18. „Ik heb Uwe getuigenissen genomen tot een eeuwige erve, want zij zijn mijns harten vrolijkheid”, Psalm 119 : 111.

IV. Merk ten vierde op de hoogmoed des duivels. Het is: „Val neer”. Hij zondigt van de beginne. De zonde van hoogmoed was hem noodlottig in de beginne en is de oorzaak, waarom hij ook nu is gebonden in ketenen der duisternis. Evenwel volhardt hij in die zonde, hij eist aanbedding. Hij ontvangt ze van afgodendienaars en van alle goddelozen, maar niet van Christus. Een heilige engel weigert door Johannes aanbeden te worden en verfoeit het: „En ik viel neer voor zijn voeten om hem te aanbidden en hij zeide tot mij: Zie, dat gil dat niet doet, ik ben uw mededienstknecht en uwer broederen, die de getuigenis van Jezus hebben, aanbid God”, Openb. 19 : 10. Toen de afgodische priesters te Lystre een offerande wilden geven ter ere van Barnabas en Paulus, werden zij daarin verhinderd door deze apostelen, want: „Zij scheurden hun klederen en sprongen onder de schare, roepende en zeggende: Mannen, waarom doet gij deze dingen? Wij zijn ook mensen van gelijke bewegingen als gij en verkondigen ulieden, dat gij u zoudt bekeren van deze ijdele dingen, tot de levenden God”. Maar de kwade engelen durven zich aan te matigen het recht van aanbedding, hetwelk alleen toekomt aan God.

ZESDE PREEK

„Toen zeide Jezus tot hem: Ga weg, satan, want daar staat geschreven: de Heere uwen God zult gij aanbidden en Hem alleen dienen.” Matthéüs 4 : 10.

In onze tekstwoorden wordt ons meegedeeld, wat Christus heeft geantwoord op de derde verzoeking van de satan.

Er zijn twee zaken in dit antwoord op te merken:

- I. Een verwijt en heilige verontwaardiging: *Ga weg, satan!*
- II. Een weerlegging: Want daar staat geschreven: *de Heere uwen God zult gij aanbidden en Hem alleen dienen.*

I. Uit het verwijt blijkt de verontwaardiging van Christus over de verzoeking tot afgoderij. „Ga weg, satan!” Deze verzoeking was niet te verdragen. Onze Zaligmaker drukt Zich tweemaal op deze wijze uit. In deze verzoeking tegen de satan, die Hem verzoekt tot afgodendienst en later tegen Petrus, toen hij Christus wilde afhouden van lijden. „Ga weg achter Mij satan, gij zijt Mij een aanstoot”, Matthéüs 16 : 23. Hier had de duivel ook zijn hand in. Hij wekte medelijden in Petrus en bracht hem tot een onvoorzichtige uitdrukking. De verzoeking tot aanbidding van de satan tastte de eer Gods aan. De verzoeking om van lijden af te zien, stelde zich tegenover de liefde van Christus tot Zijn Kerk. Christus kon de ene zo min verdragen als de andere. De satan wordt met verontwaardiging uit Zijn tegenwoordigheid gejaagd. Wij zien dezelfde ijver voor de eer van God in Zijn dienaars. In Mozes, in geval van afgodendienst, toen hij de stenen tafelen verbrak. Paulus neemt Elymas onderhanden, toen hij het geloof in Christus weerstond. „O, gij kind des duivels, vol van alle bedrog en van alle arglistigheid, vijand van alle gerechtigheid! zult gij niet ophouden te verkeren de rechte wegen des Heeren?” Hand. 13 : 10. Openbare godslastering moet verafschuwd worden en verdient niet alleen weerlegging, maar ook scherpe bestraffing. Bovendien was het een onbeschaamde eis van de satan om aanbidding te verlangen van Hem, aan Wie alle schepselen aanbidding verschuldigd zijn. Het was onbeschaamd te verlangen, dat Hij, voor Wie alle knie zich buigen moet, Zich voor de onreine geest zou buigen. Daarom moet een brutale verzoeking een en afdoend antwoord hebben. In zulke gevallen mag geen toegeeflijkheid plaats hebben. Het antwoord, dat de verzoeker kreeg, was niet in strijd met de zachtmoedigheid van Christus. En wij worden er door geleerd, in gevallen van openbare godslastering en roepende zonden, niet met de duivel te onderhandelen, maar hem te trotseren.

II. De weerlegging luidde: „Want daar staat geschreven: *de Heere uwen God zult gij aanbidden en Hem alleen dienen*”. Merk hierbij op:

1. Christus beantwoordt de hoofdzaak en gaat niet in op bijzaken. Hij twist niet met de duivel over diens recht en spreekt niet over de onbetrouwbaarheid van zijn beloften, want een gesprek over de verzoeking geeft de schijn van lust tot de verzoeking. Neen, Christus slaat met één slag de verzoeking en ook de verzoeker weg. Er had geen beter antwoord aan de onreine en hoogmoedige geest gegeven kunnen worden. Hier ziet wij dan de wijsheid van Christus en hier wordt ons geleerd niet stil te staan bij dingen van minder belang, maar wij moeten rechtstreeks tot de zaak komen in iedere twist met de satan of zijn handlangers.
2. Christus haalt de Schrift aan en leert ons daarmee, dat het Woord van God, overlegd

in het hart en op zijn pas gesproken, de slagen van iedere verzoeking zal afslaan. Christus heeft dit wapen gedurig gebruikt tegen de vijanden en daarom wordt het genoemd: „Het zwaard des Geestes, hetwelk is Gods Woord”, Ef. 6 : 17. Het is een zwaard, dat wij moeten gebruiken zowel bij de aanval als bij de verdediging. „Het Woord Gods is levendig en krachtig en scherpsnijdender dan enig tweesnijdend scherp zwaard en gaat door tot de verdeling der ziel en des geestes en der samenvoegselen en des mergs en is een oordeler der gedachten en der overleggingen des harten”, Hebr. 4 : 12. Het is het zwaard des Geestes, daar de Heilige Geest het ons heeft gegeven. „De heilige mensen Gods, van de Heiligen Geest gedreven zijnde, hebben ze gesproken”, 2 Petrus 1 : 21. De Geest Gods heeft dit wapen voor ons gepast gemaakt. De kracht en invloed, die van het Woord uitgaat, wordt meegedeeld door de Heiligen Geest. Hij maakt het ons ter rechter tijd indachtig en Hij maakt het Woord levend en krachtig. Daarom is het zeer nodig veel kennis van de Schrift te hebben. Een Schriftwoord, ter rechter tijd aangehaald, is sterker dan alle andere bewijzen. Soms bestraft het de zonde: „Ik heb Uw rede in mijn hart verborgen, opdat ik tegen U niet zou zondigen”, Psalm 119: 11. Het herinnert ons aan onze plicht, wanneer wij traag van hart zijn: „Uw toezegging heeft mij levend gemaakt”, Psalm 119 : 50. Dikwijls bemoedigt het een ziel, die gebukt gaat onder een kruis: „Gij hebt vergeten de vermaning, die tot u als tot zonen spreekt: Mijn zoon, acht niet klein de kastijding des Heeren en bezwijk niet als gij van Hem bestraft wordt”, Hebr. 12 : 5. „Indien Uw wet niet ware geweest al mijn vermaking, ik ware in mijn druk al lang vergaan”, Psalm 119 : 92. Gods Geest brengt menigmaal een gepast woord te binnen, om de kracht der verzoeking te breken, welke die ook zij. „Onze ziel is ontkomen als een vogel uit de strik des vogelvangsers. De strik is gebroken en wij zijn ontkomen”, Psalm 124 : 7.

3. Het antwoord, dat Christus geeft, is een aanhaling uit het boek Deuteronomium. Alle antwoorden, die Hij aan de verzoeker gaf, zijn uit dat boek genomen. Het was hoog geacht bij de Joden en zo behoort het ook onder christenen te zijn. Wie dit boek met aandacht leest, zal gewaar worden, dat het grote waarde heeft. De Kerk had het niet kunnen missen. Het antwoord, dat de verzoeker werd gegeven, vinden wij op twee plaatsen. De teksten zijn deze: „Gij zult den Heere uw God vrezen en Hem dienen en gij zult bij Zijn Naam zweren”, Deut. 6 : 13, en: „Den Heere uw God zult gij vrezen, Hem zult gij dienen en Hem zult gij aanhangen”. Christus zeide: „Den Heere uwen God zult gij aanbidden en Hem alleen dienen”. In dit antwoord schijnt het woord „alleen” bijgevoegd te worden. Dit woord is van grote nadruk in het antwoord, maar zakelijk is het geen bijvoeging, want wij vinden het ingewikkeld in de woorden van Mozes, wiens doel het was, het volk te verbinden tot de vreze en tot de aanbidding van de énen God. Niemand was zo goddeloos, te ontkennen, dat God moest gevreesd en aangebeden worden, alleen de Heere uw God. De duivel brengt geen tegenwerping in, daar hij er ten volle door overtuigd wordt en er op zwijgt. Het is algemeen bekend, dat het bevel, alleen de Heere onzen God te aanbidden, een oorzaak was, dat de heidenen de God der Joden, als geopenbaard in het Oude Testament of Christus geopenbaard in het Nieuwe Testament, niet wilden erkennen, omdat alleen die God wilde aangebeden worden, met uitsluiting van alle andere goden. Wij weten, dat de goden der heidenen, de eer die hun werd toegebracht, wilden delen met anderen, maar onze God is een jaloers God en zal Zijn eer aan geen anderen geven.
4. In de tekst die door onze Zaligmaker wordt aangehaald, wordt onderscheid gemaakt tussen inwendige en uitwendige godsdienst en aanbidding. Door vrezen wordt de inwendige godsdienst bedoeld en door dienen de uitwendige godsdienst. Hij, die

aanbidt, vreest Hem, Dien hij aanbidt. Anders is de godsdienst en de aanbedding niets anders dan vleierij en een ledige vorm. De vreze Gods is derhalve die eerbied en achting, die wij hebben voor God en het dienen van God is er de onafscheidelijke vrucht en uitwerking van. De godsdienst moet zijn een openbaar getuigenis van onze eerbied en aanbedding, die wij in onze ziel hebben ontvangen. Uit onderscheiden Schriftplaatsen is aan te tonen, dat alle eerbied of zelfs gebaren, gebracht aan afgoden, zonden zijn, die de toorn Gods in de hoogste mate opwekken.

Wij trekken uit hetgeen wij gezegd hebben deze leerstelling:

Godsdienstige eer en aanbedding mag alleen aan God worden toegebracht en mag niet bewezen worden aan heiligen, engelen of enig schepsel.

Zo sloeg Christus des duivels verzoeking af en zo behoren wij te doen onder het ontzag van de majesteit Gods, opdat ook wij niet zullen zwichten noch buigen bij een dergelijke verzoeking, waarbij ons de grootste en heerlijkste voordelen worden aangeboden. Hier zal ik tonen:

- I. Wat aanbedding is.
- II. Dat alleen God mag worden aanbedden.
- III. God heeft recht niet alleen op aanbedding maar ook op onze dienst.

I. Wat is aanbedding?

Deze handeling veronderstelt in het algemeen drie zaken.

In de eerste plaats een daad van ons verstand waardoor wij bevatten, dat in de Persoon, die wij aanbidden, een buitengewone waardigheid is.

In de tweede plaats een daad van de wil, met een bereidheid, zich te onderwerpen, overeenkomstig de waardigheid van de persoon, die wij aanbidden.

In de derde plaats een uitwendige daad van het lichaam, die eerbied te kennen geeft. Er is ook een burgerlijke eerbied, die wij moeten bewijzen aan degenen, die God over ons gesteld heeft. Godsdienstige aanbedding is onze plicht jegens God en wordt ons bevolen in de eerste tafel. Burgerlijke eerbied is onze plicht jegens schepselen volgens de tweede tafel.

1. Wij kunnen *de eerbied jegens God* onderscheiden in aanbedding, zoals ons wordt geboden in het eerste gebod en in gehoorzaamheid, zoals God van ons eist, door zulke middelen als Hij heeft bepaald.

Er is een afgodische, zondige aanbedding, waaraan wij ons schuldig maken, wanneer wij de eer, die aan God toekomt, aan het schepsel geven. Dit heeft plaats bij de dwaze heidenen, die een beeld of afgod achten God te zijn. Meer ontwikkelde heidenen richten beelden op, die zij niet achten als goden, maar waardoor zij hun goden dienen. Dat vindt men zelfs bij zogenaamde christenen. God heeft ons gewaarschuwd en gezegd: „Wacht u dan wel voor uwe zielen (want gij hebt geen gelijkenis gezien ten dage als de Heere op Horeb uit het midden des vuurs tot u sprak), opdat gij u niet verderft en maakt u iets gesnedens, de gelijkenis van enig beeld, de gedaante van man of vrouw”, Deut. 4 : 15, 16.

Zondige aanbedding is tweevoudig. Zij is meer grof in het aanbidden van afgoden, die valse goden voorstellen, hetwelk genoemd wordt: „het offeren aan de duivelen”. Ten andere wordt afgoderij meer verfijnd gepleegd in het geven van Goddelijke eer aan heilige mensen. „Als het geschiedde, dat Petrus inkwam, ging hem Cornelius tegemoet en vallende aan zijn voeten, aanbad hij. Maar Petrus richtte hem op, zeggende: Sta op, ik ben ook zelf een mens”, Hand. 10 : 25, 26. Ook mag geen

Goddelijke eer bewezen worden aan engelen. „Toen Johannes neerviel aan de voeten des engels om hem te aanbidden, werd hem gezegd: Zie, dat gij het niet doet, want ik ben uw mededienstknecht en uwer broederen der profeten”, Openb. 22 : 8.

2. De burgerlijke eerbied, die wij hebben gesteld, bestaat in het eren en in het met eerbied verkeren bij mensen en engelen.

- a. In de eerste plaats zijn wij hun eerbied verschuldigd in verband met hun positie of de macht hun door God verleend, als daar zijn overheden, leraars, ouders, grote mannen. Wij hebben heil te eren en te eerbiedigen overeenkomstig hun rang en waardigheid. De algemene regel daarvoor vinden wij in het vijfde gebod: „Eert uw vader en uw moeder”. Ten aanzien van de leraars vinden wij dit bijzondere voorschrift: „Acht ze zeer veel in liefde, om huns werks wil”, 1 Thess. 5 : 13.
- b. In de tweede plaats moeten wij hen, die met wijsheid en heiligheid zijn versierd, met eerbied bejegenen. Goede mensen hadden „genade bij het ganse volk”, Hand. 2: 47. Dezelfde eerbied, die wij bewijzen aan heiligen, die op aarde zijn, mogen en moeten wij ook bewijzen aan engelen, wanneer zij verschijnen. Er stonden drie mannen tegenover Abraham. „Als hij ze zag, zo liep hij hen tegemoet en boog zich ter aarde”, Gen. 18 : 2. „Lot stond op hen tegemoet en boog zich met het aangezicht ter aarde”, Gen. 19 : 1. Laten wij er op letten, dat er groot onderscheid is tussen het buigen van de knie ter begroeting en het buigen voor een beeld ter aanbedding.

II. Het komt alleen aan God toe, aanbeden te worden.

Twee zaken zijn onafscheidelijk aan elkander verbonden: Dat God is en dat Hij moet aanbeden worden. Dat blijkt uit de woorden van onzen Zaligmaker: „God is een geest en die Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest en waarheid”, Joh. 4:24. Christus neemt aan, dat God wordt aanbeden; Hij geeft alleen besturing omtrent de wijze van aanbeding. Toen God Zijn Naam had uitgeroepen en Zich openbaarde aan Mozes, gelijk wij lezen in Ex. 34 : 5-7: „Toen haastte zich Mozes en neigde het hoofd ter aarde en hij boog zich”. Het was de ongerechtigheid der heidenen, dat zij „God kennende, Hem als God niet hebben verheerlijkt of gedankt”, Rom. 1 : 21. Zij kenden en werden gewaar een Goddelijke macht, maar aanbaden Hem niet, gelijk Hij waardig was vanwege Zijn Majesteit en Heerlijkheid. God bepleit Zijn recht: „Ben Ik dan een vader, waar is Mijn eer en ben Ik een heer, waar is Mijn vrees?” Mal. 1 : 6. God, Die is de algemene Vader en absolute Heere van alle dingen, heeft recht op aanbeding en eer, waarin vrees en eerbied is gemengd met liefde en blijdschap. Zodat, indien God is, zo komt Hem zekerlijk aanbeding toe. Zij, die Hem niet aanbidden, zijn alsof zij geen God hebben. De psalmist noemt het godloochening: „De dwaas zegt in zijn hart: Daar is geen God”, Psalm 14 : 1. En „zij roepen God niet aan”, vers 4. De erkenning van een koning sluit onderwerping aan zijn wetten, in. Zo ook sluit de erkenning van God, de noodzakelijkheid van Hem te aanbeden, in.

III. God moet aanbeden en gediend worden.

„Hem zult gij aanbidden en Hem zult gij dienen”. Deze aanbeding heeft plaats zowel inwendig als uitwendig. De inwendige aanbeding bestaat in die liefde en eerbied, welke wij Hem verschuldigd zijn. De uitwendige aanbeding bestaat in die diensten en plichten, waardoor wij uitdrukking geven aan onze liefde en eerbied voor Hem. Beide zijn noodzakelijk, zowel het geloven met het hart als het belijden met de mond. „Indien gij met uw mond zult belijden de Heere Jezus en met uw hart geloven, dat Hem God uit de doden heeft opgewekt, zo zult gij zalig worden. Want met het hart

gelooft men ter rechtvaardigheid en met de mond belijdt men ter zaligheid”, Rom. 10 : 9, 10. De ziel en het leven van onze godsdienst en godzaligheid ligt in ons geloof, liefde, eerbied en blijdschap in God, boven alle andere dingen. De zichtbare uitdrukking daarvan bestaat in het gebed, dankzegging, het gebruik van de sacramenten en andere daden van uitwendige godsdienst.

Nu, het is niet genoeg, dat wij God erkennen met het hart, wij moeten Hem ook erkennen met alle krachten en vermogens van ons lichaam. Wat betreft het erkennen van God met het hart, lezen wij: „Dient de Heere met vreze en verheugt u met beving”, Psalm 2 : 11. God wil gevreesd worden, zoals past bij Zijn grootheid en goedheid. Maar ook met uitwendige godsdienst moeten wij God erkennen in al die plichten, die God voorgeschreven heeft, waarin deze vreze en liefde geuit worden. De ziel moet werkzaam zijn en ook het lichaam.

Wij treffen twee uitersten aan.

Het eerste is, dat sommigen al hun eerbied voor God beperken tot lichamelijke godsdienst en uitwendige vormen. „Dit volk nadert Mij met de mond en eert Mij met de lippen, maar zij houden hun hart verre van Mij”. Zij nemen de uitwendige godsdienstplechtigheden waar, maar hun genegenheden gaan in geen enkel opzicht uit tot God, Wiens dienst zij verrichten. Het hart moet het voorname en eerste werktuig zijn in deze dienst, zonder hetwelk het slechts is het geraamte van een plicht, zonder leven en zonder ziel.

Het tweede uiterste is, dat sommigen menen niet geroepen te zijn tot een uitwendig waarnemen van de godsdienst onder het Evangelie. Maar dezulken vraag ik: Waarom ordeneerde God het prediken, bidden, psalmzingen, doop en avondmaal? God, die de gehele mens maakte, lichaam en ziel, wil van de gehele mens gediend worden. Daarom, bij de inwendige genegenheden moeten uitwendige daden gevoegd worden, waardoor wij onze eerbied en liefde tot God uitdrukken.

Alleen God heeft recht op onze aanbidding en onze dienst. „Den Heere uwen God zult gij aanbidden en Hem alleen dienen.”

Ik bevestig deze stelling met de volgende bewijzen:

1. Ten eerste, deze dingen komen alleen aan God toe, daar Hij God is. Geen schepsel kan zonder heiligchennis enig aandeel opeisen in deze aanbidding en dienst. Ook kan ze aan geen schepsel worden gegeven zonder afgoderij. Maar aanbidding en godsdienst komt aan God als God toe. „Dewijl Hij uw Heere is, zo buig u voor Hem neer”, Psalm 45 : 11. Onze aanbidding en dienst komt Hem toe, niet alleen vanwege Zijn, alles te boven gaande heerlijkheid, maar ook vanwege onze schepping, bewaring en verlossing. Daarom moeten wij Hem aanbidden en alleen Hem dienen. „Ik ben de Heere, dat is Mijn naam en Mijn eer zal ik geen andere geven, noch Mijn lof de gesnedene beelden”, Jes. 42 : 8. God eist het als Jehovah, de grote Ik zal zijn, van Wien wij hebben ontvangen het leven, de adem en alle dingen. God kan niet dulden, dat deze eer aan een ander gegeven wordt. De apostel herinnert de Galatiërs aan hun droevig eertijds: „Maar toen, als gij God niet kentet, diendet gij degenen, die van nature geen goden zijn”, Gal. 4 : 8. Dat is, zij dienden met Goddelijke eerbewijzen die dingen, die wezenlijk geen goden waren. Geen enkele soort van godsdienst of aanbidding mag worden toegebracht aan enig schepsel, maar alleen aan God. Want wat aan de Schepper als Schepper toekomt, kan en mag niet gegeven worden aan het schepsel.
2. De natuur van de ware godsdienst is van die aard, dat zij niet tot enig voorwerp kan beperkt worden, dan alleen tot God. Want de zuivere godsdienst is een belijdenis

van onze afhankelijkheid en onderwerping. Nu, aan welke onzichtbare macht deze godsdienst ook wordt bewezen, Die moet zijn alwetend, alomtegenwoordig, almachtig.

a. Hij moet zijn de Alwetende, Die kent de gedachten, de overdenkingen, de geheime raadslagen van ons hart en alleen God weet al deze dingen. „Geef een iegelijk naar al zijn wegen, gelijk Gij zijn hart kent, want Gij alleen kent het hart van alle kinderen der mensen”, 1 Kon. 8 : 39. Het is uitsluitend een eigenschap van God, te kennen de inwendige bewegingen en gedachten des harten. God alleen weet, of het hart oprecht is in de belijdenis van afhankelijkheid en onderwerping.

b. Hij moet zijn de Alomtegenwoordige, Die altijd nabij is om ons te helpen en op te beuren. „Ben Ik een God van nabij, spreekt de Heere en niet een God van verre? Zou iemand zich in verborgen plaatsen kunnen verbergen, dat Ik hem niet zou zien? spreekt de Heere. Vervul Ik niet de hemel en de aarde? spreekt de Heere”, Jer. 23 : 23, 24. Het paleis des hemels kan Hem niet bevatten en kan Hem niet insluiten, want Hij is overal aanwezig met Zijn wezenlijke tegenwoordigheid en met Zijn machtige en werkzame voorzienigheid.

c. Hij moet zijn de Almachtige. „Ik zal roepen tot God de Allerhoogste, tot God, Die het aan mij voleindigen zal”, Psalm 57 : 3. Ach! welk een koude formaliteit zou het gebed zijn, indien het was een spreken tot iemand, die ons niet kent, die niet nabij is om ons te helpen of geen genoegzame macht heeft om ons uit te redden! Daarom, deze belijdenis van afhankelijkheid en onderwerping moet alleen aan God gedaan worden.

3. Het brengen van godsdienstige eer aan schepselen steunt niet op enig gebod, is zonder belofte en heeft geen goedgekeurd voorbeeld. Daarom is het ook zonder geloof in hem, die de afgodische dienst verricht, en die dienst wordt door God niet aangenomen. Waar in de Schrift vindt gij enig gebod, enige besturing of enig goedgekeurd voorbeeld van deze dienst? God zal alleen aannemen wat Hij geboden heeft. Wat Hij niet geboden heeft mist de belofte en zal ons daarom geen nut doen. Het is een bijgelovige nieuwigheid uit het verdorven menselijk hart, een godsdienstvorm te verzinnen, waarvan ons geen voorbeeld is gegeven en die ons niet wordt geboden. Geen enkele handeling kan ons worden aanbevolen als een goed werk of als een werk van Godzaligheid, tenzij ze van God bevolen en voorgeschreven is. Door Gods Woord en instelling wordt iedere daad geheiligd, die anders gemeen zou zijn. Geen handeling kan ons ten nutte zijn, zo God niet heeft beloofd, ze te aanvaarden of zo Hij ze nooit heeft aanvaard van Zijn volk.

4. Godsdienstige eer bewijzen aan schepselen gaat in tegen het uitdrukkelijk gebod van God, tegen de dreigementen in de Schrift en tegen de voorbeelden, genoemd in het Woord.

a. Het gaat in tegen het uitdrukkelijk gebod van God, zowel tegen het eerste als het tweede gebod, want het eerste raakt het voorwerp van aanbedding en het tweede raakt de middelen, namelijk, dat wij geen andere goden zullen dienen, dat wij geen gelijkenis zullen maken en ons daarvoor niet zullen buigen.

b. Het gaat in tegen de dreigementen van het Woord in al die plaatsen, waar de Heere wordt genoemd „een ijverig God”. Hij wordt gezegd „de ijver aan te doen als een mantel”, Jes. 49 : 17, dat is het opperkleed. God ijvert voor Zijn eer en Hij wil daarvoor bekend zijn en verklaart Zich alzo te zijn. „Want gij zult u niet buigen voor een andere God: want des Heeren naam is ijveraar, een ijverig God is Hij”, Ex. 34 : 14.

- c. Het gaat in tegen de voorbeelden, welke wij vinden in de Schrift. „En ik viel neer om te aanbidden voor de voeten van de engel, die mij deze dingen toonde. En hij zeide tot mij: Zie, dat gij het niet doet, want ik ben uw mededienstknecht en uwer broederen der profeten en dergenen, die de woorden dezes boeks bewaren: *Aanbidt God*”. Openb. 22 : 8.

Nuttig gebruik.

(1) Hier worden zij veroordeeld, die geen consciëntie maken van de dienst van God. Er bestaat een soort van onverschillige mensen, die God nooit aanroepen in het openbaar of in het verborgen, in het gezin of in de binnenkamer. Zij vergeten de God, Die hen gemaakt heeft geheel, zij vergeten Hem, op Wiens kosten zij hebben geleefd en door Wie zij zijn onderhouden. Waarom hebt u redelijke zielen ontvangen, anders dan om uw Schepper te prijzen, te eren en te verheerlijken? Zeker, indien God uw God is, dat wil zeggen, uw Schepper en Bewaarder, dan zijt u verplicht Zijn gebod op te volgen: „Den Heere uw God zult gij aanbidden”. Indien u gelooft, dat er een God is, waarom dient u Hem niet, waarom roept u Hem niet aan? Het nalaten van de dienst Gods en van het gebed, veroorzaakt gedachten van twijfel aan het bestaan van God. Indien er zulk een allerhoogste God is, aan Wie u eens rekenschap zult moeten geven, hoe durft u in deze wereld zonder Hem te leven? „De hemelen vertellen Zijn eer en het uitspansel Zijner handen werk.” Maar u hebt een hart en tong ontvangen om Hem te prijzen en te verheerlijken. De mens is de mond van de schepping, om God toe te brengen de lof voor al die wijsheid, goedheid en macht, die gezien worden in de dingen die gemaakt zijn. Nu, u behoort ook te zijn temidden van de aanbidders van God. Een heiden kon zeggen: Als ik een nachtegaal was, enz. Bent u een christen, die grote voorrechten hebt boven de heidenen, om meer dan zij van God te kennen en zult u sprakeloos en stom zijn en zwijgen van Zijn lof?

(2) Hier wordt de afgoderij van de roomsen veroordeeld. Synesius zei, dat de duivel vermaak heeft in afgoden. Wij hebben gezien, wat het einddoel van zijn verzoeking was, namelijk de mensen te verleiden tot het neerbuigen voor en tot het aanbidden van iets, dat geen God is. De heidense naties zijn hem hierin tegemoet gekomen en de roomsen niet minder. Getuigenissen daarvan zijn hun aanbidden van beelden, hun aanroepen van de maagd Maria en andere heiligen en hun buigen voor het brood in de hostie. Ik weet, dat zij sterk zijn in het maken van uitvluchten, maar de smet van afgoderij kleeft hen zo duidelijk aan, dat al het water in de zee ze niet kan schoon wassen. Deze tekst staart hen in het aangezicht: „Den Heere uw God zult gij vrezen en Hem alleen dienen”, en geen heiligen, engelen of beelden. Maar hier maken ze gebruik van een voorwendsel en zij zeggen, dat Mozes slechts zeide en dat Christus de woorden van Mozes aanhaalde: „Den Heere uw God zult gij vrezen en Hem dienen”. Hier, zeggen zij, wordt het woord alleen niet gebruikt. En dit woord, dat Mozes niet gebruikte, maakt juist de beperking, zeggen zij, maar die beperking wordt niet gevonden in de woorden zoals zij door Mozes zijn neergeschreven, derhalve mag enige godsdienst bewezen worden aan het schepsel. Nu, wij hebben reeds bewezen, dat Mozes gedurig aandrang en het volk verbond tot de vreze en tot de aanbidding van de waren God alleen. Israël wist het en was er van overtuigd, dat alle godsdienst aan iets, dat God niet was, niets anders was dan afgoderij. Geen onpartijdig mens zal veronderstellen, dat Mozes in de aangehaalde woorden vrijheid heeft gegeven tot het bewijzen van godsdienst aan het schepsel. En waartoe zullen wij daaraan veel woorden verspillen, daar Christus Zelve de zin van de woorden van Mozes geeft en hun betekenis in helder daglicht stelt, door ze aan te halen en te zeggen: „Den Heere

uw God zult gij aanbidden en Hem alleen dienen". De woorden van Christus maken een einde aan alle tegenspraak.

Het eenvoudige volk in de roomse kerk weet niets van die onderscheidingen. Hun wordt geleerd heiligen te aanbidden, zich voor beelden te buigen, relikwieën te vereren en op die wijze worden zij geleerd zich schuldig te maken aan afgodendienst. Wij behoeven daarvan niet veel te zeggen, want onder hen zijn zelfs mannen opgestaan, die deze dienst veroordeeld hebben. Eén van hen: Espencaeus, leraar aan de Parijse Universiteit de Sorbonne, heeft gekend: „Zijn dat christenen, die niet minder eer bewijzen aan de heiligen dan aan God Zelf? Zij vertrouwen op de heiligen en zeggen, dat de heiligen gemakkelijker zijn te verbidden dan God". Een ander van hen, George Cassander, schrijft: „Dit vals, verderfelijk gevoel is te wel bekend, als heersend onder de grote menigte, dat goddeloze mensen, volhardende in hun ondeugendheid, het volk hebben overreed, dat alleen door de voorspraak der heiligen, welke zij tot hun beschermers hebben gekozen en welke zij godsdienstige eer bewijzen, met koude en goddeloze plechtigheden, zij vergiffenis en genade bij God vinden, welk verderfelijk gevoel door hen wordt bevestigd door leugenachtige wonderen". In het algemeen stellen zij meer vertrouwen in de verdienste en voorspraak van de heiligen, dan in de verdiensten van Christus en zij hebben de heiligen en Maria in Zijn plaats gesteld. Het zijn de woorden van Ludovicus Vives: „Er zijn velen, beide mannen en vrouwen, die heiligen aanbidden, niet anders dan zij God aanbidden. Ik kan geen verschil zien tussen de eer, die zij bewijzen aan de heiligen, en de verering, die de heidenen bewezen aan hun afgoden." Wij zullen het laten bij deze uitspraken, maar Rome zal niet gereinigd worden.

(3) Wij worden vermaand en aangespoord de Heere onzen God te aanbidden en te dienen, ja, Hem alleen.

a. *Laten wij Hem aanbidden.* De ware godsdienst heeft zijn bron en grondslag in het hart van de bidder. Het gebed, hetwelk wij opzenden tot de Alwetende God, moet uit het hart opkomen. Daar moet het beginnen. Wij moeten hebben hoge gedachten van God. Er moet diepe eerbied voor Hem in ons hart zijn. Godsdienst in het hart komt meest openbaar in twee dingen: liefde en vertrouwen. Ten eerste in liefde. „Gij zult de Heere uw God liefhebben met uw ganse hart en met uw ganse ziel en met al uw vermogen", Deut. 6 : 5. Wij aanbidden God, wanneer wij Hem zulk een liefde geven, die ver overtreft en te boven gaat de liefde, welke wij geven aan alle andere dingen. Ten tweede, in vertrouwen. Dit is een andere grondslag van aanbidding. „Vertrouw op Hem te aller tijd, o gij volk; stort ulieder hart uit voor Zijn aangezicht", Psalm 62 : 8. Welnu, inwendige godsdienst is gelegen in deze twee dingen: Een blijmoedig aankleven aan God en een volkomen rusten in Hem. Wij kunnen Hem niet dienen, zonder deze inwendige gesteldheid. Wij kunnen niet volharden, indien wij het beginsel van deze blijdschap en rust niet kennen. „Zal hij zich verlustigen in de Almachtige? Zal hij God aanroepen te aller tijd?" Job 27: 10. „Doch gij hebt Mij niet aangeroepen, o Jacob! als gij u tegen Mij vermoeid hebt, o Israëel!" Jes. 43 : 22.

Zij, die God liefhebben en zich in Hem verlustigen, kunnen niet lang buiten Zijn tegenwoordigheid leven. Zij zullen gelegenheden zoeken, waar zij God mogen ontmoeten, evenals Jonathan en David, wier zielen aan elkander gehecht waren. Afhankelijkheid van God en vertrouwen in Hem, doen ons volharden in Zijn dienst. Zij die niet op God vertrouwen, kunnen niet in oprechtheid voor Hem leven. „Ziet toe, broeders, dat niet te eniger tijd in iemand van u zij een boos en ongelovig hart, om af te wijken van de levenden God", Hebr. 3 : 12. Zij, die Gods beloften wantrouwen, zullen het niet lang uithouden in Gods weg, want zonder afhankelijkheid kan er geen

gehoorzaamheid zijn. Wanneer wij alles van Hem verwachten, zo zullen wij dikwijls tot Hem komen en alles uit Zijn hand ontvangen en wij zullen dan zeer bevreesd zijn Hem te verongelijken of Hem te mishagen. Wat maakt een christen ijverig en naarstig in de plichten van de godsdienst? Het is dit, dat alles wat hij ontvangt, hem van God geschonken wordt, beide in het natuurlijk en in het geestelijk leven. Ten opzichte van het natuurlijk leven zegt de psalmist: „Aller ogen wachten op U en Gij geeft hun hunne spijze te zijner tijd. Gij doet Uw hand open en verzadigt al wat daar leeft, naar Uw welbehagen”, Psalm 145 : 15, 16. „De Heere is nabij allen, die Hem aanroepen, allen, die Hem aanroepen in waarheid”, vs. 18. De inhoud van deze woorden is, dat zij die hun ogen naar Hem opslaan, dat zij Hem aanroepen, omdat Hij de bron is van al hun zegeningen.

b. *Laten wij Hem dienen.* Dat betekent uitwendige godsdienst en eerbied. Wij worden gezegd God te dienen, ten opzichte van de godsdienstplichten of ten opzichte van onze gehele wandel.

1. Ten eerste in opzicht van de plichten, welke meer rechtstreeks aan God moeten worden volbracht, zoals het horen van het Woord, het gebed, de lof, de dankzegging, het waarnemen der sacramenten. Daarin moeten wij naarstig en eerbiedig zijn, want het zijn daden van liefde tot God en van vertrouwen op Hem. Deze heilige plichten zijn de weg Gods, waarin Hij beloofd heeft Zijn volk te ontmoeten en Hij heeft ze ons bevolen, om daarin Zijn genade te verwachten. Daarom mogen zij door ons niet worden nagelaten. Laten wij Hem dan dienen in dit opzicht. Deze plichten zijn de regel van omgang tussen de hogen God en ons.
2. Ten tweede, ten opzichte van onze gehele wandel. „Dat wij, verlost zijnde uit de hand onzer vijanden, Hem dienen zouden zonder vreze, in heiligheid en gerechtigheid voor Hem, al de dagen onzes levens”, Lukas 1 : 74, 75. Het gedrag van een christen is een voortdurende daad van godsdienst. Hij gedraagt zich altijd als in de tegenwoordigheid van God. Hij doet alles uit liefde tot God en uit de vreze Gods, zowel in de plichten, die meer rechtstreeks de dienst Gods betreffen, als in zijn plichten omtrent zijn naasten. „De zuivere en onbevleete godsdienst voor God en de Vader is deze: Wezen en weduwen bezoeken in hun verdrukking en zichzelf onbesmet bewaren van de wereld”, Jac. 1 : 27. „Elkander onderdanig zijnde in de vreze Gods. Gij vrouwen, weest uw eigen mannen onderdanig, gelijk de Heere”, Ef. 5 : 21,22. Ook het geven van aalmoezen neemt een plaats in, in het leven van de christen. „Vergeet de weldadigheid en de mededeelzaamheid niet; want aan zodanige offeranden heeft God een welbehagen”, Hebr. 13 : 16.

c. Laten wij God aanbidden en dienen op zodanige wijze, dat het blijkt, dat onze godsdienst aan God wordt toegebracht. Aan God alleen moet alle godsdienst bewezen worden, vanwege Zijn natuur en eigenschappen.

Vanwege Zijn natuur: „God is een Geest en die Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest en waarheid”, Joh. 4 : 24. Wanneer het hart afdwaalt en de genegenheden zijn minder vurig dan onze woorden, dan vraag ik u: *Is dat een godsdienst, die gij brengt tot een alziend God?*

Vanwege Zijn eigenschappen, Zijn grootheid, goedheid en heiligheid. Dient God, overeenkomstig Zijn grootheid en heerlijke majesteit. „Laat ons welbehaaglijk God dienen, met eerbied en Godvruchtigheid”, Hebr. 12 : 28. Indien wij deze raad opvolgen, dan is er een stempel van Gods majesteit op de plicht.

Beschouwt Zijn goedheid en Vaderlijke liefde. „Dient de Heere met vreze en verheugt u met beving”, Psalm 2 : 11. Dient God en aanbidt Hem met nederigheid en eerbied,

vanwege Zijn heiligheid. Want de Heere onze God is heilig. Zelfs de engelen bedekten hun aangezicht met hun vleugelen en riepen: „Heilig, heilig, heilig is de Heere der heirscharen, de ganse aarde is van Zijn heerlijkheid vol”, Jes. 6 : 3.

ZEVENDE PREEK

„Toen liet de duivel van Hem af en zie, de engelen zijn toegekomen en dienden Hem.”

Matthéüs 4 : 11.

In deze woorden vindt gij de uitslag en het einde van Christus' verzoeken. De uitslag is tweeledig:

1. Ten opzichte van de vijand. *Toen liet de duivel van Hem af.*
2. Ten opzichte van Christus Zelf. *En zie, de engelen zijn toegekomen en dienden Hem.*

1. Ten opzichte van de vijand. *Toen liet de duivel van Hem af.*

Ik zal van beide de geschiedenis weergeven en daarna enige opmerkingen maken.

In het eerste opzicht beschouwen wij de vlucht van de satan. „Toen liet de duivel van Hem af.”

Ten eerste, het moest bekend worden, dat Christus macht had de duivel weg te jagen, naar Zijn welbehagen. Zoals Hij een voorbeeld was in verzoeken, zo is Hij voor ons ook een voorbeeld van overwinning. Indien de satan had volgehouden met zijn verzoeken, zo zou onze troost daardoor verduisterd zijn. De duivel werd overwonnen door Christus. Hij kan ook door ons, christenen, overwonnen worden. „Maar die uit God geboren is, bewaart zichzelf en de boze vat hem niet”, 1 Joh. 5 : 18. Dat is, hij wendt alle naarstigheid aan, om zichzelf onbesmet te bewaren, opdat de duivel hem niet drijve naar de zonde tot de dood of tot opzettelijke, snode zonden, die daartoe leiden. Christus heeft de satan overwonnen in onze naam en in onze natuur en toont ons aan, hoe wij tegen hem strijden moeten en hoe wij hem kunnen overwinnen.

Ten tweede. Christus had nog ander werk te doen en mocht daarom niet door verzoeken gevangen worden gehouden in de woestijn. De Geest, Die Hem daarheen geleid had om verzocht te worden, leidde Hem terug naar Galiléa om het Evangelie te prediken. „Jezus keerde weer, door de kracht des Geestes, naar Galiléa”, Lukas 4 : 14. Tijd en orde worden door God bepaald en Hij beperkt de satan in hoeverre en hoe lang hij mag verzoeken.

Ten derde. In Lukas wordt gezegd: „En als de duivel alle verzoeking voleindigd had, week hij van Hem voor een tijd”. Dat wil zeggen: Hij heeft Christus nooit weer mogen aanvallen in zulk een hevige strijd van man tegenover man. Hij heeft later bij verschillende gelegenheden getoond, dat hij zijn strijd tegen onze Verlosser niet gestaakt heeft, maar hem is niet weer toegelaten zulk een ernstige strijd met Christus te voeren als in de woestijn. Hij heeft later zelfs misbruik gemaakt van de eenvoudigheid en liefde van een discipel, zoals wij beschreven vinden in Matthéüs 16 : 22, 23. „En Petrus Hem tot zich genomen hebbende, begon Hem te bestraffen, zeggende: Heere, wees U genadig; dit zal U geenszins geschieden. Maar Hij, Zich omkerende, zeide tot Petrus: Ga weg, achter Mij, satan, gij zijt Mij een aanstoot; want gij verzint niet de dingen, die Gods zijn, maar die der mensen zijn”. Ook heeft de boze zijn strijd voortgezet door zijn instrumenten, in het smeden van een complot tegen zijn leven. En dat bijzonder in Zijn lijden. „Maar dit is uw ure en de macht der duisternis”, Lukas 22 : 53. „De overste der wereld komt en heeft aan Mij

niets", Joh. 14 : 30. Dat wil zeggen: De satan zal zich met de Joden verenigen om Mij te doden, maar zij zullen geen wezenlijke beschuldiging tegen Mij kunnen inbrengen. Zij zullen ook wezenlijk geen macht hebben Mij kwaad te doen, maar Ik zal in gehoorzaamheid aan Mijns Vaders wil, Mijn leven vrijwillig afleggen voor zondaars. Da satan had derhalve een toegestane en beperkte macht over Hem en hij was de voorname middellijke oorzaak van Zijn lijden. Buiten Zijn vrijwillige opoffering om een rantsoen te zijn voor zondaren, had de satan geen macht over Hem. Welnu, hoewel de helse vijand de strijd verloor, bleef hij evenwel zeer boosaardig.

2. In het tweede opzicht beschouwen wij de komst der goede engelen. „En zie, de engelen zijn toegekomen en dienden Hem." Hierin zijn drie dingen op te merken: Ten eerste het woord, dat onze aandacht wakker maakt: Zie! De Heilige Geest wil ons hart opwekken, om op te merken, dat de engelen altijd gereed staan tot de dienst van Christus en dat zij nu tot Hem kwamen op een bijzondere wijze. Waarschijnlijk zijn zij bij deze gelegenheid verschenen in een zichtbare gedaante. Hier vertoonden zij zichzelf voor de Heere om Hem te dienen, zoals de duivel zich aan Hem vertoond had om Hem te kwellen en te bedroeven. Zoals de staat der vernedering van Christus in Zijn menselijke natuur openbaar kwam in de komst van de duivel tot Hem en in de verzoeken en aanvallen, die hij deed, zo kwam de eer van Zijn Goddelijke natuur openbaar door de komst en de dienst der engelen, opdat er geen schijn van enige vermindering van Zijn heerlijkheid, door de verzoeking, zou overblijven. Wanneer wij de geschiedenis van Zijn verzoeking lezen, hoe Hij in alle opzichten was verzocht, gelijk als wij, zo zouden wij geërgerd kunnen worden, als of Hij een mens was. Daarom werd Zijn vernedering goed gemaakt door de bijzondere eer, welke de engelen Hem bewezen. Hij werd verzocht als mens, maar Hij werd geëerd als God.

Ten tweede, *waarom zij niet kwamen, voor de duivel was vertrokken?*

Ik antwoord:

- a. In de eerste plaats om te tonen, dat Christus geen hulp had van enig schepsel, toen Hij worstelde met de satan. Toen de verzoeken waren afgelopen, kwamen de goede engelen, opdat de overwinning niet zou schijnen behaald te zijn door hun hulp en bijstand. Zij werden toegelaten na de overwinning, maar zij werden niet toegelaten tot de strijd. Zij waren niet alleen toeschouwers bij de worsteling (want de strijd werd ongetwijfeld gestreden voor God en de engelen), maar zij zagen ook de overwinning. Zij gingen op zij, om ruimte te maken voor de strijd, maar zij kwamen zichtbaar om de Overwinnaar te huldigen, toen de strijd was gestreden en de overwinning behaald. Onze Heere wil de geheel alleen de duivel overwinnen en toen dat was geschied, kwamen de engelen en dienden Hem.
- b. In de tweede plaats om te tonen, dat het vertrek van de een betekende de komst van de ander. De duivel vertrok en de engelen kwamen. En wanneer de engelen vertrekken, dan komt de duivel. „De Geest des Heeren week van Saul en een boze geest Gods verschrikte hem", 1 Sam, 16 : 14. Wanneer wij de verzoeking koesteren, bedroeven wij de Geest Gods en drijven de engelen van ons weg. Er is geen plaats voor de goede engelen vóór de verzoeker is teruggedreven.

Ten derde, *welk doel had de dienst der engelen?*

- a. Om eerbiedige hulde te brengen aan de Verlosser, Die is het Hoofd en de Heere der engelen. „Hij heeft Hem gezet aan Zijn rechterhand in de hemel, ver boven alle overheid en macht en kracht en heerschappij en heeft Hem der gemeente gegeven tot

een Hoofd boven alle dingen", Ef. 1 : 20, 21. Ook lezen wij in 1 Petrus 3 : 22: „Welke is aan de rechterhand Gods, opgevaren ten hemel, de engelen en machten en krachten Hem onderdanig gemaakt zijnde". God heeft gezegd: „En dat alle engelen Gods Hem aanbidden", Hebr. 1 : 6. Zij, als Zijn dienaren, zijn verbonden Hem gehoorzaam te zijn. Bij alle gelegenheden staan zij tot Zijn dienst gereed. Bij Zijn geboorte verheerlijkten zij Hem. „Daar was een menigte des hemelsen heirlegers, prijzende God en zeggende: Ere zij God in de hoogste hemelen en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen!" Lukas 2 : 13, 14. Ook nu, na de verzoeking. „De engelen zijn toegekomen en dienden Hem." In Zijn lijden. „Van Hem werd gezien een engel uit de hemel, die Hem versterkte", Lukas 22 : 43. Bij Zijn opstanding „wentelde een engel de steen van de deur" en bevestigde de waarheid van Zijn opstanding, Matthéüs 28. Bij Zijn hemelvaart verklaarden de engelen hoe Hij was opgevaren en hoe Hij zou weerkomen ten oordeel, Hand. 1 : 10, 11. Nu, engelen komen om Christus op te passen, gelijk hovelingen, die hun vorst verzorgen. Zij kwamen om Hem dienst en eer te bewijzen en Zijn bevelen te ontvangen.

b. De dienst der engelen had ook ten doel, om Christus inwendig en uitwendig te vertroosten en te verkwikken.

Ten eerste inwendig, als boodschappers gezonden van God. Hun komst was een teken van Gods bijzondere liefde en gunst tot Hem. De duivel had in één van zijn verzoeken aangehaald de woorden: „Hij zal Zijn engelen van U bevelen". Dit was een waarheid, welke op Gods tijd zou vervuld worden en die belofte werd hier vervuld. Niet op aanwijzing van de satan, maar toen het God behaagde. Daarom was het een grote troost voor Christus, deze heilige boodschappers van de hemel te zien, die tot Hem kwamen om Hem te huldigen na Zijn overwinning.

Ten tweede, uitwendig werd Hij verkwikt, daar engelen kwamen om Hem te dienen, wat ongetwijfeld betekent, dat zij Hem voedsel hebben gebracht, gelijk zij eens Elia verzorgd hadden. Het grondwoord, dat door „dienen" vertaald is, wordt dikwijls in het Nieuwe Testament gevonden in de zin van: verzorgen met voedsel. Zoals in Matthéüs 25 : 44: „Heere, wanneer hebben wij U hongerig gezien, enz. en hebben U niet gediend?" En in Joh. 12 : 2: „Zij bereidden Hem aldaar een avondmaal en Martha diende". Aldus hebben de engelen Christus gediend. Deze soort van dienst komt overeen met wat is gezegd van Zijn honger, die de oorzaak was en welke gelegenheid de satan waarnam om Hem te verzoeken.

Leerstelling:

Christus is een voorbeeld van al die bedelingen der Voorzienigheid, zoals zij het deel zijn van het volk van God.

Wij beschouwen dit in de volgende opmerkingen:

Eerste opmerking. De dagen van strijd en beproevingen zullen voor Gods volk niet altijd duren.

Er zijn veel verwisselingen in de toestand van de gelovigen op aarde. Soms worden zij gekweld met de komst van de verzoeker en daarna worden zij bemoedigd door de tegenwoordigheid der engelen. Na stormen komen dagen van vrede en blijdschap. „De duivel liet van Hem af en de engelen kwamen en dienden Hem." In Psalm 34 : 20 lezen wij: „Vele zijn de tegenspoeden des rechtvaardigen, maar uit die alle redt hem de Heere". Hier ziet gij hun tegenwoordige strijd en hun overwinning in het einde. Bezie een christen aan de schaduwzijde en daar zijn verzoeken en beproevingen, vele in getal en soort. Bezie hem aan de zonzijde en daar is de Heere om over hem te

waken en hem te verlossen. En de verlossing is volkomen. „Want uit die alle redt hem de Heere". God zal vroeg of laat een einde maken aan hun strijd. Soms zichtbaar in dit leven en indien Hij ze niet verlost vóór de dood of van de dood, dan zal Hij ze verlossen door de dood. Dan zal Hij ze op eenmaal verlossen van alle zonden en ellenden. De redenen zijn deze:

a. Alles wat God doet, heeft plaats tot de ere van Zijn grote naam. In de verdrukking van Zijn volk wil Hij Zijn medelijden en trouw verheerlijken. „Gij hebt de verdraagzaamheid Jobs gehoord en gij hebt het einde des Heeren gezien, dat de Heere zeer barmhartig is en een Ontfermer", Jac. 5 : 11. God zal een heerlijk einde geven van al uw strijd en beproevingen, zoals Hij deed bij Job, opdat Hij mag bekend worden als een barmhartig en ontfermend God. Niemand op aarde heeft zoveel geleden als Job en evenwel is hij voor ons een openbaar, zichtbaar gedenkteken van Goddelijke, tedere ontferming. Wij moeten onze ellende niet afmeten naar de smart, maar naar de uitkomst. Wij moeten de ontfermende God blijven verwachten. Het begin is van de satan, maar het einde is van God. Wanneer wij op het begin zien, dan maken wij ons een verkeerde voorstelling van God, alsof Hij streng, hard en wreed was voor Zijn schepselen, ja, voor Zijn liefste kinderen. Maar in het einde zullen wij bevinden, dat Hij zeer teer is voor Zijn volk en dat ons gevoel leugens van Hem heeft gesproken. Op dezelfde tijd, als wij menen, dat God ons heeft vergeten, staat Hij gereed ons te verhoren en onze last te verlichten. „Ik zeide wel in mijn haasten: Ik ben afgesneden van voor Uw ogen; dan nog hoorde Gij de stem mijner smekingen, als ik tot U riep", Psalm 31 : 23. De Zoon van God was hongerig, werd heen en weer geleid door de duivel, medegenomen van de tinne des tempels naar een hoge berg, verzocht door een godslasterlijke inblazing neer te vallen en de onreine geest te aanbidden. Maar eindelijk liet de duivel van hem af en de engelen kwamen en dienden Hem.

b. God wil Zijn trouw verheerlijken en daarom zal Hij niet toelaten, dat gij verzocht wordt boven vermogen. Wij zijn niet overgeleverd aan de willekeur des satans om ons te verzoeken zolang hij wil, maar wij zijn in de handen van een getrouw God. „Ulieden heeft geen verzoeking bevangen dan menselijke; maar God is getrouw, welke u niet zal laten verzocht worden boven hetgeen gij vermoogt, maar Hij zal met de verzoeking ook de uitkomst geven, opdat gij ze kunt verdragen", 1 Kor. 10 : 13.

Welk een overvloed van vertroosting zijn in deze éne tekst. Zoals:

Ten eerste, dat verzoeken niet buitengewoon zijn, want de apostel zegt, dat alleen menselijke u heeft bevangen. Zó moeten zij beschouwd worden. Zij zijn eigen aan de menselijke natuur. Daar de Zoon van God in de menselijke natuur niet werd vrijgesteld, waarom zouden wij dan verwachten een uitzondering te zijn?

Ten tweede, Gods handelwijze is teder en zacht. Zij legt niets op en laat geen verzoeking toe boven hetgeen gij vermoogt of boven uw kracht. Jacob dreef de kudde niet harder, dan de zwakste konden verdragen en zo regelt God de beproevingen naar onze kracht. Vóór dat gij ten laatste verlost zult worden, zult gij tegenwoordige ondersteuning ontvangen.

Ten derde, Hij zal, tegelijk met de verzoeking, een weg ter ontkoming aanwijzen. En dit alles is u verzekerd op grond van Zijn trouw. De strijd zal te verdragen zijn, wanneer zij op het hoogst gaat en het einde zal troostrijk zijn. God breidelt de boosaardigheid en de haat van de satan en zijn werktuigen. Hij heeft een verplichting op Zich genomen zó te handelen, dat geen enkel deel van Zijn zorg over ons zal ontbreken. Een goed man zal zijn beest niet overladen.

2. De Heere kent ook onze zwakheid, zowel in natuurlijk als geestelijk opzicht.

a. Wat betreft onze natuurlijke kracht, zegt de psalmist ons, dat „Hij niet altoos zal

twisten, noch eeuwiglijk de toorn behouden", Psalm 103 : 9. Waarom? Eén van de redenen is deze, dat „Hij weet wat maaxsel wij zijn, gedachtig zijnde dat wij stof zijn". Hij mag Zijn rechtvaardig ongenoegen tonen en ons voor een tijd straffen om onze zonden, maar Hij trekt Zijn slaande hand weer in, omdat Hij weet, dat wij een weinig levend stof zijn. Hij weet, dat, indien Hij ons lijden niet verzacht, wij zouden bezwijken en vergaan; Hij weet, dat wij een zwak maaxsel zijn, dat geen kracht heeft om langdurige beproevingen te ondergaan. Daarom ondersteunt Zijn hand hen. Job pleit: „Is mijn kracht stenen kracht? Is mijn vlees staal?" Wij hebben geen kracht altijd onder de zwaarste druk te leven, want wij zouden anders verbroken worden. Daarom: „Hij doet smart aan en Hij verbindt; Hij doorwondt en Zijne handen helen". Zo zijn er verzachtende verwisselingen in het natuurlijk leven van Zijn volk.

b. Wat betreft onze geestelijke kracht, de besten zijn nog onderworpen aan grote zwakheden, welke ons dikwijls verleiden tot zonde, zo onze beproeving groot is en lang duurt. „Want de scepter der goddeloosheid zal niet rusten op het lot der rechtvaardigen, opdat de rechtvaardigen hun handen niet uitstrekken tot onrecht", Psalm 125 : 3. De verdrukking, die goddeloze mensen ons aandoen, zal niet zo lang aanhouden, dat de beproeving te zwaar wordt. Want dit zou de standvastigheid van de sterkste doen schudden. Hij, die niet weet, dat God overeenkomstig onze kracht handelt, die weet nog niets van godgeleerdheid. God matigt Zijn voorzienigheid naar onze sterkte en geeft niet alleen een vermeerdering van inwendige genade, maar vermindert en tempert ook de uitwendige verzoeking. Zijn uitwendige regering leidt tot de bewaring der heiligen, zowel als Zijn inwendige bediening, waardoor aan hun zielen meer genade wordt toegediend. Wanneer zij moeten uitroepen: „Mijn ziel is der tegenheden zat en mijn leven raakt tot aan het graf", dan wil God verlichting geven. Maar alles moet worden overgelaten aan Gods wijsheid en heilige wegen.

3. De Heere stelt ook perken aan de duivel en zijn instrumenten. Hij zou geen maat weten, zo God zijn boosaardigheid niet beteugelde.

a. Wij lezen in Openb. 2 : 10: „Vrees geen der dingen, die gij lijden zult. Zie, de duivel zal enigen van ulieden in de gevangenis werpen, opdat gij verzocht wordt en gij zult een verdrukking hebben van tien dagen". Merk op, hoe zij getroost worden tegen de verdrukking, die over hen zal komen. Zij behoeften niet bevreesd te zijn, want de Heere zou bij hen wezen, zoals hij was bij de drie jongelingen in de oven en zoals Hij waakte over Danig in de kuil der leeuwen en zoals Hij was bij Paulus en Silas, die Gode lofzangen zongen in de kerker. De duivel is in Gods hand; hij won geen duimbreed grond op Christus. Ook troost de Heere ze met de verzekering, dat de verdrukking een beperkte tijdsduur zal hebben. Tien dagen, - dat is naar profetische berekening tien jaren, elke dag voor een jaar, Num. 14 : 34. Het zal niet lang duren. De droevigste weerwaardigheden zullen een einde hebben. Uit dit alles zien wij, hoe God de woede van de satan breidelt en hoe Hij zijn boze voornemens vrijdelt.

b. Wat betreft de instrumenten des bozen, God zegt van hen: „Ik ben met een zeer grote toorn vertoornd tegen die geruste heidenen; want Ik was een weinig toornig, maar zij hebben ten kwade geholpen", Zach. 1 : 15. De werktuigen van Gods kastijding leggen op ons aan, zonder erbarmen. Zij hebben een wrede aard en bedoelen onze verwoesting. Zij worden aangezet door de satan en zij zijn strenge uitvoerders van Gods gramschap. Indien God hen niet weerhield met de onzichtbare ketenen van Zijn voorzienigheid, zo zouden wij geen goede dag meer beleven. Welnu, hier ziet gij dan de redenen, waarom de gedurige strijd en de menigvuldige beproevingen, welke het deel zijn van Gods kinderen, niet eeuwig zullen duren.

Gebruik

Wij willen van deze leer gebruik maken tot onderwijzing van het volk des Heeren,

- tot troost,
- geduld en
- gehoorzaamheid.

Ten eerste *tot troost en bemoediging voor hen, die sombere dagen beleven.*

Deze zullen niet altijd duren. De duivel mag u voor een tijd beproeven en gij moogt in bange strijd zijn, in armoede en moeilijkheden, zoals hij de Kanaänese vrouw verzocht met moedbenemende antwoorden, maar er kwam een eind aan: „O vrouw! groot is uw geloof; u geschiedde gelijk gij wilt", Matthéüs 15 : 28. Hij stelde Zijn discipelen op de proef toen Hij voornemens was de menigte te voeden. Hij vroeg: „Van waar zullen wij broden kopen, opdat deze eten mogen? maar dit zeide Hij, hen beproevende, want Hij wist Zelf, wat Hij doen zou", Joh. 6 : 5, 6. Een arme gelovige wordt beproefd, het gezin breidt uit, de zaken gaan slecht in moeilijke tijden, hoe zullen zovele monden gevuld worden? Hij beloofde Abraham een talrijke nakomelingschap, maar gedurende lange tijd bleef hij kinderloos. Hij beloofde David een koninkrijk, maar voor een tijd was hij genoodzaakt om te zwerven voor zijn leven en heen en weer te trekken in de woestijn. Christus had het voornemen water in wijn te veranderen, maar eerst moest de voorraad op zijn. Hij wil het hart zijner bedroefden verlevendigen, maar zij kunnen lange tijd liggen onder grote twijfelingen en vrezes. Er kan verdrietige strijd en beproeving zijn en toch is er hoop op verlossing. God is gewillig en machtig. Hij is gewillig, omdat Hij ze genoegzaam genegen is, door de genade en gunst, die Hij hen wil bewijzen. „Want de Heere heeft een welgevallen aan Zijn volk; Hij zal de zachtmoedigen versieren met heil", Psalm 149 : 4.

God is in staat te helpen door wijsheid of door macht.

God helpt uit door Zijn wijsheid. „Zo weet de Heere de Godzaligen uit de verzoeking te verlossen", 2 Petrus 2 : 9. Wij weten dikwijls niet welke kant het uit moet, maar God weet het; Hij is nimmer ten einde raad.

God helpt door Zijn macht. In macht zijn twee delen te onderscheiden: Gezag en kracht. Hij heeft gezag genoeg. De soevereine opperheerschappij Gods is een grote steun voor ons geloof. Alle dingen in de wereld staan tot Zijn beschikking, om ze te gebruiken tot Zijn eigen heerlijkheid. „Gij Zelf zijt mijn Koning, o God! gebied de verlossingen Jacobs", Psalm 44 : 5. Engelen, duivels, mensen, de harten der koningen zijn in Zijn hand als waterbeken. Hij neigt ze tot alles wat Hem behaagt. Hij heeft kracht en sterkte. „Onze God, Dien wij eren, is machtig ons te verlossen". En wat zal ons dan schaden?

Ten tweede is deze leer *tot geduld, waardoor wij vergenoegd kunnen zijn met de leiding en de weg Gods met ons.*

Daardoor kunnen wij met de Zoon van God, Zijn tijd afwachten en daardoor kunnen wij ons onderwerpen aan de beproeving, die Hij ons oplegt. Christus is geduldig de weg gegaan, tot Zijn voorbeeld genoeg was om de Kerk te onderwijzen. Het haasten staat tegenover het geduldig wachten. Gods volk misdraagt zich in hun ongeduld. „Ik zeide in mijn haasten: Alle mensen zijn eugenaars", Psalm 116 : 11. Zelfs Samuël en al de profeten, die hem het koninkrijk hadden verzekerd. Het zal komen in de beste tijd, wanneer het zal komen op Gods tijd. Niet te vroeg en niet te laat. Het zal vroeger komen dan uw vijanden verwachten, eerder dan gij uit tweede oorzaken kunt besluiten, eerder dan gij het verdient, vroeg genoeg om de heerlijkheid van God aan u te ontdekken. „Ik heb de Heere lang verwacht en Hij heeft Zich tot mij geneigd en

mijn geroep gehoord", Psalm 40 : 1. God zal een wachtende ziel niet teleurstellen; Zijn uitstel is geen vergeten en het is geen teken, dat Hij u niet lief heeft. Het mag vlugger komen dan gij verwacht. „Als ik zeide: Mijn voet wankelt, ondersteunde mij, o Heere! Uw goedertierenheid", Psalm 94: 18. David was zo ver, dat hij meende, dat alles verloren was, hij vreesde, dat hem geen hulp meer zou worden geboden en in diezelfde tijd verlost God hem.

Ten derde, deze leer dient ertoe *dat wij gehoorzaamheid moeten te leren.*

De Zoon van God onderwierp Zich aan de Heilige Geest, terwijl de onreine geest Hem verzocht. Mocht u verlangen naar het einde van de strijd, doe zoals Hij deed. Draag de beproeving nederig in zelfverloochening en vertrouw op God.

1. Een nederige houding past u onder het kruis. „Vernedert u dan onder de krachtige hand Gods, opdat Hij u verhoge te Zijner tijd", 1 Petrus 5 : 6. De weerspanning van het kind verdubbelt zijn straf. Hoe meer onderworpen gij zijt, hoe meer het kruis zijn gewenste uitwerking heeft. Of u wilt of niet, ge moet u gehoorzaam aan God onderwerpen.

2. Draag het kruis met zelfverloochening, anders staat u de vriendelijkheid des Heeren tegen. De Heere Jezus heeft gezegd, dat wij vruchten behoren te dragen. „Alle rank, die in Mij geen vrucht draagt, die neemt Hij weg en alle die vrucht draagt, die reinigt Hij, opdat zij meer vrucht drage", Joh. 15 : 2. De roede heeft haar werk gedaan, wanneer zij ons meer heeft geheiligd. Dan zullen troostelijke dagen komen. „Alle kastijding, als ze tegenwoordig is, schijnt geen zaak van vreugde, maar van droefheid te zijn; maar daarna geeft zij van zich een vreedzame vrucht der gerechtigheid, dengenen, die door dezelve geoefend zijn", Hebr. 12 : 11. Een rechtvaardig leven brengt vrede mee, inwendig en uitwendig. Wanneer het zo mag zijn, dan begint God het kruis af te nemen of te verlichten.

3. Draag het in vertrouwen op God en blijf de zonde en de duivel tegenstaan. Hoe meer gij de duivel toegeeft, hoe meer gij met hem gekweld wordt, en uw ellende zal niet verminderen, maar toenemen. Maar als gij zijn verzoeking weerstaat, wordt hij ontmoedigd. „Geef de duivel geen plaats", Ef. 4 : 27. De duivel staat op zijn wacht en zoekt een deur om uw hart binnen te treden en in bezit te nemen, opdat hij zijn vroegere tirannie mag hervatten. Indien hij maar een weinig terrein wint, richt hij vreeslijke verwoesting in de ziel aan en dan verzwakt hij niet alleen onze troost, maar ook onze genade. Daarom: volg het voorbeeld van Christus, Die hem weerstond en standvastig was.

Wij willen iets breder op dit punt ingaan en wij wensen iets te zeggen van het volgende leerstuk: ***de duivel zal van ons aflaten, wanneer wij hem standvastig weerstaan.***

Wij zien in onze tekst, dat de duivel vertrok, toen hij teleurgesteld was. Deze waarheid wordt ons dikwijls in de Schrift voorgehouden. „Weerstaat de duivel en hij zal van u vlieden", Jac. 4:7. Hij wordt ontmoedigd, wanneer gij zijn voorstellen tot afgunst, twist, opstand „en andere zonden afslaat. „Denwelken weerstaat, vast zijnde in het geloof", 1 Petrus 5 : 9. Wij moeten niet vluchten, noch iets toegeven. Wij moeten hem dapper en vastbesloten weerstaan in al zijn verzoeking. De satan zal vallen, zo gij blijft staan. In deze geestelijke strijd heeft de satan alleen wapens van aanval, slimme streken en vurige pijlen, maar hij heeft geen wapens tot verdediging. Een gelovige heeft zowel wapens om aan te vallen als om zich te verdedigen, zwaard en schild. Onze veiligheid ligt in het weerstaan.

In dit verband hebben wij drie zaken te bezien:

1. Welke de eigenschappen van deze tegenstand zijn.
2. De argumenten welke moeten worden aangevoerd tot versterking in de strijd.
3. De genaden welke ons bekwamen tot tegenstand.

1. Wat zijn de eigenschappen van deze tegenstand?

a. Hij moet niet zwak en flauw zijn. Er is een soort van tegenstand, die voortvloeit uit algemene genade. Het natuurlicht is bij sommigen een oorzaak van tegenstand, bijzonder in het eerst, wanneer men het natuurlicht niet heeft weggezondigd. Anderen bieden tegenstand op een flauwe, krachteloze wijze. Maar hij moet zijn ernstig en vurig en moet geboden worden onder het besef, dat het is een strijd tegen de vijand van God en van onze ziel. Paulus bood weerstand in de strijd met ernstige afkeer en diepe verzuchtingen. „Want het goede dat ik wil, doe ik niet, maar het kwade, dat ik niet wil, dat doe ik”, Rom. 7 : 19. „Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods.” Toen Eva zwak en koud in haar antwoord was, vernieuwde de satan de aanval met meer hevigheid. Zij zeide: „Gij zult daarvan niet eten, noch die aanroeren, opdat gij niet sterft”. Zij drukte zich te zwak uit, zij had haar tegenstand kunnen versterken door te herhalen, wat God had gezegd: „Ten dage als gij daarvan eet, zult gij zekerlijk sterven”. Een zwakke afwijzing is een soort van toestemming. Daarom, sla de aanvallen des satans af met verontwaardiging. De reiziger trekt voort, hoewel de hond blaft. De satan kan geen verachting verdragen. Bovenal, houd sterkelijk bij God aan; uw ziel en uw eeuwige belangen zijn in gevaar. Geen aardse belangen behoren zo na aan ons hart te liggen dan die, welke ons eeuwig welzijn en de zaligheid ,onzer ziel betreffen. Wat wil de duivel anders van u hebben, dan uw ziel en wat wil hij u anders ontroven dan uw heerlijke blijdschap, de vrede uwer consciëntie en uw hoop op het eeuwige leven? Wat biedt hij er voor? Niets meer dan wereldse ijdelheden. De handelaar pakt zijn waren met verontwaardiging in, wanneer de koopman hem een belachelijke prijs biedt.

b. Het moet een doortastende weerstand zijn, tegen alle zonden, „vang ons de kleine vossen”. Deze kinderen van Babel moeten aan de steenrots verpletterd worden. Klein hout zet grote stukken in brand. De duivel stelt eerst maar een vraag: „Is het ook, dat God gezegd heeft?” Hij nadert de ziel geleidelijk, maar hij dringt door. Hij vraagt eerst weinig, het heeft niet veel te betekenen. Bedenk dan, dat het kwaad van de verzoeking gemakkelijker kan worden buitengehouden dan uitgeworpen. Velen denken niet meer naar de verzoeker te zullen luisteren, wanneer zij een weinig hebben toegegeven. Maar wanneer een steen op de top van een heuvel eenmaal aan het rollen is gebracht, dan wordt het hoe langer hoe moeilijker hem tot stilstand te brengen en gij weet ook niet, hoe ver het met u zal gaan. „Ik geef maar éénmaal toe”, zegt een bedrogen hart; „en ik geef maar een beetje toe, maar daarna niet weer”. Maar de boze zal u hoe langer hoe verder meeslepen, totdat hij niet de minste teerheid in uw consciëntie heeft overgelaten. Sommigen, die van plan waren slechts één schelling te wagen, hebben, door de betovering van het spel, al hun geld verspeeld. Sommigen hebben alle waarschuwingen van de consciëntie weggezondigd.

c. De tegenstand moet niet voor een tijd zijn, maar moet volgehouden worden. Niet alleen om de eerste aanval af te slaan, maar om een langdurig beleg te doorstaan. Wat de verzoeker niet kan verkrijgen door een plotselinge aanval, dat zoekt hij te verkrijgen door aan te houden. Maar „weesta hem, vast zijnde in het geloof”. De duivel blijft aanhouden, zoals hij deed bij Jozef, door zijn werktuig; zij sprak hem aan, „dag op dag”, Gen. 39 : 10. Onze gedachten brengen ons bij tijden gevaarlijk dicht bij het kwaad. Nu, wij moeten in het geweer zijn tot de laatste ademtocht. Op het laatst toe te geven betekent het verlies van de heerlijkheid van de overwinning. Jaag die

lastige minnaar weg, zoals Christus deed.

Ten tweede. **Welke argumenten moeten tegen hem worden aangevoerd?**

a. Hij kan de overhand niet krijgen, dan met uw eigen toestemming. De goddelozen „zijn in de strik des duivels, onder welke zij gevangen zijn tot zijnen wil", 2 Tim. 2 : 26. Omdat zij zwichten voor zijn verzoeken. Gelijk de jongeling: „Hij ging haar straks achterna, gelijk een os ter slachting gaat en gelijk een dwaas tot de tuchting der boeien", Spr. 7 : 22. Er is een toestemming, tenminste geen besliste weigering. De kracht van de satan ligt niet in een onweerstaanbare macht, maar in een verleidende inblazing.

b. De zoetheit van de overwinning zal de moeite van de tegenstand ruim vergoeden. Het is veel gemakkelijker een verzoeking af te slaan, dan er aan toe te geven. Het genoeg van de zonde duurt kort, maar het genoeg van de zelfverloochening is eeuwig.

c. Hoe meer de genade beproefd en geoefend wordt, hoe meer zij blijkt waar en oprecht te zijn. „Wetende dat de verdrukking lijdzaamheid werkt en de lijdzaamheid bevinding en de bevinding hoop en de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten is uitgestort, door de Heiligen Geest, Die ons is gegeven", Rom. 5 : 35. Het is een troostrijke zaak te weten, dat wij in de waarheid zijn en dat wij bekwaamd worden, onze harten te verzekeren voor God.

d. Genade is versterkt, nadat zij een beproeving heeft doorstaan. Een boom wordt meer vruchtbaar door de stormwind, die hem schudt. Zijn wortelen grijpen dieper in de aarde. De satan is verliezer en gij zijt winnaar, door verzoeken, waarin gij uw trouw aan God hebt bewezen. Evenals een man die een stok te vaster houdt, wanneer een ander hem die zoekt te ontwringen.

e. Hoe meer wij de satan weerstaan, hoe groter ons loon zal zijn. „Ik heb de goede strijd gestreden, ik heb de loop beëindigd, ik heb het geloof behouden; voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid", 2 Tim. 4 : 7, 8. Het gevaar van de veldslag zal de vreugde van de overwinning vermeerderen, zoals de gevaren van de weg de thuiskomst te zoeter maken. Er zal een tijd komen, wanneer hij, die nu strijder is, overwinnaar zal zijn. „De God des vredes zal de satan haast onder uw voeten verpletteren", Rom. 16 : 20.

f. Waar de satan eens binnengekomen is, nadat hij zal schijnen uitgeworpen te zijn, daar zal hij terugkeren met te groter hevigheid en zal daar te meer tiranniseren. „Dan gaat hij heen en neemt met zich zeven andere geesten, bozer dan hijzelf en ingegaan zijnde, wonen zij aldaar en het laatste van die mens wordt erger dan zijn eerste", Matthéüs 12 : 45.

g. De genade des Heeren is beloofd aan hem, die tegenstand biedt. God bewaart ons van de boze, maar wij moeten waken en weerstaan. Gods macht zegent onze pogingen. Wij hebben te strijden tegen de zonde en wij hebben onszelf te bewaren, maar alleen God kan ons bewaren door Zijn genadig aanvaarden van wat wij in zwakheid doen. In God is kracht en Hij versterkt Zijn volk. „De God Israëls, Die geeft het volk sterkte en krachten", Psalm 68 : 36.

Ten derde: **Welke zijn de genaden, welke ons bekwamen tot tegenstand?**

Ik antwoord, de drie voorname genaden in de geestelijke wapenrusting zijn geloof, hoop en liefde. „Maar wij die des daags zijn, laat ons nuchter zijn, aangedaan hebbende het borstwapen des geloofs en der liefde en tot een helm de hoop der zaligheid", 1 Thess. 5 : 8.

(1.) Een sterk geloof. „Dewelke weerstaat, vast zijnde in het geloof", 1 Petrus 5 : 9.

Dit is in het algemeen een gezond geloof van de eeuwige dingen en een diep gevoel van de toekomstige wereld. Het betekent, te geloven in het Evangelie, met een volkomen en standvastige onderwerping aan al de plichten, die daarin zijn voorgeschreven. Het betekent, alles te wagen op de hoop, die in het Evangelie wordt voorgesteld.

(2.) Een vurige liefde, welke voortvloeit uit het gevoel van onze verplichtingen jegens God. Wij moeten door een vurige liefde bezielde zijn om een volkomen lust te hebben, Zijn wil te doen en onze daden aan te leggen en te besturen tot Zijn heerlijkheid. „De liefde is sterk als de dood”, Hoogl. 8 : 6. Vele wateren zouden deze liefde niet uitblussen, ja, de rivieren zouden ze niet verdrinken. Deze liefde wil niet van Christus afwijken.

(3.) Een levendige hoop, die zo sterk uitziet en verlangt naar de heerlijkheid, dat tijdelijke tegenspoed noch tijdelijke voorspoed veel indruk op ons maakt. „Dewelke gij niet gezien hebt en nochtans liefhebt; in denwelke gij nu, hoewel Hem niet ziende, maar gelovende, u verheugt met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde”, 1 Petrus 1: 8.

Een volgende leerstelling is deze: ***Zij, die in zware strijd zijn geweest, worden gewoonlijk door God verlost op een heerlijke wijze.***

Christus was hiervan een voorbeeld. „Toen liet de duivel van Hem af en zie, de engelen zijn toegekomen en dienden Hem”. Toen God Zijn volk verlostte, na een langdurige dienstbaarheid, toen verlostte Hij ze met heerlijkheid en zij juichten, toen God de Egyptische gevangenschap wendde. „Zij eisten van de Egyptenaren zilveren vaten en gouden vaten en klederen. Daartoe had de Heere het volk genade gegeven in de ogen der Egyptenaren, dat zij hun begeerte deden en zij beroofden de Egyptenaren”, Ex. 12 : 35, 36. Zij triomfeerden over hun vijanden. Job is een persoonlijk voorbeeld. „De Heere wendde de gevangenis van Job, toen hij gebeden had voor zijn vrienden en de Heere vermeerde al hetgeen Job had gehad, tot dubbel zoveel. Ook kwamen tot hem al zijn broeders en al zijn zusters en allen, die hem te voren gekend hadden en aten brood met hem in zijn huis en beklaagden hem en vertroostten hem, over al het kwaad, dat de Heere over hem gebracht had. En zij gaven hem een iegelijk een stuk geld, een iegelijk ook een gouden voorhoofdsiersel”, Job 42 : 10, 11. De Heere wendde de gevangenis van Job, want hij was overgeleverd geweest aan de macht van de satan. Toen de Heere hem in vrijheid stelde, toonden al zijn vrienden weer hun liefde en zelfs zij, die hem hadden veracht, kwamen om hem te vertroosten. In de gewone weg van Gods voorzienigheid, komen troosters tot Zijn kinderen, na al het ongelijk, dat hun is aangedaan, door de werktuigen van de satan. Zo is het ook in het geestelijk leven. De droefheid en het verdriet, dat hun aangedaan is door de verzoeker, wordt goed gemaakt, door meer overvloedige vertroosting, na de strijd en de overwinning. God verblijdt Zijn volk door bijzondere tekenen van Zijn gunst te geven aan hen, die getrouw zijn geweest in de ure der verzoeking.

Nu, God doet dit:

Ten eerste, om aan de wereld te tonen, het voorrecht van godzaligheid en van het getrouw zijn aan Hem in de ure der verzoeking. „Dat is mij geschied, omdat ik Uwe bevelen bewaard heb”, Psalm 119 : 56. De dichter zegt in Psalm 58 : 12: „En de mens zal zeggen: Immers is er vrucht voor de rechtvaardige, immers is er een God, Die op aarde richt”.

Ten tweede, om ons ongeduld en morren onder de zwarigheden te beteugelen. Het zal niet lang meer duren of Gods kinderen zullen zien, dat er geen reden was om met de

Heere te twisten en zij zullen er geen spijt van hebben, in moeite geweest te zijn. God geeft somtijds niet alleen een troostrijke, maar ook een heerlijke uitslag. Gij verliest niets door te wachten op de voorzienigheid. Ofschoon wij voor een tijd zijn onder de slagen, laten wij ze verdragen. God mag te groter ontferming voor ons bereiden. „En men zal te dien dage zeggen: Zie, deze is onze God, wij hebben Hem verwacht en Hij zal ons zalig maken; deze is de Heere, wij hebben Hem verwacht, wij zullen ons verheugen en verblijden in Zijne zaligheid", Jes. 25 : 9. Verzoeken mogen scherp zijn, wanneer zij aanwezig zijn, maar het einde is heerlijk.

Gebruik.

Reken niet altijd op een gemakkelijke weg hier op aarde. Laat de Heere regeren en doe als Jezus, Die in Zijn scherpe beproevingen, „voor de vreugde die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen en schande heeft veracht en is gezeten aan de rechterhand van de troon Gods", Hebr. 12 : 2. Er is zekerlijk een kroon des levens te verwachten. „Zalig is de man, die verzoeking verdraagt; want als hij beproefd zal geweest zijn, zo zal hij de kroon des levens ontvangen, welke de Heere beloofd heeft dengenen, die Hem liefhebben", Jac. 1 : 12. Dat is genoeg om een christen tevreden te stellen, het eeuwige loon is zeker. In deze wereld zal hij met de vervolgingen honderdvoud ontvangen en in de toekomstige eeuw het eeuwige leven. „Voorwaar zeg Ik ulieden, daar is niemand, die verlaten heeft huis of broeders of zusters of vader of moeder of vrouw of kinderen of akkers, om Mijnentwil en des Evangelies wil of hij ontvangt honderdvoud, nu in deze tijd huizen en broeders en zusters en moeders en kinderen en akkers met de vervolgingen en in de toekomstige eeuw het eeuwige leven", Markus 10 : 29, 30. nu, God maakt gebruik van de dienst der engelen, om Zijn bedroefde en gekweldde kinderen te ondersteunen en te vertroosten. Zo deed Hij bij Christus, zo doet Hij ook bij het volk van Christus. God doet dit eensdeels tot verdediging en vertroosting van de godzaligen. „De Engel des Heeren leert zich rondom degenen, die Hem vrezen en rukt ze uit", Psalm 34 : 8. „Zijn zij niet allen gediensstige geesten, die tot dienst uitgezonden worden om dergenen wil, die de zaligheid beërven zullen?" Hebr. 1 : 14. Hun dienst is nu onzichtbaar, maar evenwel zeker. En God doet dit anderdeels om de vijanden te verschrikken. Toen David had gezegd: „Deze berg heeft God begeerd tot Zijn woning", laat hij er op volgen: „Gods wagenen, zijn tweemaal tien duizend, de duizenden verdubbeld", Psalm 68 : 17, 18. En dat wil zeggen, dat geen koninkrijk in de wereld zulk een verdediging heeft. Geen koninkrijk heeft zulk een machtig en sterk leger, als de kerk en het koninkrijk van Christus heeft. God heeft Zijn woonstede te Sion en de engelen dienen Hem en wachten op Zijn bevelen. Hij zal niet minder vreeslijk zijn aan Zijn vijanden in Sion, die het Evangelie tegenstaan, dan Hij was bij de wetgeving op Sinaï. Waar de koning is, daar zijn zijn dienaren. Waar Christus is, daar nemen de hovelingen des hemels hun plaats in. Nu, Christus is bij Zijn kerk tot het einde der wereld en daarom zijn die duizenden van engelen daar, gereed en vaardig om Zijn bevelen uit te voeren. Wij mogen zeker zijn van de dienst van het heirleger Gods.

- De engelen verblijden zich in de prediking van het Evangelie en van de verborgenheid der Godzaligheid. „In welke dingen de engelen begerig zijn in te zien", 1 Petrus 1 : 12. „Opdat nu door de gemeente bekend gemaakt worde aan de overheden en de machten in de hemel, de veelvuldige wijsheid Gods", Ef. 3 : 10.
- De engelen verblijden zich in de heilige droefheid der godzaligen, wanneer zij bedroefd worden over alle onreinheid en goddeloosheid. Wanneer rechtvaardige mensen worden gekweld met de zonden der goddelozen, zoals Lot, van wien beschreven staat: „Want deze rechtvaardige man, wonende onder hen, heeft dag op

- dag zijn rechtvaardige ziel gekweld, door het zien en horen van hun ongerechte werken", 2 Petrus 2 : 8, hoe veel te meer dan deze heilige engelen.
- Ook zijn zij verblijd in de eerbiedige waarneming van de dienst van God. „Daarom moet de vrouw een macht op het hoofd hebben, om der engelen wil", 1 Kor. 11 : 10.
  - Zij strijden tegen de duivel en zij verdedigen de Godzaligen in het uiterste gevaar. Wanneer de duivel in Gods Kerk komt, gelijk een wolf in de kudde, dan weerstaan zij hem. Daarom wordt gezegd, dat er krijg is in de hemel, dat is in de Kerk, tussen Michaël en zijn engelen en de duivel en zijn engelen. „En daar werd krijg in de hemel. Michaël en zijn engelen krijgden tegen de draak en de draak krijgde ook en zijn engelen", Openb. 12 : 7. In de hoogste hemel is geen krijg. De engelen zijn bij de gelovigen onder één Hoofd Christus en zij zullen eens tezamen leven in dezelfde plaats.

Vraag. Waarom maakt God gebruik van de dienst der engelen?

1. God wil hun tonen de grootheid en de heerlijkheid van Zijn werk in het herstellen van mensen. Hun vermaak in de liefde en wijsheid Gods zal daardoor toenemen. Alle heilige schepselen verblijden zich in iedere openbaring Gods en wel de engelen in het bijzonder, „Looft Hem alle Zijn engelen, looft Hem alle Zijn heirscharen", Psalm 148:2. „Opdat nu door de gemeente bekend gemaakt worde aan de overheden en de machten in de hemel, de veelvuldige wijsheid Gods", Ef. 3 : 10. Ofschoon de engelen niet zijn de voorwerpen van het Evangelie der verlossing, toch verblijden zij zich in de heerlijkheid Gods en er is in hen een innige genegenheid tot de verlossing van verloren mensen. God verleent hun het voorrecht, dat zij dikwijls getuige mogen zijn van de bedeling des Evangelies, opdat zij een nader inzicht zullen krijgen van deze verborgenheid. Zij zijn tegenwoordig in onze samenkomsten. Zie 1 Tim. 5 : 21. Zij zien, wie achteloos in zijn ambt is en wie de prediking van het Evangelie moeilijkheden in de weg legt. Zij nemen waar of het uitwerking heeft en of het vrucht draagt. „Alzo zeg Ik ulieden, daar is blijdschap voor de engelen Gods over één zondaar, die zich bekeert", Lukas 15: 10. Zij zijn daarover zeer gevoelig. Zij prijzen en verheerlijken God daarvoor. Zij zijn ook zeer zorgvuldig in het waken over de allerminste van de gelovigen. „Want Hij zal Zijne engelen van u bevelen, opdat gij uw voet aan geen steen stoot", Psalm 91 : 11, 12.

2. God maakt ook gebruik van de dienst der engelen, om gemeenschap te geven en te onderhouden, tussen al de delen van het huisgezin Gods. Wanneer God alle dingen in de hemel en op de aarde bijeen vergadert, wordt alles gebracht in onderwerping en afhankelijkheid van één algemeen Hoofd, Jezus Christus. „Om in de bedeling van de volheid der tijden wederom alles tot één te vergaderen in Christus, beide dat in de hemel en dat op de aarde is", Ef. 1 : 10. Mensen door aanneming en engelen door bewaring, worden tezamen opgenomen in het huisgezin van Christus. Nu, er is zekere omgang tussen de leden van dat gezin. Onze goedheid raakt niet tot God, ook niet tot de engelen, maar is beperkt tot de heiligen, die op aarde zijn, in wie ons vermaak behoort te zijn. Evenwel is hun hulp ons zeer nuttig, daar zij zulke uitnemende en heerlijke schepselen zijn. Maar het is ons verboden hen aan te roepen of op hen te vertrouwen. God maakt van hen gebruik voor Zijn volk, in al hun omstandigheden. Hun hulp is geen gevolg van ons vertrouwen in hen, maar van hun gehoorzaamheid aan God. Hun kracht en hulp is merkbaar in het verijdelen van de raadslagen des satans en van zijn werktuigen en in andere diensten, waartoe Christus hen gebruikt. God toonde dit aan Jacob in het gezicht van de ladder, welke was gesteld op de aarde

en welks opperste aan de hemel raakte en zie, de engelen Gods klommen daarbij op en neer. Een beeld van de voorzienigheid Gods, bijzonder in en omtrent het Evangelie. „En Hij zeide tot hem: Voorwaar, voorwaar zeg ik ulieden, van nu aan zult gij zien de hemel geopend en de engelen Gods opklimmende en neerdalende op de Zoon des mensen", Joh. 1 : 51. Daarin wordt gesproken van hun werk in het Evangelie en van hun bevorderen van de heerlijkheid van Christus' koninkrijk in de wereld.

3. God maakt gebruik van de dienst der engelen om Zijn volk te bewaren voor vele gevaren en onheilen, welke een mens niet kan voorzien. God maakt gebruik van „de wachters", zoals zij worden genoemd in het boek Danig. Kap. 4 : 13, 17. Want Hij is teer over Zijn volk. Nu, daar de engelen verder zien dan wij, zijn zij aangesteld tot wachters. Deze taak volbrengen zij naar Gods welbehagen. Zij voorkomen vele rampen; welke wij door geen enkel middel konden voorzien. Zij letten op de duivel in al zijn wandelingen en God gebruikt de engelen, om zijn plotselinge overvallen van Zijn volk te voorkomen, waarvan wij vele voorbeelden hebben.

4. God gebruikt hen om getuige te zijn van de gehoorzaamheid en getrouwheid van Christus' discipelen en voor zover God wil, kunnen zij niet anders, dan hen bijstaan in hun strijd. Paulus zegt: „Want wij zijn een schouwspel geworden der wereld en de engelen en de mensen", 1 Kor. 4 : 9. De engelen, die getuigen zijn van hun strijd en lijden, kunnen niet anders dan verslag daarvan doen bij God. „Ziet toe, dat gij niet één van deze kleinen veracht; want Ik zeg ulieden, dat hun engelen in de hemelen altijd zien het aangezicht Mijns Vaders, Die in de hemelen is", Matthéüs 18 : 10. De engelen, die aangesteld zijn als hun wachters, gaan af en aan en keren gedurig terug in de heerlijke tegenwoordigheid Gods. Zij genieten een grote mate van Gods gunst en zij zullen niet zwijgen ten behoeve van hun mededienstknachten, opdat de druk mag worden verlicht of genoegzame genade aan hen gegeven mag worden.

5. Zij voorkomen niet alleen onheilen, maar wij ontvangen vele zegeningen en uitkomsten door hun dienst. Een engel des Heeren verloste Petrus uit de gevangenis. „En zie, een engel des Heeren stond daar en een licht scheen in de woning en slaande de zijde van Petrus, wekte hij hem op, zeggende: Sta haastelijk op. En zijn ketenen vielen af van de handen", Hand. 12 : 7. Maar Petrus brengt geen dank aan de engel, maar aan God. „En Petrus tot zichzelf gekomen zijnde, zeide: Nu weet ik waarachtiglijk, dat de Heere Zijn engel uitgezonden heeft en mij verlost heeft uit de hand van Herodes", Hand. 12 : 11. De engelen verzorgen ons met veel gunsten Gods. Al de dank, die wij hun kunnen bewijzen is, dat wij hen niet bedroeven door onze zonden tegen God. Zij verwachten geen andere dank.

6. Hun laatste dienst bewijzen zij in de dood en in de dag des oordeels. In de dood, door onze ziel over te brengen tot Christus. „En het geschiedde, dat de bedelaar stierf en van de engelen gedragen werd in de schoot Abrahams", Lukas 16 : 22. Opdat wij onze rust in de hemel zullen genieten. In de laatste dag zullen zij de lichamen van Christus' gekochten vergaderen uit alle delen van de wereld. Die lichamen, die tot stof waren weergekeerd en vermengd waren met het stof van andere mensen, opdat iedere heilige zijn eigen lichaam hebbe, waarin hij God gehoorzaamd en verheerlijkt heeft. „En Hij zal Zijne engelen uitzenden met een bazuin van groot geluid en zij zullen Zijn uitverkorenen bijeenvergaderen uit de vier winden, van het éne uiterste der hemelen tot het andere uiterste derzelve", Matthéüs 24 : 31. Dat is uit alle delen en landstroken van de wereld, opdat hunne zielen mogen verenigd worden met hun lichaam en die

beide altijd met de Heere mogen zijn.

Nu, dit is een grote troost voor de Kerk en het volk van God, wanneer de machten en overheden op aarde tegen hen verzameld zijn. Dan mag dat volk zien op de machten en overheden, welke staan ten dienste van Christus. Wij dienen zulk een Meester, als die gezag heeft over de heilige engelen, van wie Hij gebruik maakt naar Zijn welbehagen. En in de meest moeilijke en donkere toestand wordt Zijn volk die zegen gewaar. Zo verscheen een engel des Heeren aan Paulus in een vreeslijke storm. „Want in deze zelfde nacht heeft bij mij gestaan een engel Gods, Wiens ik ben, Welke ik ook dien, zeggende: Vrees niet Paulus", Hand. 27 : 23, 24. Ook kwamen zij tot Christus in Zijn zielsangst. „En van Hem werd gezien een engel uit de hemel, die Hem versterkte", Lukas 22 : 43. Ook staan zij de duivel tegen. De goede engelen zijn gereed ons te troosten, zoals de kwade engelen gereed zijn ons te verzoeken en te kwellen. Laten wij dan opzien tot God, op Wiens bevel zij worden uitgezonden om ons te helpen en te troosten.

Wanneer God alle gewone middelen om ons te helpen weg neemt, dan kan Hij ons voorzien door buitengewone middelen, zoals Hij deed door de dienst der engelen, toen Christus hongerde. Daarom, zolang Gods macht niet is verteerd, zolang is er voor ons geen reden om te wanhopen. Wij moeten de Heilige Israëls geen perk zetten. Wij mogen Hem niet bepalen tot onze middelen en wegen, zoals zij deden, van wie gezegd wordt: „Want zij kwamen alweer en verzochten God en stelden de Heilige Israëls een perk", Psalm 78 : 41.

EINDE